

DOMOLJUB

Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljub«. — Telefon 25-49. Prostor ene drobne vrstice v inseratnem delu stane 10 Din. — Naročnina Stane 38 Din za celo leto, za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. Inserate in reklamacije sprejema u p r a v a »Domoljub«. — Telefon 29-92.

Božične misli za današnje dni

Dolgo je že, odkar smo v veselju in svetem miru praznovali ljube božične praznike in se vdajali s celo dušo in srcem sladkim skrivnostim svete noči. Bili so to dnevi polni radosti, miru in prave sreče za staro in mlado sredi toplega domačega razpoloženja, ki se naselijo v človeško dušo v božičnih praznikih.

Zdi se, da je danes vse to minilo. Ljudje se ne morejo otrresti morečih skrbi za vsakdanji kruh; nekatera srca pa so upehana od silnega gona za zemskimi dobrinami in sicer tako, da nimajo časa niti za trenutek prisluhniti in pohiteti vsaj v duhu tja v borni betlehemske hlev, kjer se je pred 1900 leti rodil naš Odrešenik kot ubogo dete, povito v plenice in položeno v jaslji.

Vprašajmo se enkrat prav resno: ali smo v tem nemirnem pehanju in iskanju še zmogni pravega božičnega razpoloženja? Ali so naše duše dovolj pripravljene, da prisluhnejo vselemu oznanilu miru, sreče in odrešenja, ki se razlega na vse strani sveta iz betlehemskega hlevca?

Odrešenik, ki se je rodil v sveti noči, prihaja na svet kot revno dete, povito v plenice in položeno v jaslji. To ni za današnje dni! Tako modruje današnji moderni in učeni svet. Sodobni ljudje gotovo ne iščejo otroka, marveč človeka, ki bi jim mogel pričarati novih denarnih virov, drugi zopet iščejo socialnega reformatorja, ki bi jim preskrbel, da bi dobili dela in kruha, skratka, ki bi jih rešil iz revščine in obupa. Za takimi veljaki se pehajo ljudje v današnjih dneh. Enim je mar le udobnost, drugim pa kruh in skrb za zemsko življenje. Zato: proč z otrokom, ki leži v bornem hlevu med živino in revnimi pastirji!

Tako modruje današnji svet. Betlehem in Odrešenik, to je le stara nemoderna pravljica, ki jo uči Cerkev, da z njo slepi le neuko ljudstvo.

Če pa resno premislimo današnje žalostne razmere, ki vladajo po vsem svetu, bomo pa le spoznali, da bo treba iti spet v Betlehem in sicer takoj, če nečemo, da pridejo nad nas še hujši časi, še večje socialne, politične in moralne stiske. S tem pa, ko pravim, da bo treba iti v Betlehem, ne zanikam, da bi ne potrebovali modrih in izkušenih ljudi, ki bi preuredili družabni red med narodi in dali vsakemu, kar mu po božjih in človeških postavah gre. O, da bi že enkrat prišli taki možje; polne roke dela bodo imeli.

Toda nekaj čudnega je danes na svetu! Ne rečem, da danes ni na svetu velikih dobrin, ki so potrebne za dostojno življenje. Tudi denarja je še precej, saj se nekateri kopajo v njem, drugi pa nimajo niti za sol in žveplenke. Tudi tehnika in druge iznajdbe so danes na višku. Vseposod napredek, zadovoljstva in miru pa le ni. Saj slišimo vseposod le nevoljo in pritožbe. Zavedati se moramo, da je poleg vseh dobrin, ki nam jih nudi v obilni in zadostni meri zemlja, tehnika in vse mogoče

iznajdbe, potrebno človeštvu za pravo srečo in mir še nekaj, česar nam vsi veljaki sveta ne morejo dati — to je prenovitev duš v Kristusu, v njegovih zapovedih in ljubezni. To dušno prerodenje in prenovljenje pa nam nudi in daje le božje Dete v revnih betlehemske jaslji, ki leži med živino in pastirji.

Kristus ni bil svetni mogotec. On ni prišel z zunanji napravami, ampak je posegel v človekovo notranjost. S svojim božjim naukom je hotel prenoviti duše in šele potem, ko bi bile duše že čisto prepojene z božjo besedo in ljubeznijo, naj bi se delo teh novih duš odražalo tudi na zunaj. In ti novi, boljši ljudje naj ustvarijo nove, boljše življenjske razmere. Saj je često dejal: »Božje kraljestvo je v vas!« Nekoliko so ljudje spolnili to nalogo, ki jim

jo je dal Odrešenik. Ko bi Kristusovo postavo ljubezni in pravice človeštvo docela izvedlo, bi bil danes Njegov nauk svetovni zakon, vsaj v krščanskih deželah. Odvisne je od nas kristjanov, v koliko božjo postavo spreminjamo v živo vero.

Za današnje težke dni ima božični praznik prav poseben namen. Odrešenik, ki stopi na zemljo v podobi ubogega deteta, zahteva brezpogojno pravičnost in ljubezen. Pravičnost do vsakega človeka, tudi do najbednejšega, ki zmrzuje in prezeba v podrti baraki brez obleke in kruha. Božje Dete zahteva, da ima vsakdo svoj kos kruha in da se z ljudmi postopa, kot se za človeka spodobi. Saj si danes skoro vsi želimo in zahtevamo, da se nam deli pravica, ne pa miloščina.

Ni dovolj, da se tlačenim daje pogum in da se zanje zanimamo in jim pomagamo z milodari, treba je, da se danes odpravi nečloveška sužnost tlikih delavcev. Preden kdo govori o ljubezni, mora spoznati pravico. Začetek ljubezni je pravica.

Božični zvonovi bodo klicali letos, v letu hude duhovne in gospodarske stiske in bede, bolj kot kdajkoli k pravičnosti. Vabili bodo tudi k ljubezni, ki jo oznanja in zahteva betlehemske Dete. Kakor glasen klic doni po vsem svetu iz betlehemskega hlevca po prenovitvi človeških duš v nauku in ljubezni Odrešenikovi. Božje Dete, iz čigar ust priteka božja modrost, prinaša ljudem na zemlji, ki so Bogu po volji, svobodo otrok božjih. Bogatine uči, naj ne navezujejo svojega srca na denar in udobnosti, naj otajajo svoja trda srca v božji ljubezni. Glasno jim kliče, da jim je imetje dano le za to, da morejo pomagati siromaku, ki je danes brez dela in kruha in strehe, ki nima niti toliko, da bi lahko prišel molit božje Dete v božji hram. Vsi ponižani in razžaljeni, reveži in siromaki, ki prezebajo v podrtih barakah, pa imajo v božjem Detetu v jasliah svojega najbolj uboega brata. Tudi najtežji časi so božji časi. Zato vrnega človeka tudi današnje vsakovrstne velike stiske ne bodo spravile v obup in malodušnost. Naj še tako butajo človeške strasti, katerih zaveznik je zli duh, naj še tako zadivljajo viharji, luč njegovega srčnega miru ne bo ugasnila, ker do biva goriva pri Detetu v jasliah.

Jože Podslivniški.

Žalostna povest brezdomca

V temnem, mračnem gozdu, tam nekje ob zeleni Savi, sedim. Na tleh sedim. Gladko odžagan hrastov štor pa mi je kakor miza. Nanj sem se naslonil in na njem popisujem križev pot svojega življenja.

Praznik je, nedelja je, pa ne molim, ne smem v cerkev, obleka mi ne dopušča, zato pa v samotni tihi se solzim, ko svojega življenja žalostno zgodbo premišlujem.

Ali je bila potrebna? Zakaj sem jo živel in doživel? Bog ve.

Svet sem zagledal nekje v ljubljanski okolici. Ime naj ostane skrito; je bolje tako. Starši me niso ljubili tako, kakor bi bilo treba. Morebiti so mislili, da me ljubijo — a Bog jim odpusti! — ljubiti niso znali. Že v zgodnji mladosti so me seznanili s strupem alkohola. In to ni bilo prav. Danes vem, da ni bilo prav.

Zdaj sem to, kar sem moral postati: prijatelj alkohola in izgubljen član človeške družbe. Imam pa čuteče in usmiljeno srce. Ko bi mogel mrtvemu papirju vdahnuti življenje in mu dati besedo, potem bi po njem vsemu svetu ponovno zaklical: »Minski kamen na vrat tistemu, ki svoj zarod zastruplja z alkoholom! Morje naj ga pogoltno v svojo globino! Vzgoja otrok, starši, to ni igrača, to je veliko, to je preimunitno delo pred Bogom, pred Cerkvijo in pred narodom.

Zame ni več rešitve. Rešil bi pa rad druge. Vsaj nekaj dobrih del bi imel. Ali mi jih boste zabranili?

Jaz sem že v jeseni življenja. Stara navada, železna srajca. Kako rad bi vam dal slovo, vi vinski in žganjarski bratci, kako rad bi začel živeti človeka vredno življenje! O, Bog, daj mi moč, daj mi voljo, da začnem z novim življenjem. Nazaj! Nazaj v življenje srečnih dni! Zbogom, vi vinski bratci! Ali vaša družba je kakor zakleta. Kdor se z vami pajdaši, je kmalu cesta njegov dom, mračni gozd njegovo zavetje, nebeški obok njegova streha.

Začel sem, pa ni šlo. Ali res ne morem več naprej, ne morem več kvišku, ne morem iz mlakuže, kamor sem zagazil? S strahom gledam na minule dneve življenja, ki sploh ni vredno, da se imenuje življenje. Mraz me pretrese, ko se spomnim svojih mladostnih, v temo zavitih dni in let. Kam drži cesta mojega življenja? Ali res v vedno večji propad? Preljuba mladost, kje si! Oh, ko bi se mogel še enkrat doživeti! Ko bi še enkrat stopili predne načrti, sanje in nade tistih zlatih dni! Zakaj se je vse vtopilo v kraljestvo alkohola?

Ko bi vedel, kje na svetu so najprej začeli kuhati žganje! Stopil bi na tisto zemljo in s povzdignjenim glasom bi zaklical, da bi me slišal ves svet.

Siromak sem. In koliko je poleg mene podobnih in še večjih siromakov. Jaz vsaj v zlati prostosti še živim. Koliko jih je pa tam za zamreženimi okni naših ječ, koliko prikovanih in privezanih na bolniško posteljo po bolnišnicah, po hiralnicah in pri dobrih ljudeh! In pri večini teh se iz ozadja reži nesrečni alkohol, ki jih je pahnil v siromaštvo, ki jim je odprl vrata v vezi, katerim je ugrabil zdravje.

»Ali nikoli ne dospem? Kje vendar bodim?« se je plašno vprašal in se zaganjal proti božjemu hramu.

Hipoma se je znašel tik vrat, ki so se tisti trenotek na stečaj odprli. Polnočnica je bila končana. Mucica je privrela iz cerkve in hitela po hribu.

Jože je gledal. Spet je zasijal nad ljudmi božji Otrok in jih blagoslavljal. Kmetje so se blaženo smehljali in mladenič je vedel, da se vesele, spoznal je posebjeno ljubezen, mir in pokoj, ki so jih srečni kmetje nesli v svoje domove.

Hotel je za njimi, začutil je boleščino in tesnobo, ni se mogel premakniti. In potem je začel iti v cerkev, a vrata so bila zaklenjena.

Sam je ostal v mraku. Vse je molčalo. Po dolini je pa šla procesija kmetov, vsa svetla in veličastna, nad njimi je plavalo božje Dete. Vse je sijalo, kakor bi bilo odprto nebo in bi procesija angelov zaplavalala čez sneženo zimsko pokrajino.

Počasi se je premaknil in zataval v dolino tudi sam. Tih in osamljen je šel pod božjim nebom.

In tedaj se je v daljavi premaknila senca in on je vedel, da je to žalost, težka žalost. Žalostne gore. Sredi polja se je plašno ozrl. Žalostna gora je sijala v mesečini vsa zapuščena in otožna. Le zlata konica zvonika je še sijala kakor zadnja iskra čudovite bleščave, ki je o polnoči obsijala svet.

In še več bom povedal. Vseposvobod govorimo o krizi. Zalibog je nekateremu delavcu krize krivo njegovo žganje. Ta nesrečna pijača je kriva, da morajo mnogi s popotno palico v roki in z brezposelnostjo na jeziku od vasi do vasi, od vrat do vrat mimo tridesetih in mehkočutnih duš. Kaj bi prikrival, da tudi sam spadam v to vrsto izgubljenih sinov. Nikjer ne najdem dela, nikjer obstanka, otrok ceste in suženj alkohola. Povsod doma in nikjer.

Seveda! Ti, ki to bereš, mi oponašaj. Kaj pa ti je treba toliko piti! Premagaj se. Zdrži se. Prijatelj! To ti je lahko reči. A stvar sama ni tako otroško lahka. Kdor je od otroških let hodil v šolo k alkoholu, je zanj težka, težka rešitev. Vem in priznavam, da je rešitev edinole v tem: »Popolnoma se odpovej vsaki opojni pijači!« Zlata vredna beseda to. Pohvalim jo. In tistim, ki šele prve korake na to pot namerjajo, še koristna, še odlašljiva. Zame pa in za mnogo drugih, ki tavamo že leta in leta po tej cesti...? Že sem sklenil, tudi držal svoj sklep, pa je prišla žejna, pa sem vnovič pokusil in pokušal in šlo je spet navzdol in še dalje... Tuja vrata me bijejo, zasramovan in zaničevan korakam po življenja cesti, posmeh in zasmeh me spremljata, zdaj glasno in jasno, zdaj skrito in potajeno. Ah, dragi moji, kako to peče, kako to boli! Zdravila pa ni, moči ni, volje ni; kar znam, to znam.

Boga hvalim vsaj za tisto pest vere, ki jo še imam. Na zunanem sem sicer slab; slabo oblečen, težke hoje, okoren za delo. Znotraj pa — ne bom se hvalil, da bi bil med prvimi, o ne. Daleč tam zadaj stojim, malo vere pa le še imam. Od matere jo imam in od svojega davnega dušnega pastirja. Sam Bog ve, kje je njegov grob? Rad bi šel tja, kleče bi mu povedal besedo hvalečnosti: »To me drži kvišku, to

me podpira, kar si mi ti povedal v tistih prvih mojih dneh, ko še nisem bil zapisan med popolnoma okužene.«

Dokler bom le malce vere imel, upam, da še ne bom popolnoma izgubljen. Smili se mi pa mladina današnjih dni. Ti reveži nimajo nobenega smisla za notranjega, za duhovnega človeka. Zvoni zjutraj, zvoni opoldne, zvoni zvečer, pa vse mrtvo, vse otopelo za Boga in za molitev. Verske podlage ni. Očetje, materet! Kaj pravite k temu? Kako bo ta mladina, vsa brez Boga, vsa brez vere, vsa brez upanja, korakala skozi zmote in blodnje in prevare. Da mene to skrbi, mene, utrujenega in vkorenjenega na potih, ki niso pota, ki so zmota in laž in prevara.

In zaradi vas, zaradi vaših mladih, mladih in najmanjših sem zapisal te besede. Zakaj ponavljam: »Srce imam tudi jaz. Srce trpeče in boleče in čuteče. Z zgledom ne morem več pokazati prave poti, vsaj z besedo bi rad preprečil, česar moj zgled ne more več narediti.

Včasih rad stopim v senco in berem, berem. Pa srečam pri branju najrazličnejše rešitelje in voditelje in učitelje, ki se oglašajo in ponujajo ljudstvu v najrazličnejših barvah in mu obečajo pomoč, češ, da bodo oni spravili s sveta vse, kar je slabega in grdega in hudega in malovrednega. In krize ne bo več in lepši časi bodo nastopili in ceste se bodo izpraznile, da ne bomo več na njih srečevali opotekajočih in od lakote omahujočih brezposelnih postav. Lepe besede, toda — — —

Samo eno vem in samo eno povem. Brez poznanja in znanja in izvrševanja desetih božjih zapovedi ne bo prišlo do konca krize in težkih časov ne bo še konec in brezposelnosti ne bo izginila s sveta. Če bo pa konec hudih časov prišel na kak drug način, potem pa Bog nas varuj — pisati, prerokovati, vznemirjati — čemu! Nočem. Videli boste sami, la spoznali — prepozno.

Rešitev vsega je v Kristusu in v Cerkvi. Cerkve je božje drevo, zasajeno iz nebes na zemljo in mi smo veje tega drevesa. Dajte besedo Cerkvi, pustite jo učiti in govoriti, pustite jo svobodno delati, pa bomo kmalu blizu rešitvi.

Pa kdo bo poslušal mene, izgubljenega. Mene, ki sem se utrudil na življenja cesti. Mene, kamen, katerega mimoidoči potnik breni, da mu ni na poti. Mene, proroka, ki imam samo srce, ki čutim in dušo, ki misli, drugega pa ničesar.

Končavam. Gozd šumi nad mano, plitji zbori mi pojo svojo pesem, jaz pa, otrok ceste in sin izgube, ne morem biti vesel. Rad bi pa druge gledal vesele. Zato sem napisal to žalostno povest, ta križev pot trudnega brezdomca, ki se pokaže danes tu, jutri tam, da bi vi v njej spoznali, kaj je na svetu narobe in da bi z njo doprinesli vsaj en drobčkan kamenček k prihodnji stavbi srečnih, boljših in veselih dni... — Eden izmed tisočih.

V vsako hišo »Domoljuba«!

A. Skodlar:

Svela noč

Polnoč božični zvon zvoni.
Čarobna noč. Priroda sanja, spi.
Nocoj skrivnostno zibije jo nebo,
krilateci ji uspavanko pojo...

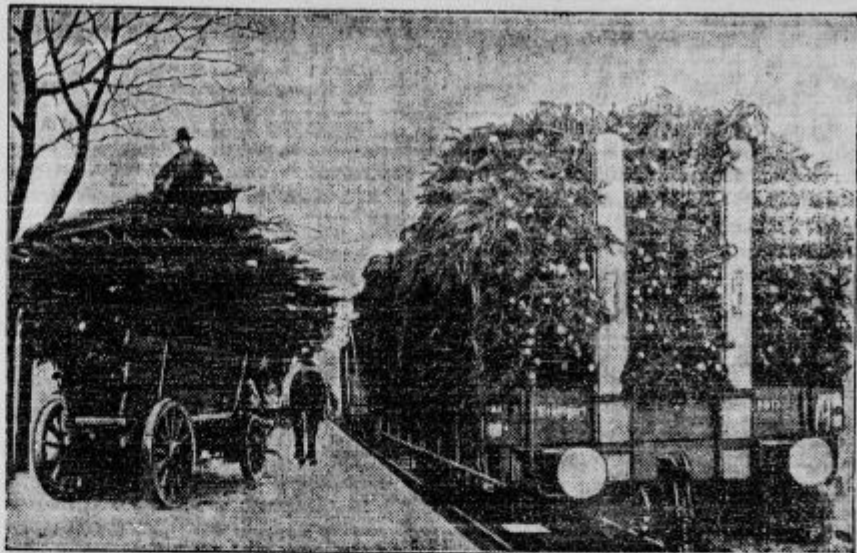
Nebesa so dobrotno se sklonila
in revno zemljo vroče poljubila.
Rosijo srečo na vrte in polje,
delijo mir vsem, ki so dobre volje.

Ob jaseclah se angeli vrstijo,
ljubezni svete sreča jim plantijo...
Se mi zdaj k Jezusu hitimo
in svoja sreča mu vsi poklonimo.

Vesele božične praznike

želita
naročnikom, čitateljem in
prijateljem »Domoljuba«

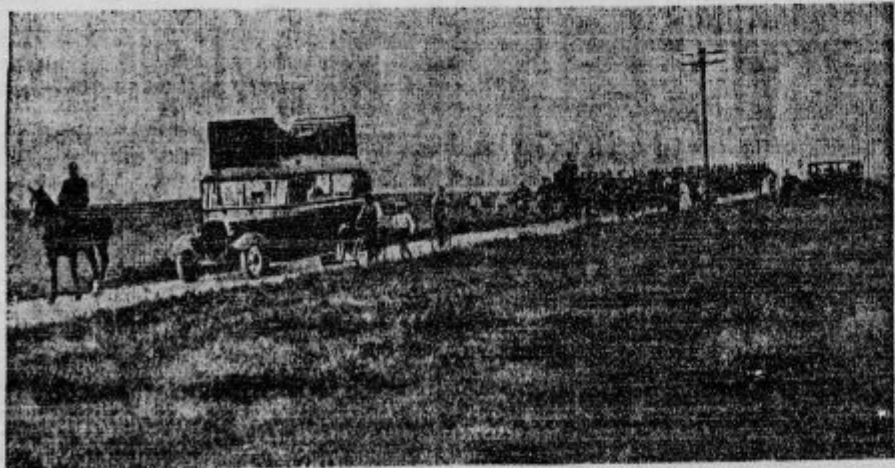
Uredništvo in uprava.

Božična drevesca dovažajo kmetje z vozovih in na vlakih meščanom, da iztržijo nekaj dinarjev za najnujnejše potrebe

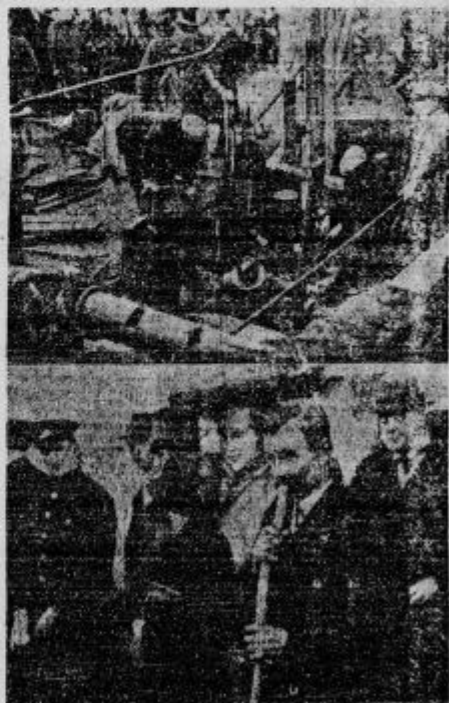

Hotel Kern v Lansingu v severnoameriški državi Michigan. Tu je v ponedeljek ponoči nastal hud ogenj, ki je uničil ves hotel. Zgorelo je nad 50 hotelskih gostov in uslužbencev. Mnogo pa jih je več ali manj ranjenih.

Namesto vojaške godbe zvočnik. Danska armada je vpeljala namesto vojaške godbe, ki bi korakala pred vojaki, zvočnike, katere vozi avtomobil.

Ako hočemo, da vera Jezusova zopet zavlada v javnem življenju, ako hočemo, da rešimo narod in domovino pred poginom: glejmo in trudimo se, da bo katoliško časopisje rastle in cvetelo.

V irski vasi Greystones se je zgodila huda nesreča. Mlad klepar se je spustil 16 metrov globoko v vodnjak, da bi tam nekaj popravil. Tedaj pa se je podrla stena vodnjaka in pod seboj pokopala nearečnega kleparja. Takoj so ga začeli odkopavati, vendar so se plasti sproti zasipale. Tako so ga dobili šele brez 60 ur. Tedaj pa je revež bil že mrtev.

Med reševanjem so potisnili do njega cevi, po katerih so mu dovajali zrak in so z njim govorili.

Zgoraj vidimo reševalce, kako kopljejo. Špada, pa ponearečenčev oče po cevi govori s sinom in mu daje pogum.

Virgilij:

Popotnik in pastir

Režični pogovor.

Osebe: Popotnik, Jakob in angel.
(Popotnik: golorok in bos; Jakob: s plaščem in torbo; angel: s košaro darov.)
Popotnik: Odkod, pastir, si ti doma?
Jakob: Iz mesta Davidovega.
Popotnik: Kako je mestu tam ime?
Jakob: Reko mu »Betlehem« ljudje.
Popotnik: In ti ne praviš mu tako?
Jakob: Pastirji pravimo: »Nebo.«
Popotnik: Odkod veselo to ime?
Jakob: Si ti edini, ki ne ve?
Popotnik: Pomisli! Nisem jaz od tod.
Jakob: Tam bil je rojen naš Gospod.
Popotnik: Gospod? Povej mi več o Njem!
Jakob: No! pojdi z mano v Betlehem!
Popotnik: Ne morem: lačen sem in bos.
Jakob: Dam svojega ti hleba kos (Mu daruje.)
Popotnik: Kako si dober, blag in mil!
Jakob: Gospod nas je tako učil.
Popotnik: Poglej! Od mraza trepetam.
Jakob: Moj plašč ogrni preko ram! (Ga ogrne.)
Popotnik: Pa kaj potem boš sam imel?
Jakob: Doma me bo Gospod ogrel.
Popotnik: Ti zvest učenec si njegov!

Jakob: No! zdaj pa greva k nam domov.
Popotnik: Ne smem! Imam še dolgo pot.
Jakob: Pozdravljen! In s teboj Gospod!
Popotnik: In s tvojim duhom, dragi moj.
(Gre.)
Jakob: Kako sem blažen ves nocoj! (Sam.)
Angel: O srečen deček! Srečen kraj! (Jakob zbeži.) Ne boj se! Pridi spet nazaj!
Jakob: Glej, angela je Bog poslal. (Jakob se vrne.)
Angel: Veš, koga si obdaroval?
Jakob: Ubogega popotnika!
Angel: Najvišjega Dobrotnika.
Jakob: Ta popotnik, praviš, bil je Bog?
(Svetloba.)
Angel: Poglej! Svetloba kroginkrog!
Jakob: Nocoj, nocoj je lep večer!
Angel: Odprite dom, odprite dver!
Kdor drugim je usmiljen bil,
usmiljenje bom vanj razlil. (Obdari dečka z darovi.)
Jakob: Kako je malo, kar sem dal!
Angel: Na vsakem potu cvet boš bral
in enkrat boš ob Bogu stal. (Izginje. — Jakob gleda začuden za njim.)

S. DARINA:

Pa je zopet prišla

PA JE ZOPET PRIŠLA
BOŽICNA NOČ PRELESTNA VSA
IN ZOPET SMO OB JASLICAH OBSTALI,
DA Z MALIM JEZUŠKOM BI POKRAM-
LTA!

DA BI BOŽICNO MU DARILCE SVOJE DAROVALI;
GA LI IMAMO VSI S SEBOJ,
KER SVETA NOČ JE RES NOCOJ — — ?
O, CE SMO UBOGI, MALI
IN NE VEMO KAJ JEZUŠKU BI DALI.
PRED NJEGA TIHO SE SKLONIMO,
V OČKE SE NJEGOVE Z LJUBEZNIJO
OZRIMO
IN IZ SRCA PONIZNEGA RECIMO:
>JEZUSCEK, O JEZUSCEK MOJ BOG,
GLEJ, JAZ UBOG, ČLOVESKI SEM OTROK!
— — — — —
IN DETECE BO BOŽJE SE SKLONILLO,
SVETONOČNI BLAGOSLOV NAM PODELILO.

Virgilij:

Prva vožnja Smehovega Tinka

(Vesela zgodba.)

Všssš! Všssšš! Všssšš!
Kokokodak! Kokokodak! Kokokodak!
Završalo je na Smehovem dvorišču. Kokoši so se razprhutale na vse strani. Samo prvi član kokoške družine, petelin, se ni dal kar tako na en mah odpoditi. Poznal je Smehovega Tinka, da s svojo hudo roko in besedo ne misli tako resno.
Ali to pot je šlo Smehovemu Tinku za resnico. Sredi dvorišča je stal voz in v hlevu je čakal sivec, da ga Tinko zapreže. To bo velik in pomemben dogodek! Kdove, kako se bo vse to zvršilo? Smehov oče so dobili šelo pred tremi dnevi voz in oslička kot zapuščino po svojem nedavno pokojnem bratu Jerneju z Gorenjih Lazov. Tinko pa ni bil vajen ne voza ne živine. Toda rekel si je:
>Zapreči bom že znal. Vozil bo pa sivec sam.<
Tinko je bilo tedaj pet in dvajset let. To je že nekaj po številu; ali po pameti in telesu Tinka ni bilo veliko. Dušno in telesno je postal. Pred dvajsetimi leti so ga Smehovi, ki niso imeli otrok, sprejeli za svojega. Tinko je rasel in odrasel, kakor je pač mogel. Smehov dom se ni dosti briga za Tinkovo vzgojo, in tako je prišlo, da niti petelin na dvorišču ni prav upošteval Tinka. Zakikrikal je in obetal na dvorišču, kakor pripravljen na dvoboj.
>Čakaj me, krivce!< mu je zapretil Tinko.
>Drugš ti še bolj navijem tvoje krivčke. Zdaj nimam časa.<
Seveda petelin ni vedel, pred kakšno nevarnostjo se nahaja in da niti on niti njegov kokoški rod ni zavarovan za življenje. Novi pre-

bivalec v Smehovem hlevu je bil namreč pravi zastopnik svojega trmastega in svojeglavega rodu.

Tinko je siveca vseeno vlijubil in se že veseli na prvo vožnjo z njim. Štaf in jasti, vse se je prevrglo po hlevu, preden je voznik trmoglavo živinče privedel čez prag. Ko je bil sivec izven hleva, se je takoj nerodno opotekel za nekaj korakov po dvorišču.

Kikikikok! Kikikikok! Kikikikok!

Preden se je petelin prav zavedel, kaj se je zgodilo, že je pal iz pisanega njegovega srpa najlepši krivce. Sivec namreč perutnine ni mogel videti, kar je petelinu tudi dejansko dokazal. Petelinu se je škoda zdelo krivca. Ali vse to bi bil še pretrpet. Šram ga je bilo, da se mu je njegov ponos pred kokošjo družino tako slabo obnesel.

Kikikikok! Kikikikok! Kikikikok!

Kokoši so se svojemu poglavarju le s strahom približale. Ostale so tihe, v znamenje, da se petelinu ni zgodilo kaj posebno žalega.

>Sivec, to si dobro naredil!< je mislil Tinko, ko je zagledal na dvoru petelinovo pero. Začelo se je zapreganje. Počasi je šlo. In že to krivo. Težko je povedati, kdo je bil pri tem počasnem delu merodajnejši: Ali voznik? Ali živinče?

Kokoši so vnovič zakokodakale in se preselile na sosedov vrt. Tudi petelin je stopil za njimi. Zdaleč je opazoval kokoški rod ta čudni ples na Smehovem dvorišču.

Kmau je bila na mestu deca iz vsoga sela. To ji je bilo toliko laglje, ker se je pravkar vračala iz šole. Najkoražnejši med njimi se je oamellil in počakal s. Tinkom z resnobno priponbo:

>Ti, Tinko! Slušaj! Ta te tvoj konj je pa tako oslu podoben.<

Deca se je sunkoma zakrohotala.

>Glej jih oslov!< je ugotovil. >Saj ni konj! Saj je osel!<

Šaljivci so se zasmejali še močneje.

>Kako sem jim dobro povedal!< si je mislil Tinko. >Toliko časa že v šolo hodijo, pa še ne znajo ločiti konja od osla in osla od konja.<

Tinko se ni dalje menil za otroško drhal. Slovesno se je vstopil pred voz in živinče. Ponosno je zamahnil z bičem, zroč pred se:

>Gi, osel!<

Tinko je pričel korakati naprej, živinče pa je svojeglavno obstalo na mestu.

Med vriščem in smehom Tinko ni mogel opaziti, da voz z živinčem ne gre za voznikom.

Bučen smeh razposajenih šolarjev ga je šelo opozoriti, da se je moralo nekaj zgoditi za njegovim hrbtom.

Okrenil se je in videl: da se prav za prav ni nič zgodilo. Osel in voz sta stala tam, kjer sta bila.

Tinko si je pomagal z bičem. Ni namreč vedel, da sivec biča ne sme videti, še manj čutiti. Tega Smehov oče Tinku niso povedali. Tudi niso mislili, da bo Tinko sam na svojo roko zapregel osla, preden dobi povelje za to. To je bila nesreča, da Smehovega očeta tačas ni bilo doma.

Osel je pokazal svojo spretnost v skakanju. Smehovo dvorišče je bilo zares Smehovo in smehovo. Takih prizorov še ni bilo videti na vasi v Dolenjih Lazih. Včasih je že zašel kakšen majhen cirkus skozi vas; ali takega veselja in vrička ni bilo še nikoli.

>Ti, Tinko!< se je spet oglašil glavni šalji-

Naši domovi — sami tabernakliji

Na veliko delo smo poklicani. Preroditi moramo same sebe v Kristusu, obnoviti moramo močno versko življenje, mlačneže moramo privedi k tabernaklju, nasprotnike z ljubeznijo premagati — tako nam v drugi besedi naročajo naši škofje, če hočemo biti vredni velike evharistične slavnosti, ki jo za drugo leto pripravljamo Kristusu v Ljubljani.

Sedaj ob praznikih Jezusovega rojstva so naši domovi prav posebno res domovi. Kdor le more, pohiti k domačim in ni je večje radosti, kot če se okoli jaslic in božičnega drevesa zbere prav vsa družina. V čustveni božični pesmi ter v boljše pogrtnjeni mizi se zrcali neko posebno veselje, ki ga more vzbuditi le Božič. Odkod to? Današnji svet vidi v praznikih le bolj dni počitka in brezskrbnosti. Tuja mu je postala veličina praznika samega in ne zaveda se več, kako ga obdaja v vsem še milost praznika. In tudi tista radost, kaj bi bila, ako ne bi — čeprav nezavedno — imela svoje korenike v skrivnosti božjega rojstva! Tako tudi Bogu odtujeni svet nehote živi iz studencov, ki v vsej svoji polnosti odpirajo svoje vrlece le božjim otrokom.

Kakšna šele bi bila radost po naših domovih, če bi blaženost svete noči doživljali s samim Bogom v srcu! Kako to mislim: tako, da bi naše družine Božjemu Detetu ne pripravljale le jaslic iz več ali manj drage snovi, temveč bi mu pripravljale toplo zatočišče kar v svojih srcih. Naše kmetske hiše to znajo. Saj po veliki večini ni praznika, če ni tudi sv. spovedi in sv. obhajila. In zlasti zdaj, ko pripravljamo Presvetemu Rešnjemu Telesu tako veličastno slavnost kot je Evharistični kongres, ne sme biti krščanske hiše, ki ne bi s prejemom Presvetega Rešnjega Telesa posvetila praznikov. Ej, to bo radosti po naših hišah, ko bo sam Kristus med onimi, ki so za Božič prihiteli domov.

A ta radost letos sploh ne sme miniti. Saj se vendar pripravljamo na Evharistični kongres in tega hočemo doživeti s Kristusom v srcu! Ali morda ne? Kakšno veselje pa naj bi imel Odrašenik z nami, če bi mu pripravili veliko zunanjo svečanost, če bi za njo porabili še toliko denarja, vencev, slavolokov in vnanjega sijaja, če pa bi mu bile naše duše so-vražne, če pa v naših dušah in v vsem našem življenju vidi le upor zoper Njegovo postavo? Ne, tako ne sme biti. Mi hočemo Kristusu pripraviti resnično slavnost, tako, da bo sicer na

zunaj sijajna, a ves ta sijaj bo le odblesk one resnične lepote, ki more biti le v čistih srcih. Bratje, sestre, kaj ne, da se razumemo? Taki hočemo postati, da bo Kristus moral ostati pri nas in v nas. In ko bo tako, je jasno, da nam bo dobro. Kje pa bi nam moglo biti boljše kot pri Njem in ob Njem!

Oh, in morda jih imamo pod lasno streho, ki jih Božje Dete ni veselo. Morda jih imamo med prijatelji, sorodniki in znanci, ki nas prav nič ne razumejo in se nam celo posmehujejo. Kaj bi storili? O, prav ničesar posebnega. Molili bomo za nje. K njim bomo stopili in jim povedali, da niso in morejo biti srečni, dokler niso s Kristusom eno. Potem, ko bomo sebe prerodili, bomo namreč gledali, da se prerodijo še drugi. Slabo bi opravili svojo dolžnost za Evharistični kongres, če bi pustili mlačneže in nasprotnike daleč od Odrašenika.

Za Evharistični kongres v Ljubljani

Saj je še čas? Tako sodijo nekateri in ne morejo umeti, da so se pričele priprave za to edinstveno slavlje že sedaj. Pa ni takol Velika stvar zahteva dolgotrajnih in temeljitih priprav. In naš evharistični kongres je velika, da čudovito velika stvar po svojem duhovnem pomenu, mora pa postati veličasten tudi po svojem zunanem sijaju in nešteti množicah evharističnih romarjev. Zato je edino prav, da se je daljna priprava začela že sedaj.

Kakšna mora biti ta priprava? Predvsem meramo za ta veličastni evharistični praznik pripravljati svoje duše. Kakšen smisel naj bi imela taka izredna verska prireditve, če bi nas dobila v duhovnem razkroju, v duhovni negotovosti, v grehu celo in vse slabotne! Ne! Tiste velike dni mora Ljubljana doživeti pohod močnih moč, fantov — duševnih junakov, žena po liku Božje Matere, deklet kot svet nedolžnih. Le takrat smemo upati, da bo Kristus v presv. Rešnjem Telesu pripravljen resnično zmagovalje! Zato so pred kongresom meseci apostolata, v katerem je poklican sleherni jugoslovanski katoličan.

Pa tudi tehnične priprave za kongres niso nikdar prezgodnje. Le zato je svetovni evharistični kongres v Buenos Airesu dosegel tako čudovit in nikdar pričakovan uspeh, ker so

Kako čudovito veličasten prizor bo to: že dolgo pred kongresnimi prireditvami bo v slehernem našem domu ustoličen Kristus. Vsak dan bo vsaj eden iz družine stopil k Gospodu mizi. Tako bo dom živi tabernakelj, v katerem neprestano kraljuje Zveličar. In vsa družina bo kot večna lučka, ki se v goreči ljubezni neprestano povziva.

Kako srečni smo, kako srečni! Sam Bog je po naši volji lahko neprestano z nami in v nas! Ali ne bomo privoščili te sreče prav vsakemu, tistemu, ki ga ljubimo prav tako kot onemu, ki nam dela krivico, političnemu nasprotniku prav tako kot onemu, ki je z nami ene misli? Da, v tem je neprecenljiva vrednost Evharističnega kongresa, da ustvarja edinstvo v mišljenju in čustvovanju, da združuje vse ljudstvo v eni sami veliki ljubezni.

Tako se pripravljajmo na kongres! In glejmo, da naš dom nikdar ne neha biti tabernakelj in da pred njim naša večna lučka nikdar ne ugasne! — I. Peršuh.

se priprave zanj vršile celi dve leti. Ob kongresnih dneh pričakujemo v Ljubljani množice udeležencev. Čim več je časa za njih razmestitev ter za pripravljane tako ogromnih slovesnosti, tembolj smemo upati, da bodo kongresne prireditve dostojne slavljenca, ki je sam živi Bog.

Zato je nujno potrebno, da vse katoliško ljudstvo z vdanostjo in navdušenjem vrši vse, kar v teh mesecih svetuje Cerkev. Prav tako pa je neobhodno potrebno, da najde glavni pripravljalni odbor v slehernem, ki ga pokliče na delo, polno in takojšnjo pomoč.

Ena glavnih nalog po posameznih župnijah je, da pravočasno ustanovijo župnijske pripravljalne odbore za Evharistični kongres. Ti odbori bodo dobili važne naloge, ki se bodo tikale tako duhovne kot zunanje priprave na kongres.

No, danes je ustanovljenih nad 150 župnijskih pripravljalnih odborov. Kje so še ostali iz ljubljanske škofije? Ali ne veste, da trpi velika stvar radi vaše počasnosti! Vaš ponos zahteva, da imate v župniji svoj pripravljalni odbor in da ga na poslani tiskovini tudi glavnemu pripravljalnemu odboru prijavite. Za trdno pričakujemo, da bodo tekom tekočega tedna sestavljeni in prijavljeni vsi župnijski pripravljalni odbori.

Denarna plat kongresa nas zelo skrbi! Zato je tem večje hvale vredna poštovanost onih, ki v teh težkih časih umevajo potrebe kongresa in prispevajo zanj. Poleg že objavljenih smo prejeli še sledeče darove: Mohorjani v Zelimljah 20 Din, Mohorjani na Brezovici 80 Din, Mohorjani v Laporju 65 Din, Mohorjani pri Sv. Jakobu ob Savi 30 Din, Mohorjani v Tržiču 200 Din, Mohorjani na Črnučah 57,50 Din, g. J. Mzetič 1000 Din, g. Štrancar Ignac v Zireh 73 Din, Mohorjani v Predvoru 70 Din, Mohorjani v Selcih nad Škofjo Loko 70 Din, Mohorjani v Retečah 55 Din, Mohorjani v Smledniku 75 Din in Hranilnica in posojilnica v Ambrusu 30 Din. Ne dvomimo, da bodo tem sledila še druga plemenita srca!

Vse dopise in sporočila naslavljajte neposredno na Glavni pripravljalni odbor za II. Evharistični kongres v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7.

vec. »Morebiti je pa tvoje živinče vendarle konj? Zamalo se mu zdi, da ga imaš za osla.«

Krohot se je dvignil vnovič. To pot so sodelovale tudi kokoši s petelinom vred.

»Kaj pa imate?!«

Ob hiši so se prikazali Smehov oče. Takoj so spoznali ves položaj. Bili so sicer Smehov, vendar šale niso poznali.

»Kdo ti je dovolil zapreti žival?«

»V Zagarjev mlin sem hotel po moko!«

»Tista dva mernika lahko prineseš na rami.«

»Ne morem!«

»Če ne moreš enkrat, pa dvakrat. Ali pa trikrat.«

»Čemu pa je nam osel?«

»To si prav vprašal!« so rekli Smehov oče. Zraven pa so si natihiem mislili: »Čemu nam je bilo treba še drugega osla?«

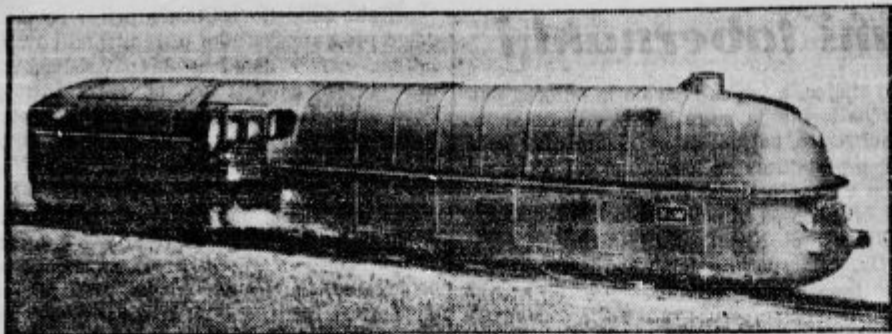
Vendar te žaljive misli niso izrekli. Niso mogli izreči, zakaj Tinko se jim je vendarle smilil. Zapodili so z bičem deco z dvorišča.

»Kdor se bližnjemu posmehuje, se Bogu posmehuje.«

Deca se je razšla. Na Smehovem dvorišču se je naučila, da vsak smeh Bogu ni všeč; namreč tisti smeh, ki se imenuje posmeh in zasmeh.

Kadar so poslej videli Smehovega Tinka, so se mu sicer še nasmejali, ali zasmehovali ga niso več.

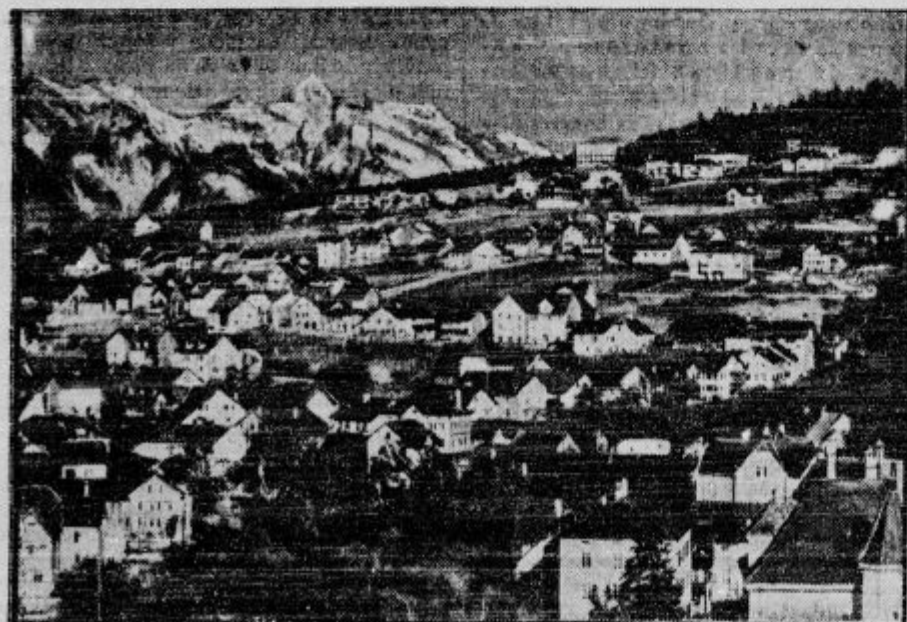
Prva vožnja Smehovega Tinka zanj vendarle ni minula brez uspeha, četudi ne brez smeha.

Nova nemška lokomotiva, ki bo vozila s hitrostjo 175 km na uro.

Vlak je povozil avtobus. Na železniški progi Bremen—Hanover se je zaradi megle zgodila take nesreča: Avtobus je podrl železniške zapornice in s klopnim vozom zapeljal na tir v trenotku, ko je privozil poseben vlak, v katerem se je iz Bremena v Berlin vozil Hitler. Vlak je zgrabil avtobus in ga zdrobil. Pri tem je bilo ubitih 15 ljudi, 5 pa ranjenih. Na vlaku ni bil nihče poškodovan, le stroj je bil nekoliko obtočen. Priklonni voz je pri sunku od avtobusa odtrgalo, ga vrglo v stran, kjer je nepoškodovan, obstal, kakor se vidi na sliki.

Vaduz, glavno mesto male kneževine Lichtenstein, kjer je te dni 160 fantičev hotelo proglasiti fašizem.

Posesnik Janez Lovko iz Cerknice je nedavno zaklal pujsa, ki je tehtal 375 kg. Skoro enako mrcino je zredila tudi Ponikvarjeva mama iz Cerknice

S tigrom na sprehod. Znani angleški krotilec zveri, Rudolf Matthies, ki je s svojimi 14 tigri potoval po svetu, se je vrnil v London. Svoje najljubšega tигра, privezanega na verigo, vodi iz postaje na avtomobil, ki jih bo odpeljal domov.

VINO pristno in poceni dobite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani

V vsako hišo Domoljuba!

Jože Podslivniški:

Sveti večer kmetiške družine

Visoko v rebri je samevalo nekaj hiš, ki so bile odete v snežno odejo. Vse naokoli je kraljevala svečana tišina, le po hišah je prasketal ogenj v pečeh. Po nebesnem svodu je bilo morje svetlih nebeških očes, ki so zle na tihe kmetiške domove. Ljudje so se tiščali okoli ognjišča in obujali sladke spomine sončne mladosti...

Na obrazih Jakopetove družine je počivala topa bolest. Njihovi izpiti obrazi so pričali, da jim zemlja premalo napolni kaščo. Mati previdno in skopo deva v lonec, ker ve, da je še daleč do pomladi. In devet želodcev dosti užene.

Gospodar je šel v hlev, da pregleda, če je Janez, najstarejši sin, vse uredil, če je zadosti postlal in ali ni morda pozabil privezati živine. Vsak večer je šel pogledat v hlev, saj se je tam pozimi najrajši mudil in se pogovarjal z živino. In ko je vse pregledal, se je vsedel na stol, si prižgal pipo in pihal oblake dima, zraven pa zrl na živino in premišljal, koliko bo vrgla liška, koliko je vreden sivec. Šest repov je skrbno motril pred seboj. Stopil je k teličku in ga pobožal. Drobnost tele ga je bilo pogledalo, kot bi mu očitalo, da mu premalo polni jasi. Trikrat je premeril hlev, puhniti iz ust oblak dima in zapri hlev. Vsak večer je napravil križ čez vrata, danes pa je napravil tri križe, da bi imel več sreče in blagoslova pri živini.

Težki škornji so se oglasili po veži. Vsi so poznali gospodarjev korak, danes pa ga bi bili kmalu zgrešili, ker je nenavadno trdo stopal po kamnitem tlaku.

»No, oče, kaj ste pa danes tako tolkli ob tla?« se je oglasil Janez.

»Tolkel? Saj moraš tolči, ko pa ni vse tako, kakor bi moralo biti.«

»Kaj pa vam ni po volji?«

»Živino sem gledal, pa vidim, da je vsak dan slabša. Kosti in dlake je vedno več, mesa pa nobenega. Sram me je, če bi stopil kak kupec v hlev, pa bi imel na prodaj same kosti.«

»Kje pa naj vzamemo, če nam zemlja ne da?«

»Zemlja, zemlja...« je tarnal gospodar.

»Premalo je imamo, oče.« se je oglasila Anica.

»Pa kupi, če imaš za kaj!« je pristavila žena.

»Bi že bilo za kaj, če bi imel les kaj veljave. Če poderem vse smreke, ne dobim toliko, da bi vas pošteno oblekel in obul,« je tožil oče.

»S škafi bomo morali začeti, oče,« se je oglasil Janez.

»Komu jih boš pa prodal zdaj pozimi? Če jih prodaš v trgu, ne dobiš zanje niti toliko, kolikor je delo vredno, les moraš dati pa za stonj.«

»Bomo šli pa v Avstrijo, tam se boljše prodaj.«

»To bi že bilo, samo, da ne bi bila pravica tako draga. En mesec ali pa še več moramo vsi trdo delati samo za potni list in še ne veš, če ga boš dobil...«

»Saj so ga dobili tudi drugi,« se je oglasila Anica.

»Sveda so ga dobili, katerim so na prodaj duše in telo. Mi pa tega ne moremo, ker

smo ljudje,« je potolkel oče z nogo ob tla, da so se poznali žebliji v podu.

»Ah, oče, ne govorite tako!« se je oglasil najmlajši sin, ki hodi v mestne šole.

»Ti, fante, ti mi pa kar molči! Saj vem, da se ne boš navadil kaj prida od mestnih frakarjev. Oni vas morajo tako učiti, ker ne poznajo kmetijskih srag in žuljev. Sit želodec lahko tako govori, lačen pa gode drugače. Kaj vedo tam v mestu, kako mi živimo. Ne zavedajo se pa le ne, da jih živijo kmetijski žulji.«

»Mama, bo že kmalu večerja?« je vprašala Lojzka.

»Počakaj, da mleko zavre; močnik se že hladi.«

»Močnik in mleko bomo večerjali na sveti večer?« se je oglasil dijak.

»Letos je to, drugo leto pa morda še tega ne bo, če bo šlo tako naprej,« je razlagal oče.

»Res je tako, res,« je pritrdila mati. »Sama ne vem, kaj naj denem v lonec, ker je bila tako slaba letina. Da nimamo mleka in koruze, pa bi morali iti od hiše do hiše, ker ni denarja, da bi si kupili živeža. No, pa ljubi Bog nam je vsaj to dal.«

»No, zdaj je pa mleko že zavrelo. Gremo lahko kar k večerji,« je opozorila Lojzka mater.

Družina je sedla okoli mize. S slastjo so používali. Velika skleda je bila na mah prazna. Še bi bili jedli, pa ni bilo.

»Pred leti smo pa vse kaj drugega večerjali,« je opozoril Janez očeta.

»Da, da, Janez. Toda tedaj smo imeli nebesa na zemlji. Denarja je bilo kot peska, zdaj pa tega manjka.«

»Nič ga ne manjka, samo poiskati bi ga bilo treba. Poglejte, koliko ga imajo nekateri v trgu!«

»Saj bi ga tudi mi lahko imeli, ko bi imela živina in les kako veljavo.«

»Kaj se pa o tem vedno prepirate, ko vse nič ne pomaga!« jih je mirila mati. Danes je sveti večer in se pogovarjamo o čem drugem. Pojdimo v sobo, pa bomo tam pri jasliah molili rožni venec! Bog bo že skrbel za nas, da bomo imeli toliko, kolikor potrebujemo za življenje. Saj je bil tudi Bog reven, pa vendar ni tarnal.«

Anica je hitro odšla v sobo, prižgala lučko pri jasliah, snela z žeblija rožni venec in stopila v kuhinjo, rekoč: »No, zdaj pa le pojdimo, da bomo molili.«

Oče, ki ni nikoli prav rad molil, je dejal: »Anica, nocoj pa molj vse tri dele rožnega venca, da bi srečno prebili letošnjo zimo in vsi prosimo božje Dete v jasliah, da bi uslišalo našo molitev in prošnjo.«

Vroče se je dvigala molitev k Bogu Jakopetove družine. Anica je bila kar zamaknjena v jaslice in je zato včasih več molila, kot je bilo treba. Ko so molili litanije, so se oglasili svetonočni zvonovi in oznanjali ljudem mir in ljubezen...

»Kdo bo šel k polnočnici?« se je oglasila Anica.

»Šel bi, saj sem šel še vsako leto, pa nimam čevljev, ki bi bili kos letošnji zimi in še debelo uro hoda je, preden jo primaham do cerkve,« je razlagal Janez.

Franjo Neubauer:

Pesem brezdomcev

Še smrečice ni,
na njej da bi bila
božična darila.
Še svečice ni,
da v noč bi svetila
in v sobo vabila.
Vse prazno, temno!
Mar danes ne bo
iz raja Gospoda
do bednega roda,
ki svet mu ne da
srebra in zlata?!
Še borne mu kože
privoščiti noče.
Ah up siromaka
le plaka in čaka
povsod in nikjer
na sveti večer!
Zvonil! — Le poj zvonjenje
v to bridko hrepenenje,
ki v prsih nam živi!
Saj tudi mi želimo
vso vigred in vso zimo
srečnejših, lepših dni!
Pozimi in pomladi
noči bi jasnih radi,
ki luči v njih žare
in pesmi se glase.
Pa same so bolesti
za nas, ki smo na cesti
naš delež noč in dan
le molk in mrak teman.
Oj Dete, iz hleva
vsaj lučka naj seva
v obupa nam mrak!
In angelsko petje
sladko razodetje
naj v čas bo grenak!
Ti v hlevu rojeni,
od vseh zaželeni,
ki so brez domov
daj v muki nam silni
svoj mir tolažilni,
božičnih zvonov.

»Moji so tudi slabi, moji so raztrgani, meni močijo,« so se oglašali otroci.

Oče je nekoliko pomislil in dejal: »Vem, da imate slabe čevlje, zato bomo ostali vsi doma, toda v posteljo ne sme nihče. Anica, prinesi mi sveto pismo, da bomo čitali evangelij, ki ga bodo brali župnik pri polnočni maši!«

Oče je odprl knjigo in čital: »Tiste dni je izšlo povelje od cesarja Avgusta, da naj se popiše ves svet...« Družina mu je verno sledila. Ko je prišel do odstavka: »Ne bojte se: zakaj, glejte, oznanjam vam veliko veselje, ki bo za vse ljudstvo: Rodil se vam je danes v mestu Davidovem Zveličar, ki je Kristus Gospod,« so vsi poklekli in molili božje Dete.

Svetonočni zvonovi so se spet oglasili. Njihovi glasovi so prispeli tudi v Jakopetovo družino in jo napolnili s svetonočnimi skrivnostmi. Njihova srca so se topila v miru in sreči, čeprav jim je bilo življenje kruta ječa...

Važnost župnije v sodobnem svetu

Župnija ni samo zemljepisno zarisani okoliš, v čigar sredi se nahaja župnišče in župna cerkev. Župnija je osnovna celica Kristusove cerkve, najmanjši del njene razdelitve. Župnija živi svoje lastno življenje, je enota, je zaokrožena celota. V smislu besedi sv. Pavla je župnija del Kristusove Cerkve ač ta del je istočasno živa celica, toda ne samostojno organizirana, ki bi mogla živeti samostojno življenje tudi, če bi se ločila od celote, od Cerkve. Že po svojem bistvu je župnija zvezana z vesoljno Cerkvijo in njenim organizmom. Če bi izgubila živo zvezo s celoto, bi prenehala obstajati in bi bila celica Kristusove Cerkve.

Kot taka izpolnjuje župnija vse naloge odrešenja, ki so naložene v cerkvi. V župniji se odpira duši božji svet in razodeta resnica; župnija dviga vernike v obnočje nadnaravnega življenja, v njej je ves Kristus, ves sveti Duh, vse razodetje, neskončno bogastvo milosti božje, z vsemi skrivnostmi našega posvečenja. Župnija je pravo občestvo vernikov, ki žive v cerkvi, ima v njej svojega pastirja, svojo nalogo, svoje pravice in dolžnosti, svoje vezi in svoje meje.

Začetek in temelj nadnaravnega življenja je v župniji, kakor v cerkvi Kristusovi splošni; sv. Duh po svojih navdihih, po svojem razsvetljenju in po svoji milosti. Vodnik na poti k svetlosti in nadnaravnemu življenju pa je v župniji župnik. On odpira in kaže dušam studenec nadnaravnega življenja: sv. zakramente; njegova služba je predvsem dušnopastirska. Župnik je čuvár vere in evangelijske morale. Paziti mora na zasebno in javno moralno; on opravlja v župniji službo božjo, on vzbuja in dviga v dušah božje življenje, on je tisti, ki mora gojiti vsako versko gibanje v župniji, njegovo srce mora biti odprto vsem, dobrim in slabim, gorečim in brezbožnim, grešnikom in pravičnim, pa tudi takim, ki vzbuja javno pohujšanje, zakaj za vse te bo moral dati Bogu odgovor. Zato mora postati s sv. Pavlom vred vsem vse, da bi vse rešil.

Župljani pa morajo gledati v svojem župniku svetovaleca, prijatelja, očeta in vodnika. Zato bi se ga morali oklepali s tistim duhom, kot ga jim nalaga vera, s katerim se oklepajo cerkve Kristusove.

In res, nekaj so bili verniki veliko bolj navezani na župnijo in župnika. Človek je bil krščen v domači župniji in tudi vse ostale zakramente je sprejel le v domači župni cerkvi. Ako je bil v nedeljo pri sv. maši izven domače župnije, ali ako je bil za Veliko noč pri spovedi izven mej domače župnije, ni zadostil cerkvenim zapovedim. Danes pa se navezanost na lastno župnijo omejuje večinoma le na krst, poroko, pogreb. Mnogi gledajo v župniji samo kraj, kamor prinesejo človeka h krstu, kamor se zateče pri poroki in kamor ga zaneso pri pogrebu. Župnijsko občestvo premogokrat razdvaja tudi prepri in nesporazumljenja. Glavni povod za taka nesporazumljenja pa so največkrat politični prepri. In vendar bi se morali čutiti tudi danes vsi župljani kakor udje ene družine, vsi ti bi se morali zavedati, da imajo istega skupnega duhovnega očeta-župnika in isto skupno rojstno hišo v krstu, to je župnijsko cerkev.

Ta edinstvo vernikov med seboj in z župnikom bi se morala pokazati zlasti vsako ne-

deljo pri skupni službi božji. Dušni pastir, kot oče svojih župljanov, ima glavno božjo službo, kateri bi se morali pridružiti vsi cerkveni občani. Tu naj bi skupno molili z duhovnim očetom, vsi župljani skupno naj bi dajali po vidnem očetu-župniku nevidnemu Bogu dolžno čast in hvalo ter skupno prejemali kot ena družina od skupnega očeta-župnika božje rešitve in milosti. Vsi udje pravega občestva pa naj bodo povezani med seboj z vezjo ljubezni. Ena družina so in jeruzalemska cerkevna občina v prvih letih po Gospodovi smrti jim mora biti zgled za vse njihovo življenje.

Ta medsebojna ljubezen župnijskega občestva pa naj se izraža najslajnejše v dobrodušnem delovanju. Kako važno bi mogli v tem oziru postati za župljane zopet vprav darovanja pri sv. maši, ki bi se dalo izrabiti v pod-

poro revnih faranov. Na oltar položen dar je darovan Kristusu, saj pomeni oltar Kristusa, atudi v vsakem daru bi morali videti Kristusa. Tako bi župnijska dobrodušnost izvirala iz pravega središča, iz srca vse župnije, od žrtvenika v farni cerkvi. Duhovni oče pa najbolj pozna vse potrebe svojih otrok in neotraslih otrok. Kako važno bi moglo postati skupno farno sv. obhajilo za farane! Saj pomeni sv. obhajilo ne le združenje z evharistijom, marveč tudi vedno tesnejšo zedinjenost s mističnim Kristusom, Kristusovo cerkvijo, torej njenih udov med seboj. Med župljani, ki so se v nedeljo združili z istim presvetim Telesom bi pač med tednom ne smelo biti prepri in sovraštva.

Resnično! Kriza v cerkvi, v duši modernega človeka je v bistveni zvezi z njegovo izkoreninjenostjo iz župnijskega občestva, zato pa nazaj k župniji in s tem nazaj k edinstvu, k urejenemu družabnemu življenju!

Resna zadeva

V zadnjih letih smo se privadili, da obravnava časopisje skoro izključno le gospodarska, socialna in politična vprašanja. To je razumljivo, kajti na prvi pogled so ta vprašanja za javnost kot celoto nedvomno najvažnejša. Čim pa premislimo stvar nekoliko globlje, kmalu opazimo, da to ni res. »Kaj pomaga če ves svet pridobiš, na svoji duši pa škodo trpiš,« so nas učili že naši bogaboječi starši. In v tem tiči silna, vekotrajna nevarnost. Niso gospodarska, socialna in politična vprašanja prva in najglavnejša, temveč duhovna, zlasti moralna. Žal se mi te resnice tako redko zavemo, a če jih skusna kdo javno obravnavati, se nevoljni namrdujemo, čas, to spada na prižnice in v nabozne liste, ne pa v politične.

In vendar to ni res! Kajti duhovno in moralno vprašanje je n. pr. tudi s socialnim vprašanjem v tako ozki zvezi, da bi ga moral celo slepec otipati. Čim namreč začne kak narod

moralno bolehati, tedaj se kmalu pokažejo posledice tudi na vseh drugih poljih, kajti moralna bolezen je svarični znak tudi za drugo nesrečo, ki nujno sledijo.

Socialisti in sploh vsi materialisti, ki ne priznavajo Boga in prvenstva duha nad mrtvo stvarjo, sicer radi »dušnjaško« trdijo, da je moralno propadanje le nujna posledica gospodarske in socialne bede. Res je, da ta le še bolj pospešuje npravnstveno nazadovanje, nikakor pa gospodarska in socialna beda nista vzrok moralne bede. Nepobiten dokaz za to so nam vsa povojna leta. Tja do leta 1928 ali 1929 smo živeli pri nas naravnost v blagostanju. Kmeti je lahko in lepo prodajali svoje pridelke, brezposelnosti skoraj poznali nismo, obrtniki je dobro zaslužili in tudi meščani se v nobenem pogledu ni mogli pritoževati. In vendar spada očiten začetek moralnega nazadovanja že v to dobo pravega blagostanja, kar bomo takoj pokazali.

Še nazornejše se nam kaže neresničnost socialističnih, oziroma materialističnih naziranj, če pogledamo moralno stanje po raznih pokrajinah naše države in potem primerjamo še države med seboj. Tu opazimo takoj ravno nasprotno, kar uče socialisti, namreč, da nemoralna z blagostanjem celo raste. Najmanj, kar lahko z vso gotovostjo trdimo, je, da gospodarska beda nikakor ni vzrok nemorale, pač jo pa pospešuje. Južnovzhodni deli naše države žive v gospodarskem in socialnem pogledu

življenje, a so v moralnem pogledu najbolj zdravi. Gospodarsko in socialno stanje Jugoslavije se ne more na pr. niti primerjati s Nemčijo, a vendar smo mi moralno bolj zdrava država nego Nemčija.

Toda neposredno k stvari! Do obravnavanja tega vprašanja so nas pritirale številke, ki so bile nedavno objavljene glede zakonskih in nezakonskih otrok v naši državi ter glede naraščanja prebivalstva. Vsakega iskrenega katoličana in Slovenca je moralo pri tem naravnost zaboleti srce in prav gotovo bi raje zamolčali to bolno točko. Toda greh nad našim lastnim narodom bi bil, če bi kakor plitvi mladi vtaknili glavo v pesek in se delali slepe ter nevedne. Bolezen bi samo napredovala in se hujšala. Statistika nam namreč pove, da je bilo izmed rojenih otrok v Jugoslaviji v dobi od

**Proti
kašlju,
kataru,**

da se obvarujete
resnih bolezni

kot posledice prehlada, toda tudi v
osvežitve,

**za mlado
in staro:**

leta 1924 do 1930 po banovinah nezakonskih naslednje številke:

Vardarska banovina	1.1%
Zetska banovina	1.4%
Vrbaska banovina	2.0%
Drinska banovina	2.6%
Primorska banovina	2.7%
Moravska banovina	3.5%
Dunavska banovina	8.4%
Savska banovina	8.4%
Dravska banovina	11.2%
mesto Beograd	13.3%

Torej Slovenci smo izmed vseh pokrajin naše države v tem pogledu najslabši, celo slabši, nego so bili Nemci (v Nemčiji) pred vojno, kjer je bilo nezakonskih otrok samo 10%. Ali nas ne zalije rdečica od sramu, ali se ne zdrememo od skrbi, kaj bo z nami?

Naj gleda kdo na to vprašanje še z bolj liberalnimi in svobodnomisljimi očmi; vendar mora priznati, da je to hudo, hudo bolna točka. Neglede na to, da nam dokazujejo te številke, da z našo kršćansko moralno niti od daleč ni tako, kot bi si kristijan želel, moramo pomisliti tudi na žalostno in prežalostno usodo teh tisočev nesrečnih nezakonskih otrok in mater, na vse tisto nepopisno duševno in telesno bedo, ki jo po ogromni večini preživljajo.

Ali nam bodo te strašne številkke vzbudile vest, da se zavemo, kam drvimo? Gre tu za nas vse, in sicer za posameznike kot za celoto. Ni to absolutno in edino merilo za moralno stanje kakakega naroda, toda nobenega dvoma ni, da eno izmed zelo važnih, tako važnih, da bi morali biti plat zvona, kajti po tej poti ne moremo in ne smemo dalje, če nečemo duševno in telesno propasti.

Predvsem je pa treba za ozdravitev bolezni poznati njene vzroke. Pred kratkim smo brali v časopisih tale dogodek: Katehet v višjem razredu osnovne šole rahlo posvari deklico, ki ni imela pojma o osnovnih vprašanjih iz veronauka. Deklica je to doma povedala in mati je pisala g. katehetu pismo, naj se čim prej pobere iz dotičnega kraja, kajti dokler bo on kaplan v tem kraju, ne bo nikoli prestopila cerkve ne ona in ne noben njen otrok. Vse pismo je zabelila še s ploho prav »naprednihc psovkc.

Kdor je bral ta dogodek, se ni mogel razjeziti, temveč zjokati, tako strašen je po vsem svojem pomenu. Kakšne naj bodo hčerke takih mater in kakšni sinovi? In pogledimo pri nas razne zabave in veselice! Ali je to kaj drugega kot golo pijanjevanje na eni strani ter pohota na drugi strani? Da, nivo naših »veselice« je padel v zadnjih letih tako globoko, da bi jim morali napovedati brezobziren boj na vsej črti neglede na levo in na desno. Tega duhovnega, telesnega in denarnega zaplavljanja mora biti pri nas konec, pa naj velja, kar hoče. Društvo, ki si ne more drugače dobiti sredstev za svoje »delce, naj pogine čim prej!

In naši kinematografi! To je prava pohujševalnica za mladino in tudi za odrasle. Naj nas kdo stokrat proglašja za nazadnjake, mi stojimo na stališču, če ni nepobotnih filmov, naj se pa kinematografi zaprejo ali nalože nanje še petkrat, desetkrat večje takse nago so danes. Kakor bi moral davek na alkohol kriti prav vse izdatke za javne naloge, izvirajoče iz pijanjevanja, in še več, tako bi moral davek na kinematografe kriti vse naše javne izdatke za siromašne otroke. Nujno potrebnih bi bilo

O cerkvi, ki se je preselila

Še preden so vrtli Turki v našo deželo, so ljudje v neki vasi zelo samopasno živeli. Preveč sreče in miru so imeli. Njih kmetije so bogato rodile. Pa so se ljudje prevzeli in razuzdanost se je naselila med njimi kakor huda bolezen. Greh je objel vas kakor dušični vzduh in je pregnal iz vasi še tiste dobre ljudi, kar jih je bilo v njej. Samo cerkva sredi vasi je še vztrajala in Bogu dajala hivališče. Stari dobri zvonik je sicer dvigal svojo čistiljivo glavo v čisti zrak nad vasjo, toda v temeljih je tudi njega pretresal gnus. Križi in kamni okrog cerkve so se bili pa že davno naveličali razuzdane vasi in ljudi.

Neke noči, ko so ljudje posebno hudo udeležali — bilo je žeganje — je rekel zvonik križem in kamnom na pokopališču: »Jaz stojim tu že sto in sto let ter kljubujem streli in viharjem. Zdal mi je pa tudi zadosti in preveč. Pobegnem iz tega kraja. Vi pa, otroci moji, tudi izderite svoje nožice in opanke iz zemlje — nič lažjega kot to. Glejte, saj sem izdrl celo jaz svoje ogromne stare škornje.« — — —

Enoglasno so se odzvali križi in kamni na pokopališču. »Tudi mi smo sili večnega piskanja in vriskanja, ki nam krati mir. Radi gremo s teboj! Bolje nam bo med lisicami in sovami ko pri teh hudobnih ljudeh.«

Toliko je omenila vaščane večna pijača, da tisto noč niti opazili niso, kaj vse se je nenadoma izselilo iz njih vasi. Nekateri so pač slišali nekak ropot in trušč, kakor da je zavozil v vas visoko obložen voz ali pa kakor daljnjo nevihto. Za hip so prižgali luči in odprli okna; ko je pa zamaj vse potihnilo, so zvrnili hrušč in trušč na copernice in se vlegli na druge uho.

Ko je šel drugo jutro cerkvenik Blaž ob štirih dan zvonit — bil je nenavadno zaspan in nekam negotovih nog, ker je tudi vso ljubo moč držal z vaščani — ko je torej šel skozi temo dan zvonit, je preštel tistih dvestopetinsedest korakov do cerkve, ki jih je bil navajen narediti, pa je potegnil ključ iz žepa in ga vtaknil — — v zrak: tedaj ga je vrglo skoraj vzrak, dasi se je bil hudo sključil naprej, da s silo zatakne ključ v vrata.

»Turška motika!« je zarobantil in šel z roko preko oči, »ali sem pri pravi pameti ali še vedno okajen?« Ko je pa oči na široko odprl, je opazil, da ne samo luknje v ključavnici ni, ampak tudi cerkve ni več. In naj se je tudi obračal na vse strani, na široko odpiral oči,

še sto in sto ukrepov, ki jih vse tu seveda ne moremo obravnavati. Potrebna bi bila pravstvena cenzura našega tiska, ki je danes menda sploh nimamo, potrebna temeljita reforma vse naše mladinske vzgoje. Potrebno bi bilo, da bi se vsak oče in vsaka mati zavedala, da ima biti pri večerji zbrana družina, se udeležiti skupne večerne molitve, nato pa iti k počitku. Potrebno bi bilo, da matere in očete vedo, v kakšni družbi se za njeno hčerko spodobi udeležiti izletov in planinskih tur, potrebno bi bilo uvesti tudi globoko socialno-aravstveno zakonodajo in varstvo, ki je doslej še sploh ne poznamo, ter še sto drugih stvari. Toda na vse to se bomo še vrnili, kajti nemogoče je, da bi hodili še nadalje mimo vseh teh vprašanj brezbrilni. E.

usta in ušesa in se ščipal v bedra, da se prepriča, ali bedi ali sanja — cerkve ni bilo več. Tedaj je pa zagnal vik in krik, da je šlo skozi vso vas in je obstal, kdor je že vstal in se zdramil, kdor je še spal. Odpirala so se okna in vrata in med hišami so se jeli zbirati ljudje. Toda, kaj to — cerkve ni bilo več, samo zloben veter je bril čez koprive in zelenorumeni mleček.

Tudi pokopališče je izginito s cerkvijo. Seveda je privrelo zdaj vsa vas skupaj in se zbrala okrog cerkvenika Blaža. Toda, kaj je pomagalo vse uganje in posvetovanje in čudenje — cerkve ni bilo več in pokopališča tudi ne. Med glasno umnožico se je pa motil nedolžen otročiček, ki mu je nedavno umrla mati. Ko je videl, da ni več pokopališča, kjer je bil tudi grob njegove matere, ga je slobilo pri srcu, kakor da je še enkrat in zdaj popolnoma izgubil svojo mater. Nenadoma je zakričal in pokazal v daljavo na grič, kjer je bila gozdna preseka; tam skozi je ravno trdo stopala cerkev in za njo cela množica križev in križev. Ravno toliko, da se je vse še videlo, prečen izgine.

Tedaj je padel otrok na kolena, raztegnil svoje bele ročice in zaprosil: »O, mamica, ostani tu in ne zapusti svojega otroka. Tisti hip se je izvila na griču iz zemlje bela postava, stopila pred cerkev in zaklicala: »Usmili se, cerkev — mati te prosi — saj si ti tudi matil! Ostani vendar pri svojih otrokih, pusti moj grob zapuščen in nedolžnost!« Tedaj so ostrmeli cerkveni zidovi, nagrobni križi so se obrnili nazaj in videli dete v beli obleki ter pozabili ob njegovi milini in bolečini, da imajo bežati naprej. »Kazen mora biti,« je dejala cerkev in od tedaj naprej morajo ljudje hoditi dolgo pot navkreber do nje.

En dan in eno noč živ zakopan

V vasi Sirova Katalena v bližini Koprivnice so izkopali 24 metrov globok vodnjak. 20 letni delavec Ivan Zgornik je bil pri teh delih zaposlen s tem, da je odstranjeval deske, ki so bile postavljene, da bi zavarovale delavce pred vdorom zemlje. Ko je bil v globini 12 metrov in stal na deski, so začele deske nad njim popuščati. Težka deska je padla tik nadenj, vendar se je na njegovo srečo zarila v zemljo nad njim. Takoj nato se je vsula na deske zemlja in delavca povsem zakopala. Ostal je stisnjen med dvema deskama, od katerih pa je bila zgornja toliko močna, da se pod pritiskom debele plasti prsti ni zlomila. Bil je živ zakopan v vodnjaku. Ljudje so seveda takoj opazili nesrečo in brž obvestili o tem oblasti. Okrajni načelnik je šel z orožništvom takoj na delo. Takoj so začeli orožniki in kmetje kopati zemljo. Po nepreklicnem 22 urnem delu, ki ga je ves čas vodil okrajni načelnik so izkopali nesrečnega delavca ki je po čudnem naključju ostal živ. Prisotni okrajni zdravnik ga je takoj obudil iz nezavesti z umetnim dihanjem. Ko je rešenec prišel k sebi, je od veselja nad rešitvijo zajokal. Množici ljudstva, ki se je medtem nabrala od blizu in daleč, je pripovedoval občutke, ki so ga navdajali, ko je bil en dan in eno noč živ zakopan.

RAZGLED PO SVETU

Komunisti se vračajo k veri

V septemberski številki londonske »The Slavonic Review« piše Sergij Markov, da je energija komunističnih napadov proti veri znatno oslabela. Še pred kratkim so sprejemali nauk: »Ni Boga, Bog je samo izmišljotina« z navdušenjem, toda sedaj, ko zahtevajo od članov mladeniške komunistične lige, da bi vodili protiversko propagando, to trditve nametavajo in se izgovarjajo: »Nikdo ne ve, ali je Bog ali ga ni.« Prav take spremembe se javljajo na vodilnih bogotajskih mestih. Glavna lista boljševiške protiverske propagande »Antireligiozniki« in »Brezbožniki« pojema po številu naročnikov pa tudi naklade. Vstajajo nova društva, ki iščejo nove metode, da bi pridobila zopet nove ljudske mase za vero in la društva potujejo po celi Rusiji in znova

oznanjajo evangelij. Med pristaši raznih veroizpovedi se opazuje tesna duhovna vez in sporazum. Vsi versko čuteči ljudje imajo en sam skupni cilj: »Boj proti brezverstvu.« Podobno je ugotovil urednik francoskega lista »Paris Soir« na podlagi uradne statistike, ki mu je bila dana na razpolago, da je bilo zopet 41% vseh rojenih otrok krščenih po cerkvenem obredu in da je imelo 55% vseh umrlih cerkveni pogreb. Opazovati je, da se zlasti sovjetska mladina zopet nagiba k veri. Po vsej Rusiji se ustanavljajo društva, kojih člani so kmetijski fantje, obrtniški delavci, sovjetski uslužbenci in dijaki. Tudi dijaki moskovskih višjih šol so pogosto člani teh društev. Preganjanja v Rusiji vere ne bodo ubila. Pač bodo poteplala slabiča, močnega pa napravijo še močnejšega.

78 ameriških školov ugovarja

Mogočno je odjeknil klic 78 ameriških škofov, nadškofov in kardinalov proti preganjanju katoličanov v Mehiki. Ameriški cerkveni dostojanstveniki so se zbrali na katoliški univerzi in tu sestavili oklic o protikrščanskem tiranstvu v Mehiki. Škofje opozarjajo, da trpe preganjanja pripadniki vseh ver in pozivajo katoličane, naj molijo za konec verskega preganjanja v sosedni državi. Proglas poudarja, da počejo škofje nikogar kriviti po nedolžnem. Obenem pa protestirajo proti nastopu nekaterih predstavnikov posameznih ameriških vlad, ki so izrazili svoje simpatije za protiversko gonjo v Mehiki. To ravnanje ameriških oblastnikov je v nasprotju z ameriškim političnim vodili. Škofje nato naštevajo najhujše krivice, ki se godijo kato-

ličanom v Mehiki. Število duhovnikov je omejeno, v drugih krajih zopet je dušno pastirstvo sploh prepovedano. Cerkevno premoženje je bilo zaplenjeno, zaplenjene so bile tudi vzgojne in dobrotelne ustanove katoliških vzgojiteljev. Svobode združevanja ni več. Duhovskega naraščanja ni več mogoče vzgojiti. Izgnani so bili mnogi škofje, duhovniki, redovniki in tudi katoliški razumniki. Proglas se zaključuje takole: »Mi protestiramo z vsemi silami svojih src in duš proti temu protikrščanskemu paganstvu in še enkrat pozivamo vse vernike te dežele, naj molijo, da takšna vlada (kakor je v Mehiki) čimprej izgine. Verniki naj uporabljajo vse svoje sile ter naj z besedo in dejanjem javno ožigosajo to tiranstvo.«

Ko so peli božično pesem...

Sredi decembra se je zgodila v angleškem Liverpoolu velika nesreča. V neki predmestni šoli se je že vršila božičnica delavskih otrok. V prvem nadstropju ljudske šole se je zbralo v šolski dvorani nad 500 ljudi. V trenutku, ko so ljudje peli božično pesem, so se zrušila

tla pod njimi in vseh 500 oseb je padlo v prtiličje 8 m globoko. Zastlato se je silno stokanje in klicanje na pomoč. Prihitela so takoj reševalna moštva in prepeljala v bolnišnico 211 ranjenih. Med temi je 36 oseb težko ranjenih in med njimi se jih mnogo bori s smrtjo.

Slovenci na svetovnem euharističnem kongresu v Buenos Airesu

O nastopu Slovencev na kongresu piše »Duhovno življenje«, družinski tednik za slovenske izseljence, ki izhaja v Buenos Airesu, naslednje: »Kateri niso videli zastav slovenske skupine, bodo brez dvoma mislili, da pretiravamo: zastave slovenske skupine so bile morda najlepše in so vzbujale splošno pozornost. Naj omenimo, da so bila sredstva za naše nepričakovano hitro zbrana in je bilo darovanega celo znatno več, kakor so dragocene zastave veljale. Razumljivo je, da se je udeležilo kongresnih svečanosti tudi lepo število Slovencev, bodisi iz Buenos Airesa, bodisi tudi iz province. Nekaj jih je pustilo svoje službe,

da so se mogli udeležiti kolikor mogoče vseh zborovanj. Proti pričakovanju veliko jih je prejele sv. zakramente in so tako najbolj veselo praznovali euharistično slavo. Zal ni prišel na kongres nobeden naših škofov in niti noben slovenski duhovnik iz domovine. Z veseljem in hvaležnostjo pa smo pozdravili v naši sredi obo naša prevzvišena nadpastirja Šariča (Sarajev) in Dobrečiča (Bar). Msgr. Dobrečič nam je dvakrat maševal in pridigal in je tudi slovesno blagoslovil zastave naše skupine.«

Božji blagoslov in kmetjska roka vzdržuje ta vso domovino.

KATOLIŠKA CERKEV

s Drobilž. Pred tremi leti je umrl v Rimu bivši general frančiškanskega reda o. Bernardin Klumper. Te dni so njegovi sorodniki dali prepeljati pokojnikove zemeljske ostanke v nizozemski Amsterdam, kjer se je pokojnik rodil. — Sv. oče je sprejel poljskega kardinala Avguščina Hlonda in apostolskega nuncija v Parizu Ljudevika Maglione. — Zadnje mesece so sprejeli katoliško vero sledeči katejski učenjaki: Karlo Chen, profesor na vseučilišču v Pekingu; Cang Pejlung, profesor za angleško književnost na vseučilišču v Pekingu; brigadni general Josip Cang-Ju-Ce; profesor in bivši tajnik podkralja v Mukdenu Josip Cang Jie. Vse te je poučeval v katoliški veri Pavel Ju-Piu. — Za domačine je v belgijskem Kongu 11 državnih šol s 5.649 učenci, za katere žrtvuje vlada 12 milijonov frankov. Misijonarji pa imajo 4000 svojih šol z okrog 200.000 učenci, za katere daje država 11 milijonov frankov podpore. — Iz protestantizma je prestopila nedavno v katoliško cerkev ga. Ruder ena izmed potomk slavnega ameriškega predsednika Washingtona. — 75 letnico svoje obstanka je praznovala nedavno cerkev sv. Gabriela v ameriškem Njujorku. — 250.000 članov že šteje društvo za boj proti nenravnim filmom v amer. Washingtonu. — Apostola nezaposlenih bi lahko imenovali o. Petronija Zagaj, D. J. župnika v El Paso de Sud v Združenih državah ameriških. S pomočjo župnije, ki šteje 22.000 vernikov se je blagemu dušnemu pastirju posrečilo organizirati pomoč. 1700 brezposelnih dobi vsak dan brezplačen obed. — Nedaleč od glavnega poljskega mesta Varšave so zgradili dom za duhovne vaje, ki ga je te dni slovesno blagoslovil varšavski nadškof-kardinal Krakovski. — Pleme Alura, ki biva ob jezeru Albert v belgijskem Kongu v Afriki, se celokupno pripravlja, da sprejme katoliško vero. Tam deluje red belih očetov, ki jih je ustanovil kardinal Levigero. — Dne 11. decembra je bila v avstralskem Melburnu velika euharistična procesija, v kateri je sodelovalo najmanj šestdeset tisoč oseb. Računajo, da je bilo v spalirju na ulicah nad 500.000 oseb, ko je šla procesija mimo. V procesiji je bilo na deset-tisoč otrok v belih in modrih oblekah, štiritisoč duhovnikov, 60 škofov in nadškofov. Papežev odposlanec Irski kardinal Mac Rorry je podelil blagoslov ogromni množici naroda.

POLJSKA

s Ima svoj prav. »Ilustrovani Currier Codzienny« objavlja razgovor s knezom Radziwilom, predsednikom sejskega odbora za zunanje zadeve. Radziwil je poudaril, da se stališče Poljske do Francije popolnoma napadno tolmači in razumeva, kajti nerazpolo-

BANKA BARUCH

15. Rue Lafayette, Paris

Odpremija denar v jugoslovijo najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune:

BRUXELLES: No 30-34-36 Bruxelles. FRANCIA: No 1117-94 Paris. HOLANDIJA: No 1435-46 Ned. Diamet. LUXEMBOURG: No 5967 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakaznice.

ženje poljskega naroda ni naperjeno proti Franciji, temveč samo proti temu, da se Poljska ne vmešava v posebne težnje Francije v Podonavju in na Balkanu. Poljska se čuti preveč samostojno, da bi se pustila postaviti pred dovršena dejstva. Poljska nikakor ne more prenašati, da bi Francija napram njej uporabljala način obnašanja, ki ga na primer Poljska je z zavezniško pogodbo vezana s Francijo, ter ostane še naprej njena zaveznica, zahteva pa, da se z njo postopa tako, kakor z zaveznikom in ne, kot s podjarmljeno državo.

AMERIKA

s Razno. V Oak Hill. Cal. je nedavno umrla rojakinja Plut pri Semicu v Beli krajini. — V Raundupu Mont. je preminula 39 letna Neža Komad iz Kota pri Ribnici. — V Muldanu Idaho je odšel v večnost Frank Rozan, doma nekje na Gorenjskem. — V Aurori Ill. so pokopali 62 letnega Martina Mlakar iz Prežganja pri Litiji. — V gozdu blizu Cherry Valley se je smrtno ponesrečil kmet John Vičič, doma pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. — V Chikagi si je vzel sam življenje 50 letni Hrvat Stepan Orlič. — V St. Joseph. Minn. je odšla v večnost 66 letna Jennie Slamnikar, roj. Zumer. — V Ridgewood so pokopali 79 letnega Antona Vilharja. — V Indianapolisu je zapustila solzno dolino 51 letna Elizabeta Marolt iz Ročinja na Primorskem. — V Chikagi je v bolnišnici preminul 53 letni Josip Fiket, iz Desincev. — V La Salle Ill. je umrla 70 letna Gertruda Hribnik, rojena na lgu pri Ljubljani. — V Panama Illinois je odšla v srečnejšo večnost 54 letna Julijana Goločnik roj. Kovač iz Gornjega Štajerskega. — V Braddock Pa. je po dolgi bolezni umrl 47 letni Peter Sedmak iz Zagorja pri St. Petru na Krasu. — V Milwaukee je izdihnil John Friškovec, rojen v Soštanju. —

ŠVICA

s Našo pritožbo proti Madjarski glede kraljevega umora je Svet Društva narodov rešil kot smo zahtevali mi. Soglasno so sprejeli besedilo, ki uvodoma najostreje obsoja gnusni maršijski zločin ter zahteva obsodbo krivcev, nato pa zahteva od članic Društva narodov, da ne trpe na svojem ozemlju nobenih hudodelskih organizacij. Od Madjarske se zahteva, da kaznuje vse, ki so sokrivi napada in drugih zlih dejanj. Nazadnje so navedene smernice glede mednarodnega dogovora v boju proti nasilnim strahovalcem.

ABESINIJA

s Zopet je prišlo do boja med Abesinci in Italijanskimi četami v Afriki. Vnela se je prava bitka, ki je trajala par ur. Na obeh straneh so streljali s strojnimi, topovi in se posluževali tudi tankov. — Na italijanski strani je padlo 160 vojakov in okoli 400 je bilo ranjenih. Abesinci pa so imeli okoli 140 mrtvih. Italijani pravijo, da so prepodili Abesince, podobno pa poročajo tudi Abesinci. Tudi za nastali spopad vale krivdo eni na drugega. Casopisje piše, da oskrbuje Abesince z orožjem Japonska. Italija hoče Abesinijo podjarmiti, ker ima ta država v svoji zemlji velike množine zlata.

NEREDNO KROŽENJE KRV,

ki povzroča to iko obolenj, se skoro vedno nanaša na bolan želo ee in krvi. Samo zdrav želodec in zdravi prebavni organi lahko proizvajajo kri in ženejo zdravo kri po telesu.

In če nastopijo motnje, kakor: pomanjkanje teka, nerazpoloženje glavobol, zlasti žila, hipna slabost, motnje v jetrih, vranici in ledvicah, slabo čiščenje ali celo zaprtje, potem telo dobro prečisti s priznanim naravnim PLANINKA-tajem BAHOVEC, ki je sestavljen večinoma iz najboljših planinskih zdravilnih zelišč.

Zahtevajte v lekarnah izrečno »PLANINKA«-čaj BAHOVEC, ki se ne prodaja odprto, temveč samo v zaprtih in plombiranih paketih po Din 20— in z napisom proizvajalec:

APOTEKA Mr. BAHOVEC — LJUBLJANA, Kongresni trg 12.

Reg. S. br. 72580,
20. VII. 1932

NEMCIJA

s Posaarsko vprašanje, eno najbolj nevtrnih za svetovni mir je bilo te dni sporazumno ugodno rešeno. Ljudsko glasovanje v januarju, ki naj odloči komu naj končnoveljavo pripade Posaarje, se izvede pod nadzorstvom mednarodnih čet, zlasti angleških, na kar je Nemčija že pristala. Francija pa je izjavila, da prizna vsak izid glasovanja ter je umaknila tudi svoje čete od meje. Sporazum je bil omogočen predvsem zaradi pripravljenosti Anglije, da pošlje svoje čete v Posaarje.

Zupanstvo v Ludvigshafnu je izdalo proglas, v katerem odločno nastopa proti pijanemu, ki zaslužek in podporo redno zamenjajo za alkohol in tako prinašajo v družine nesrečo in revščino. Pri vsem tem — tako pravi proglas — nosijo nemale krivdo tudi soprog in sorodniki pijanca, ker se ne potrudijo, da bi pripravili gospodarju priključen dom. S čudnim zadržanjem in neupoštevanjem družinskega poglavarja naravnost silijo v gostilno. Zupanstvo razglasa, da bodo v bodoče izročeni pijanci za dobo 9 do 12 mesecev posebnim zavodom in bo ime pijanca objavljeno tudi v časopisih. Obenem pa bo pristojna oblast javno povedala tudi vse vzroke, ki so bili povod, da je soprog postal pijanec in moral v poboljševalnico.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Pri nadomestnih občinskih volitvah, ki so se vršile ono nedeljo na Češkoslovaškem, so najbolj nazadovale komunisti. Vlada zveza se je okrepila, dočim je opozicija nazadovala za nekaj mandatov.

FRANCIJA

s Davkarja rabi denar ne žito. V francoskem okraju Orne je 30 kmetov pred kratkim pripeljalo pred tamošnji davčni urad žito na mesto denarja. Vsak kmet je na svojem vozu pripeljal dve vreči žita. Vreče so postavili pred davkarjo in v imenu vseh posestnikov je stopil eden v urad ter ponudil za davke žito mesto denarja, katerega kmetje nimajo. Davkarja je ponudbo seve odbila, češ da potrebuje denar, ne pa žito. Nato so kmetje mirno odšli.

RUSIJA

s Kmetje se otepajo brezboštva. Vse kaže, da versko gibanje v sovjetski Rusiji sicer počasi, vendar stanovitno narašča. To se posebno pozna na deželi, zlasti v Beli Rusiji. Tako je prineslo sovjetsko časopisje sledeči

dogodek iz vasi Jurkoviće pri Borisovu. Krajevni sovjet je sklical zbor vsega okoliškega prebivalstva v nedeljo ob 10 dopoldne. Sovjeti so to storili, da ljudje ne bi šli k službi božji, ki je ob istem času. Toda na zbor ni bilo nobenega kmeta, pač pa se je trlo kmetov pri sv. maši. Šele popoldne ob 2 so kmetje prišli na zbor. Sovjetsko časopisje se seveda močno razburja in pripominja, da ta slučaj ni osamljen v Rusiji.

DROBNE NOVICE

Za novega švicarskega zveznega predsednika je izvoljen g. Minger.

Avtobus je trčil z brzovlakom v okolici Berlina. 13 mrtvih, 4 težko ranjeni.

Za dobo nadaljnjih 5 let je bil izvoljen za predsednika grške republike Zaimis.

Ločitev cerkve od države napoveduje nemški minister Göbbels.

Tri koncentracijska taborišča za potepuhe je ustanovila španska vlada. Posnemanja je vredno!

Za eno milijardo mark strojev za izdelavo nogavic je nakupil Bafa v Nemčiji.

Močno komunistično gibanje se zopet čuti v Nemčiji.

Zapoved in prostost

Če izmed mnogih zapovedi povdarimo le najvažnejše, potem ostanejo tri reči: vera, upanje in ljubezen; največja izmed njih pa je ljubezen.

Koliko zapovedi pa imamo? Le eno zapoved: ljubezen in v tej zapovedi izpolnimo vse druge.

»Ljubezen je izvršitev zakona, pravi apostol: Če vse zapovedi izpolnimo, pa ne v duhu ljubezni, so vse neizpolnjene, če smo jih še tako natančno in še tako glasno izvršili.

»O Bog, zahvalim te, da nisem tak kakor drugi ljudje... Postim se dvakrat v tednu in dajem desetino od vsega, kar imam. — In ni šel opravičen iz templja.«

V ljubezni pa ni zakon nobena zapoved več, ljubezen ga izpremeni v milost. Potem ga začutimo kot izvir božje dobrote. In v duši se izpremeni trdi »moraš« v vesel »hočem« in v hvaležen »smem«. Zakon potem ni več teža, ovira, ampak ga doživimo kot milost.

Ne poznamo prav Boga, če vzamemo njegove zapovedi kot okove. Kot voditelju v zveščanje, kot viru življenja so mišljeni njegovi zakoni. In Bog hoče, da ga kličemo »očec in ga tudi takega doživljamo in čutimo.

Nazadnje in najvišje ni nasprotstvo, ampak mir, ne množina, ampak enota, kakor je Bog v presveti Trojici tudi Enota.

KAJ JE NOVEGA

175.000 dinarjev

Je od leta 1934 do danes izplačala naša uprava onim svojim naročnikom, ki so pravočasno plačali naročnino za »Domoljuba«, pa jim je pogorela hiša, v kateri so stalno stanovali.

Ta velika vsota jasno kaže, kako veliko dobro delo je storila naša uprava onim naročnikom, ki jih je zadela velika nesreča. Iz zahval pogorelecev, ki so bile objavljene v našem listu, ste lahko razbrali, kako prav je vsakemu prišla podpora, ki jo je dobil navadno kot prvo, takrat, ko je bila potreba največja. Saj v današnjih težkih gospodarskih razmerah pogorelec ni mogel pričakovati od svojih sosedov in dobrih ljudi tako izdatne pomoči, kot nekdaj, ko so bile gospodarske razmere ugodnejše.

Vsako pa lahko tudi spozna, da je ta velika vsota znatno breme za upravo našega lista, ki ga more prevzeti za prihodnje leto le, ako bodo vsi naročniki svojo naročnino pravočasno poravnali. Težka gospodarska kriza tare predvsem malega človeka, delavca in kmeta, kjer ima naš list ogromno večino svojih naročnikov. To se pozna tudi pri plačevanju naročnine, ki je skoraj edini vir za vzdrževanje lista.

Kljub neprijetnim razmeram pa uprava našega lista te požarne podpore, ki je v letošnjem letu storila toliko dobrega, ne mara ukiniti. Požarno podporo bomo izplačevali še naprej, v znesku

en tisoč dinarjev

za posamezen slučaj, kot je to razvidno iz nižje navedenega pravilnika.

Upamo in želimo, da nam vsi dosedanja naročniki našega lista ostanejo zvesti tudi v prihodnjem letu. Kljub revščini, ki sili od vseh strani v hišo, bo le mogoče dobiti potreben denar za naročnino. Saj je denar, ki ga izdamo za pošten časopis, najbolj plodonosno naložen.

Družno delo naših elektraren

Prejšnji teden so Kranjske deželne elektrarne in ljubljanska mestna elektrarna dovršila vsa dela za polaganje kabla od Črnuč do Ljubljane, ki bo mogočil ljubljanski elektrarni prejemati velenjsko elektriko. Obenem pa je bila črnuška transformatorska centrala ojačena na napetost 60.000 voltov, ki je potrebna, da se omogoči dovod velenjske elektrike v Ljubljano.

Posebna komisija strokovnjakov je pregledala ves položaj kabl. Na kabl se je res pojavila občutna napaka, ki jo bo treba popraviti, kar bo trajalo nekaj dni. Kabel je namreč nekje presekano. Najtežje pa je ugotoviti točno mesto, kje je kabel presekano. Ako bo v kratkem napaka ugotovljena, prične morda še ta teden oddajati črnuška postaja tok ljubljanski, ljubljanska elektrarna pa vzporedno črnuški centrali. Tok bo tekel namreč vzporedno, da se kabel temeljito preizkusi in da se tudi praktično pokaže, v kakšni obliki in meri moreta elektrarni druga drugo izpopolnjevati.

Pravilnik

I. Vsak Domoljubov naročnik, ki je v mesecu januarju poravnal celoletno naročnino za leto 1935, prejme od uprave »Domoljuba« podpore v znesku 1000 Din, ako mu v tem letu hiša, v kateri redno stanuje, pogori, da v njej ni mogoče več stanovati. Isto volja za naročnike, ki nimajo lastne hiše, pa jim ob požaru hiše pogori stanovanjska oprava.

II. Naročnik »Domoljuba« je oni, na čigar naslov list prihaja, oziroma kder je vpisan pri poverjeniku, ne glede na to, kdo je dal denar za naročbo lista.

III. Naročniki, ki prejema list pri poverjeniku, naj tam plačajo celoletno naročnino v zgoraj navedenem času in poskrbe, da bosta seznanjena naročnikov in naročnina pravočasno odposlana »Domoljubov« upravi v Ljubljani.

IV. Naročnik-pogorelec naj naznanilo o požaru priloži potrdilo županstva in župnega urada, da mu je brez lastne krivde pogorela stanovanjska hiša ali stanovanje in da je — če prejema list pri poverjeniku, res pravočasno plačal celoletno naročnino za leto 1935.

V. Požarna podpora se ne izplača, če tudi bi bili izpolnjeni vsi drugi pogoji:

1. pogoreleu-naročniku, ki je požar sam povzročil;

2. naročniku, ki mu pogore samo gospodarska poslopja: hlev, skedenj, svinjaki, stelnik, kolnica, kozolec itd.;

3. stanovanjskim podnajemnikom;

4. lastniku dveh ali več stanovanjskih hiš, ako mu pogori hiša, v kateri redno ne stanuje.

Če pogori hiša moža, čigar žena je naročena na »Domoljuba«, ali hiša očeta, čigar sin ali hči prejema »Domoljuba«, pogorelec nima pravice do podpore.

Uprava »Domoljuba« se bo tega pravilnika točno držala in prošnji neupravičenecv ne bo uvaževala.

ZAHVALA

Dne 4. decembra zjutraj mi je zlobna roka zažgala domačijo. Pogorelo mi je prav vse: hiša, hlev, kozolec, živež in krma. Ker sem že več let naročnica na »Domoljuba«, sem se po poverjeniku obrnila na upravo »Domoljuba«. Ta mi je takoj po prejemu uradnih potrdil nakazala 1000 Din podpore. Iz dna srca se upravi »Domoljuba« zahvaljujem zato naglo pomoč in obljubljam, da bom po svojih močeh vedno delovala za razširjenje tega časopisa.

Goropeke, občina Ziri nad Škofjo Loko, dne 15. decembra 1934.

Marijana Mlakar, pogorelka, s. r.

OSEBNE VESTI

d 60 letnik je postal rajhenburški župnik, duhovni svetnik g. Jožef Tratnik. Ohrani ga, Gospod, še mnogo let!

d 50 let je dopolnil te dni ban dravske banovine dr. Drago Marušič.

d 65 letnice rojstva je praznoval znani trgovec g. Franc Oset v Št. Petru v Savinjski dolini.

d 35 let že dela in trpi med svojimi farani g. župnik Venceslav Miller, duhovni svetnik na Dolih pri Litiji. Bog ohrani še mnogo let gosp. svetnika zdravega in vedrega!

d Italijani so izgnali župnega upravitelja v Trnovem pri Ilirski Cistrici Josipa Tabackega.

d Celih 54 let že služi pri znani ugledni rodbini Pfeiferjevih v Krškem steber gospodarstva Martin Goršak. Pridnega in zvestega služabnika Bog živi še mnogo let!

DOMAČE NOVICE

d Teško slovo. Dne 11. decembra so imeli č. šolske sestre v Mariboru teško slovo. Poslavljele so se štiri mlade sestre, ki so odpotovale v Južno Ameriko, v San Lorenzo v Argentini, kjer ima mariborska matična hiša svoje postojanko. Sestre Agripina, Ana, Immaculata in Osana bodo prišle v postojanko, ležečo v popolni divjini, kjer vršijo slovenske redovnice iz Maribora misijonsko poslanstvo. Od svoje domovine so se poslovile za vedno, ker se ne povrne nobena več domov. Potovanja je drago in povrnitev bi zahtevala preveč stroškov. Sicer pa je vseveden samo — Bog. Čestite redovnice spremljaj vsepovsod božje varstvo.

— Pri ljudeh z nerednim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz-Josef« grenčice zavžite zjutraj na tešče zelo lahno odvajanje brez vsakega napora. Specialisti za srčne bolezni so dospeli do prepričanja, da učinkuje zanesljivo in brez vsakih težkoč »Franz-Josef« voda celo pri zelo težki napaki zaklopnice.

d Novo cerkev sv. Antona so ta mesec blagoslovili v Zagrebu.

d Hvalevredno. Nad 300 katoliških dijakin v Belgradu je v Adventu dvakrat pristopilo k mizi Gospodovi: dne 4. decembra in na praznik Brezmadežne. Vzorno obnašanje dijakin, njih neprisliljena pobožnost in še prav lepo petje je napravilo na vernike kar najlepši vtis. Dijaški dan so proslavili s posebnimi večernicami za dijakinje v cerkvi Kri-

NAROČITE

»SLOVENCA« na ogled! — Naslov: Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.

člusa kralja. Po večernicah je g. dr. Juretič imel v dvorani krasno predavanje, ki bo v mladih sredi gotovo našlo plodonosen odmev.

d Podnebni nad planinami. Potniki, ki so šli na praznik na izletu na Planici, pripovedujejo o redkem prirodnem pojavu, ki so ga tam doživeli. Nekako ob pol 7 zvečer, ko je bil že popolen mrak, se je nebo nenkrat razsvetlilo. Nekateri so opazili na nebu veliko plamtečo kroglo, ki se je razletela, oziroma vodoravno razširila, drugi pa so videli samo sivele vodoravne pas, ki se je polagoma krčilo, dokler ni izginil. Prikažen je razsvetlila okolico v lučjo, podobno dnevni. Kakšne pol minute je bilo vse obžarjeno z belo lučjo. Prikažen je bila nekako v smeri proti Beljaku. Za umetno raketo tu nedvomno ne more iti, najbrž gre za meteor (podnebni) izredne velikosti in hitrosti, ki pa je najbrž zgorel že v zraku.

d Odpravljeno pekovo nočno delo. Kakor znano, so se pekovski pomočniki za odpravo nočnega dela že dolgo borili. Sedaj so tudi mojstri, ki so bili zbrani v Ljubljani skoraj polnoštevno, sklenili, da se pripravljajo na dela, za katera je potreben navadno samo en delavec, pri čem ob 1 ponoči, skupno delo pa šele ob 4 jutraj, kruh pa se sme razpečavati šele ob 6 jutraj. Mojstri pa so tudi izrazili dvom, ali se bo to posredno vzdržati, češ, da je ravno jutraj veliko povpraševanje po dobrem pecivu (žemljah, kifeljkih, kraljevkah, slanjencih itd.), to pa zahteva največ priprav. Zatokrat bodo pa mojstri le izvajali naredbo, daš bodo večji pekovski obrati skušali doseči omiljenje naredbe, medtem, ko so mali mojstri povsem zadovoljni z njo.

d Ze 150 let deluje v Kamniku Cecitjansko društvo, ki je torej najstarejša kulturna organizacija. Cecitjansko društvo je sedaj vzelo v najem Kamniški dom, kjer bodo podajali skolična predavanja.

d Pometamo! Vse blago lanskega leta in kar ni več moderno, hočem prodati za božičnico in sicer za vsako ceno, samo da pride iz trgovine. Stermečki, Celje.

d Esperanto, glej oglas.

d Občni zbor I. del. kom. društva v Ljubljani se je vršil dne 11. decembra 1934. Lanskoleto je združba štela 11.572 članov, v teku leta so na novo pristopili 603, kljub temu pa je letos izkazanih le 8138 članov. Ker ne vrše več združničnih dolžnosti so črtali 4037 članov. Število odposlancev je zato padlo od 100 na 66. Zbor je pooblastil načelstvo, da pripravi vse potrebno za dostojno proslavitev zamujene 40 letnice in se je izjavil za Združeno zbornico.

d Božične pošilnice trajajo od vštetelega 23. dec. 1934 do vštetelega 10. januarja 1935.

d Človek ni nikdar dovolj previden. Sadnemu trgovcu Srečku Krajcu iz Pesnice na Štajerskem, ki se je mudil z avtomobilom v Strihovi, je izmaknil nekdo iz avtomobila tri odeje in torbico, v kateri je imel štiri jurje.

d Take bi morale biti povsed. Ob priliki neke švicarske vojaške proslave je govoril tudi nekdanji katoliški zvezni kancler Musy. Med drugim je izjavil, da je Švica ostala krščanska država tudi v najtežjih prilikah, ker so se švicarski katoličani in protestantje znašli v boju za krščanstvo vedno v skupni fronti.

d Prosvetno društvo v Beogradu se je tudi letos spomnilo skromnih slovenskih otrok ter jim je pripravilo dne 5. decembra t. l. popoldne v dvorani za kat. cerkvi v Krnski ulici na Miklavževem večeru prijetno presene-

čenje. Delavni člani tega društva so nabrali za Miklavžev večer skoro tisoč dinarjev, nekaj je prišlo še društvo ter se je nato s to svoto nakupilo perila in blaga za tople zimске obloke, ki so jih z ostalimi darili prejeli na tem večeru starši za svoje otroke. Miklavžev večer je v vsakem oziru dobro uspel.

d Kmečki magazin, nova manufakturna trgovina v Ljubljani, Krekov trg 10 (nasproti Mastnega doma). Ako hoče dobro blago in poceni, potem obiščite nas in prepričajte se. Naše geslo je: Mal dobiček — velik promet!

d Grob kralja Aleksandra v tiplovcu je obiskala te dni s svojimi otroci ga. Ana Radić, žena svoj čas v belgrajski narodni skupščini ustreljenega hrvatskega narodnega poslanca Pavla Radića. Položila je na grob šopek nageljnov z napisom: »Dragemu kralju — Ana, vdova Radić z otroci».

MIRIM KRALJICA COKOLADE

**Zakaj si tako zelo poželimo mlečno čoko-
lato Mlekita?** Ali radi okusa redkih začimb,
ali radi okusa po najtinejšem kakaosu, ali morda
radi okusa po neposnetem mleku, ali mogoče v
njene modre sladkosti in neodoljive arome? To
je težko povedati z besedami. Skrivnost pa vam
možemo razodeti: **mlečna čokolada Mlekita**
sama, čim se topli v Vaših ustih.

d Vseh slušateljev na ljubljanski univerzi je bilo letos vpisanih 1813, lani v zimskem semestru 1945. Na posamezne fakultete se razdele: filozofska 501, lani 473, slušateljce 246, lani 219. Teološka fakulteta 160, lani 167. Juridična fakulteta 604, lani 602, slušateljce letos 54, lani 53. Medicinska fakulteta 144, lani 218, slušateljce letos 40, lani 44. Tehnična fakulteta 404, lani 485, slušateljce 16, lani 18. V to število je treba všteti rodne in izredne slušatelje. Po veri je bilo na univerzi 50 pravoslavni, 10 protestantov, 2 brez konfesije, 8 muslimani in 4 židje. Ostali so vsi katoličani.

d Lasten dom se otvorili te dni slovenj-
graški smučarji na Kromžarjevem vrhu na Pohorju.

d Kako pa je s vremenom. Po dnevih vi-
sokega barometerskega stanja, ko je baro-
meter dosegel višino 776 mm, so sedaj nasto-
pili dnevi, ko je barometer naglo padel na
756 mm. Oni torej je začelo deževati in vrste
se nalive, ki so imeli za posledico, da so po-
toki in reke močno narasle. Toplota se splošno
giblje med +6 do +10°C. Ni pričakovati, da
bi se vreme kmalu preobrnilo.

d Nemščina, glej oglas!

d Dobrotnik, kakor je tudi nam nujno
potreben. V Risan v Črni gori je te dni pris-
pel Peter Jovanović, izvršitelj oporoke pokoj-
nega Vase Čukovića, večkratnega milijonarja,
ki je pred nekaj leti umrl v Ameriki. Čuković

je Jovanovića in še nekega drugega postavil za
izvršitelja oporoke in jima naročil, da vse nj-
govo veliko bogastvo vložita v človekoljubn-
in prosvetne svrhe. Jovanović se je odločil
med drugim, da zgradi iz zapuščene Čuković
v Risanu veliko bolnišnico. Bolnišnica bo na-
moderneje urejena in bo imela 300 postelj,
Jovanović je odredil za zgradbo bolnišnice 2
milijonov dinarjev.

d Otepavanje z bede. Na zadnji občinski
seji v Trbovljah so v glavnem obravnavali le
socialne zadeve. Podan je bil pregled dose-
danjega dela za olajšanje bede in načrti za
bodočo. Raznih prošelj se je nabralo na občini
okoli tisoč. Ustreženo je bilo po možnosti in
najpotrebnejšim. Občinskih ubogih — podpi-
ranih mesečno od občine je v letošnjem letu
naraslo za 31 na 261 in mesečne podpore oc-
14 na 17 tisoč Din. V teku poletja in sedaj je
prijavljenih 644 brezposelnih s 761 družinski-
mi člani. Za brezposelne se smatrajo od 18.
leta dalje, ne pa mlajši. V proračunu za tekočo
leto je za brezposelne še 40.000 Din; to bo
razdelila občina mednje v obliki živil. V mla-
dinski kuhinji za šolarje dobiva dnevno kosilo
1174 otrok. Za vzdrževanje te kuhinje prispev-
tudi banska uprava mesečno 21.000 Din. De-
pozini ne bo treba nekaterim otrokom hoditi
po pol in tričetrt ure daleč v kuhinjo, bodo od-
daljenjšim delili na trboveljski šoli mleko in
kruh.

**d Pri nagnenju k maščobi, protinu, sladko-
sečnosti izboljšuje naravna »Frans-Josefova«
grončica delovanje želodca in črevesa in trajno
pospeši prebavo.**

**d Farno cerkev sv. Ruperta na Vidmu pri
Krškem** so zunaj popolnoma prenovili tako,
da nudi tudi sicer lepa stavba ras krasno aliko.

d 40 milijonov čistega dobička je prinesel
letos naš največji rudnik Trepcar v Srbiji. V
ta rudnik je vložen večinoma angleški kapital
in tako večina čistega dobička žal ne ostane v
naši državi.

d 9 varokih komunistične zmag v Rusiji
je predaval te dni v Ljubljani bivši vrhovni
poveljnik v Rusiji general Anton Ivanovič De-
njikin. Nekaj varokov je zamolčal.

d Ljubljanski brivnice so po novi naredbi
zaprte ob nedeljah ves dan.

d Finančni zakon za leto 1935-36 je pred-
ložil belgrajski narodni skupščinski finančni
minister Gjorgjevič.

d Proračun Delavske zbornice je uščen
samo za znesek 105.000 Din.

**d Zopet so pričeli obračevati v vseh tvor-
nicah cementa v okolici Splita.**

d 26 narodnih socialistov je zopet pribe-
žalo v Jugoslavijo. Pripeljani so bili v Ljupik.

d Spomenik padlim vojakom hočejo po-
staviti tudi na Viču.

**d 15 letnice ustanovitve prve slovenske
šole za slepce** so slavili te dni v Kočevju.

d 25 letnice svojega obstanka je proslavilo
ono nedeljo Prosvetno društvo v Bročicah.

d Zopet peklenški stroj. Iz Zagrebca poro-
čajo, da je v vasi Vukovcu eksplodiral pe-
klenški stroj, s katerim sta se igrala petletni
Milan in sedemletna Stanoja, otroka tamkaš-
njega uglednega kmeta Markovića. Eksplozija
peklenškega stroja, ki so ga po vsaj verjetnosti
pozabili hajduki na begu pred orožniki na
dvorišču tega posestnika, je oba otroka dobe-
sedno raznesla. Orožniške oblasti so takoj
uvedle strogo preiskavo, ker tudi ni izklju-

čeno, da ne bi bil peklenkega stroja napravil kdo od domačih, posebno ker so med njimi vladali tudi spori.

d **Povišane poštne pristojbine** za zavoj iz tujine. Prometni minister je odredil, da se pobira: 1. od malih paketov, ki prihajajo iz tujine, prenosna taksa 3 Din, za dostavo na dom pa še posebej taksa 2 Din; 2. za sporočilo o prihodu pošiljke še 1 Din od prejemnika pošiljke in 3. taksa 3.50 Din od pošiljatelja paketa za sporočilo o prihodu pošiljke in njeni dostavljivosti. Taksa pod 1. se plača z nalepljanjem znamk, takse pod 2. in 3. pa se pobirajo na dosedanj način. Nove takee veljajo od 1. januarja 1935.

d **Jugoslovanska šolska jadrnica »Jadranc«**, ki jo je podarila naši vojski »Jadranska Straza«, obišče v januarju Južno Ameriko, kjer ji privravlja zlasti izseljenci lep sprejem.

d **Pri lahijasu** sledi na kozarec naravne »Frans-Josefovec« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez truda izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja.

d **Uredba o ustroju strokovnega šolstva** stoji v veljavo začetkom šolskega leta 1935-36. Po tej uredbi se odprejo strokovne nadaljevalne šole v občinah, kjer je najmanj 50 učencev in pomočnikov, ki so dolžni hoditi v tako šolo. Če je v posameznih občinah več kakor 25, pa manj kakor 50 učencev, se ustanove z beno- vimi dovoljenjem in v breme občin posebni strokovni tečaji, ki se vrše od časa do časa. Za vzdrževanje teh šol so dolžne skrbeti občine. Za poslopje, razsvetljavo, kurjavo, postrežbo, šolsko opravo, učila, pisarniški in učni material in za vse osebne izdatke in nagrade te šole in tečajev so dolžne vsako leto postaviti občine v svoj občinski proračun potrebne zneske za svoje šole in tečaje v višini, ki jih mora poprej odobriti ban. Za vzdrževanje strokovnih nadaljevalnih šol in tečajev vodo služili tudi sklad za podpiranje teh šol n podpore, ki jih določijo zbornice in prisilna druženja. Če posamezne občine nimajo za- osti sredstev za vzdrževanje teh šol in tečajev, jim potrebno podporo lahko podeli iz svojih kreditov minister za trgovino in industrijo, li pa ban.

d **130 letna starica**. V vasi Polom je umrla najstarejša žena drinske banovine Ajka Ome- vović v 130 letu življenja. Zadel jo je kap, to je šla na Drino po vodo.

d **Okrog 185 vagonov** tobaka je letos pri- telala Hercegovina. Sadilci dobe komaj čiste 1 dinarje za kilogram.

d **Mrtve** je odprl zopet oči. Pred tremi leti je popolnoma oslepel 50 letni Ahmed Cerić v Banjaluki. Porabil je celo premoženje, da bi zopet videl. Nobeno zdravilo ni pomagalo, da bi se oči zopet odprle. Pred nekaj dnevi pa je mož umrl in istočasno proti pričakovanju vprlo soproge in ostalih odprl obe oči.

d **Dete s dvema glavama** je povila kme- tion Julijana Herman v Rumi. Otrok je zeen- krat še živ.

d **54 milijonov dinarjev** znaša proračun mariborske občine za leto 1935-36.

d **Kaj pravi Ciceron o mladosti, starosti in smrti?** V svojem velikem delu »O starosti« pravi nesmrtni modrijan že pred kakimi 2084. leti, da je najboljša vrsta smrti ta, če narava delo, ki ga je ustvarila, tudi sama zopet raz- lene. Nadalje veli, da se moramo od mladih ot v tem vaditi, da smrt zaničujemo. — Ali

ni to čuden opomin sredi božične radosti? Baš to radostno razpoloženje nas spominja hkrati na dolžnost, da se uspešno borimo proti oslavljenju svojih duševnih sil in zdra- vih čutov in da preprečujemo bolezn, te proti- naravne rušilke življenja. — Vsakdo je v stu- nu, da obvaruje predvsem tiste organe zdra- ve, od katerih pravičnega delovanja je zdravje najbolj odvisno, namreč prebavne organe: že- lodec, črevo, jetra, obisti, vranico itd. Saj za- dostuje, da telo od časa do časa temeljito pre- čistimo in ga osvobodimo nakopičenih škod-ljivih tvarin instrupov. S tem mu zavarujemo nemoteno kroženje krvi, brez katerega ni živ- ljenja. — To pa je dandanes ena najlažjih nalog, saj so nam na razpolago izborna na- ravna sredstva, kakor na primer obče priljub- ljeni Planinka čaj Bahovec, ki ga izdelujejo iz skrbno izbranih zdravilnih zelišč visokih plan- nin. Ne le bolniki, temveč tudi nešteti zdravi ljudje, pripadajoči olikanim slojem, pijejo vsako leto vsaj skozi 6 tednov, zvečer predno ležejo k počitku, kozarec tega Planinka čaja Bahovec ter odvrčajo s tem prerano poapne- nje žil in druga zla, ki se pojavljajo vsled mo- tenj v prebavilih. — Tako nam predstavljajo Ciceronove modre besede vprav nekako na- vodilo, kako naj se borimo zoper vzroke obo- lenj ter si skozi vse življenje obvarujemo sve- žost duševnih sil in zdrava čutila.

d **Nad 10.000 ha zemlje** je pod vodo na ljubljanskem Barju. Krka in Sava ste pri Bre- žicah poplavlili vso ravan. Velikansko jezero se razliva po vsej širni ravnini.

d **Vlomilec se udrli v poštni urad** v Skoci- janu. Odneli so samo 140 Din in nekaj zavoj- ev. Do blagajne, ki je vsebovala 14.000 Din, pa niso mogli.

d **55.912 ljudi**, ki so prebili na naših tleh 582.455 dni, je obiskalo letos Hrvatsko Pri- morje.

d **Ker je po razbojniške napadel** posest- nico Ivanko Kofolovo in jo smrtonovarno po- škodoval, je dobil 32 letni Jožef Mavrin, bivši

tovarniški sluga na Virju pri Medvodah 12 let težke ječe.

d **Dne 6. januarja 1935** otvorijo svečano prvi dolenski planinski in smučarski dom »Polževo« pri Sv. Duhu nad Višnjo goro.

d **Šest oboroženih razbojnikov** je vdrla te dni v župnišče v Kaniški lvi na Hrvatskem. Razbili so cerkveno blagajno in odnesli vse zasebni in cerkveni denar.

d **Štirikrat je bila letos že okradena** resta- vracija ge. Kunej na kolodvoru v Vidnu ob Savi.

d **Vlomilec so oplenili trgovine** Jakoba Lamuta v Tepanjah pri Slov. Konjicah; 14.000 dinarjev škode.

d **Smučanje je dovoljeno** v Ljubljani samo za Cekinovim gradom. Drugod v nasadih in v gozdu je smučanje prepovedano.

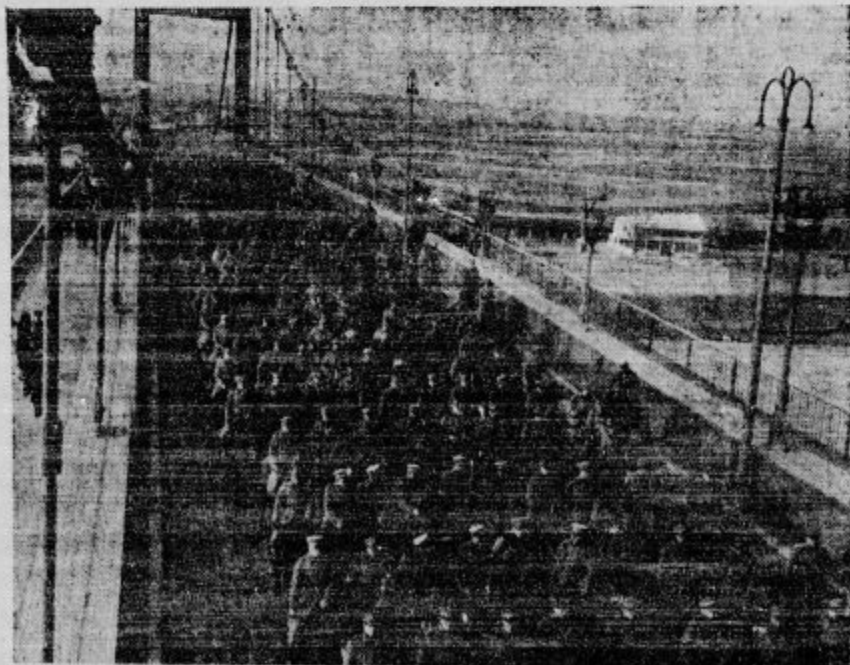
d **Če se bodo samo puške bali**. Angelo Jevšenak iz Stranic je napadel neznanec, ki se je pripeljal za njo na cesti med Konjicami in Slov. Bistrico. Podrl jo je na tla in ji hotel iz- vršiti silo, ko pa se je branila, ji je odvzel ko- šaro ter se odpeljal naprej. V košari se je na- hajala hranilna knjižica mariborske mestne posojilnice za 20.000 Din in še druge listine.

d **Komunistično organizacijo** je odkrila subotška policija in zaprla 72 oseb, med njimi večje število dijakov. Mladenčem jemljejo po nekaterih šolah iz srca Kristusa in delajo tako hote ali nehote prostor — Ljenu. Kako dol- go še?

NESREČE

d **Vse je pogorelo** posestniku Sprinčniku Fricu v Trnčah, občina Rača. Njegovemu so- sedu Alojzju Gzelmanu je uničil požar ske- denj, kolarnico in parno.

d **V kmetijski voz je zavozil brzovlak**, ki je prihajal iz Subotice, in sicer na progi med po- stajama Rumenko in Pisakom. Udarec je bil silovit, saj je brzovlak drvel s hitrostjo 60 km

Nov most so izročili prometu v Belgradu. Je eden največjih mostov v Evropi. Na sliki vidimo, kako 800 konjenikov koraka po mostu, da morejo strokovnjaki preizkusiti njegovo solidnost.

na uro. Voznik, ki je sedel na vozu, je povsem razmesarjen, tako, da še niso mogli ugotoviti, kdo je. Prav tako sta razmesarjena oba konja in popolnoma razbit tudi voz.

d Gospodarska poslepa so pogorela posestniku Jožetu Finguštu v Zgor. Jablanah pri Cirkovih.

d Hlevi so zgoreli posestnici Katarini Kodere v Račah. Pastir je svetil s svetilko pri svinjaku. Pri tem je dvignil petrolejko nad glavo ter jo nehote pritaknil h kupu prediva, ki je v trenutku vzplamtel.

d Velik skedenj so uničili ognjeni rublji posestniku Moharju v vasi Krka pri Novem mestu.

d V Mlaki pri Kočevju je zgorel skedenj posestnika Kóniga Franca.

d Hled je butnil 24 letnega delavca Alojzija Mikliča v Travniku pri Loškem potoku s tako silo v nogo, da mu jo je zlomil pod kolonom.

d Pod kolenom je strlo nogo v jami med vozički rudarju Bieneli Štefanu v Trbovljah.

d Kroglo je izpljunil s zobmi vred. V mariborsko bolnišnico so pripeljali Franca Napasta iz Stražgonjev. V neki gostilni v Šikolah je prišlo do prepira, počila je pištola in Napasta je zadela krogla naravnost v usta in mu razmesarila celo zgornjo čeljust. V bolnišnici so dali Napasta takoj na rentgen, ker so se bali, da mu je krogla ostala kje v lobanji. Ranjenec pa je s težavo govoreč pomiril zdravnika, češ, da je kroglo izpljunil. Strel, ki bi bil v nasprotnem slučaju gotovo smrten, ga je zadel k sreči v zobovje, krogla je izbila vrsto kočnikov, pri tem pa je izgubila probodno moč in obstreljeni jo je z izbitimi zobmi vred izpljunil.

d Če izbruhne požar v kinu. V Gjurjevcu je v tankajšnjem kinematografu v Radniškem domu med predstavo izbruhnil požar. Predvajali so film »Madame Butterfly«. Ogenj je nastal v operaterjevi sobi. Vneli so se filmski kolobarji na mizi, ki jih oba operaterja nista mogla pogasiti. Oba sta se pri napornem delu, da bi udušila požar, onesvestila. Občinstvo v dvorani je skozi okence operaterske sobe opazilo plamen in se ga je zaradi tega polastil hud strah. Vdrlo je proti izhodu in se razbežalo. Prihiti so na lice mesta ognjeglasi iz bližnjih vasi, ki se jim je posrečilo pogasiti ogenj v kabini in tako obvarovati celo stavbo pred ognjem. Kljub temu pa znaša škoda nad 60.000 Din. Oba operaterja so morali prepeljati v bolnišnico.

d Ta nesrečni nogomet! V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 20 letnega delavca pri Dukiču Franca Kralja iz Lok pri Trbovljah. Kralj se je kot gledalec udeležil v nedeljo neke nogometne tekme, pri tem pa ga je soigralec sunil med igro s čevljem v glavo ter mu prebil lobanjo. Kraljevo stanje je resno.

d Kakšno moč imajo trgovske zbornice. Naredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v dravski banovini z dne 20. novembra 1934. Službeni list z dne 28. novembra 1934, št. 792-96, se začasno ne uveljavi in ostane do nadaljnjega v veljavi dosedanja naredba o odpiranju in zapiranju trgovinskih in obrtnih obratovalnic v dravski banovini z dne 6. maja 1930. Službeni list št. 5-2.

d Avto je zadel v pedal kolesa Vinkota Škrjanca na cesti iz Letuša v Braslovce. Škrjanec je priletel na kup gramoza in dobil hude poškodbe.

d Jadrnica se je potopila. Pri otoku Tijat blizu Zlatarina pri Šibeniku je naša ladja »Zagreb« trčila z jadrnico »Sveti Rok«, ki se je nenadoma potopila v globino 25 m. Z jadrnico se je potopil tudi mornar Ante Karaman. Škode je okrog 200.000 Din. Baje jadrnica ni bila opremljena s predpisano razsvetljavo.

d V 600 m globoke brezno. Na gozdni industrijski železnici Bosna-Bois pri postaji Šiprag, 80 km od Banja Luke, se je zgodila težka nesreča, katere žrtev sta postala dva zavirača, od katerih je eden. Stevan Ožegović, ostal na mestu vrtev pod ruševinami vlaka. Pri odhodu vlaka, ki je bil preobremenjen, se je že opazilo, da je le s težavo prišel v pravi tok. Poleg tega je bila še velika megla. Pri nekem brezdu, čigar globina znaša 600 m, se je zlomila osovina nekega vagona, vsled česar so vozovi zgrmeli v globino. Na tračnicah je ostala samo lokomotiva in dva vagona, ki sta se po srečnem naključju odpela. Izpod ruševin so se zaslili klici na pomoč. Klicel je zavirač Kukovica, ki so vsega poškodovanega potegnili izpod vagona, Ožegović pa je bil že mrtev.

NOVI GROBOVI

d Molimo za nje! V Podklostru na Korškem je umrl Mihael Keršič, posestnik in trgovec. — V Sostrem pri Ljubljani je preminul 76 letni Janez Maček, posestnik. — V Selu pri Bledu je zapustila solzno dolino Neža Kristan, mati uglednega posestnika in tesarskega mojstra. — V Mariboru so pokopali 72 letno služabnico Elizabeto Junger roj. Smigoc. — V Zvirčah pri Hinjah je zaspal v Gospodu posestnik Blatnik Jožef. — V Mengšu je zapel mrtvaški zvon Frančiški Kvas iz Trzinca. — V Rušah so pokopali posestnico Jero Grizold. — Po dolgi in mučni bolezni je na veke zatisnil oči br. Egidij Mernik v Nazarju, doma iz Svetlinj pri Ljutomeru. — V Mariboru je zapel mrtvaški zvon trgovcu Ferdu Klavori. — Mirno je v Gospodu zaspala Neža Tršan roj. Malenšek, soproga posestnika in trgovca v Tacnu. — V Ptuj je umrla 72 letna Ana Gulin, vdova po sodnem oficialu. — V Sostrem je umrla Marija Magister roj. Skrinar, gostilničarka itd. — V Celju je zaspala v Gospodu 68 letna Marija Dimetz roj. Paier. — V Ma-

riboru je odšel k Gospodu po večno plačilo g. Ogrizek Franc, vpokojeni župnik drameljski. — V Zamušanih v župniji Sv. Marjeta niže Ptuja je umrl na svojem posestvu župnik razborski g. Franc Lovrenko. — V Ljubljani so umrli: viš. rev. drž. žel. v p. Anton Gregore, gostilničar Stošič Šime, soproga zvan. drž. žel. v p. Agata Tomšič, soproga mizarskega mojstra Jožefa Orehek, trgovec Ivan Krivic st., rudarski glavar v p. inž. Vinko Strgar, Franc Snoj in Jožica Vidmar. — Naj počivajo v miru!

RAZNO

d Pesmico »Pa je sopot prišla« smo ponatisnili iz »Angelčka«, ki ga tudi tem potom vsem katoliškim staršem iskreno priporočamo, kakor tudi »Vrtca« za bolj odraščene šolarje. Pesmico smo dali staviti namenoma s velikimi črkami, da bodo imeli tudi učenci I. razreda, ki velike črke sedaj že poznajo, v božičnem »Domoljubu« nekaj za sebe.

d Zaprite duhovne vaje v Lichtenurnem zavodu za dekleta bodo v dneh od 26. do 30. decembra t. l. Pričetek duhovnih vaj dne 26. decembra ob 6 zvečer. Vodili jih bodo preč. gg. misijonarji sv. Vincencija Pavelškega. Oskrbnina za vse dni 100 Din. Priglasite se čimprej na: Predstojništvo Lichtenurnega zavoda v Ljubljani, Ambrožev trg št. 8.

d Za božične praznike izideta št. 4 in 5 »Vrtca« in »Angelčka«.

n Kmetska dekleta vabi ravnateljstvo dr. Krekove gospodinje šole v Šiški pri Ljubljani na drugi »Tromesečni gospodinjsko-kuharski tečaj«, ki se bo pričel 2. januarja 1935. Pojasnila daje ravnateljstvo vsak dan osebno ali pišмено. Sprejemajo se notranje in zunanje učenke.

»SLOVENEK«

je edini slovenski katoliški dnevnik. Piše v duhu Katoliške akcije. — Stane na mesec 25 Din. — Pišite, da ga Vam pošljejo nekaj števil brezplačno na ogled. — Naslov: »Slovenec«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Dobro čtivo za praznike

Hoja za Kristusom. Veliko presenečenje nam je pripravila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Tomaž Kempčana »Hoja za Kristusom« je oddajala skoraj zastoj. Na zalogi ima še večje število izvodov v obliki molitvenika, vezanih v platno z rdečo obrito, v zelo priročni žepni obliki. »Hoja za Kristusom« je, kakor pravi Fontanelle, najlepša knjiga, kar jih je prišlo iz sloveških rok, zakaj sv. pismo je prišlo iz božjih. Slovenci smo to delo prvič dobili že leta 1790., v času, ko so bile knjige pri nas še redke ko zlato. Od tedaj so se množile izdaje te dragocene knjige, ki bi morala biti osebna last vsakega katoličana. Vsak dan bi moral čitati v nji, zakaj toliko vzpodbude, lepote in miselnega bogastva ne najde v nobeni drugi knjigi. To je knjiga za celo življenje; čim večkrat jo čitamo, tembolj se nam odkriva bogastvo te zakladnice. Kadar koli jo odpremo, se nam odkrijejo nove misli in nova spoznanja, da ne bomo nikdar izčrpali vseh biserov, ki so zgoščeni v knjigi za naše duhovno življenje. Prav v sedanjem razvratnem času nam je zaren in neomajen svetilnik v življenju, kakršni je Tomaž Kempčan, bolj potreben kot vsakdanji kruh. Sezimo torej po tej knjigi! Delo obsega blizu 400 strani in velja samo Din 8 brez poštnine, s poštnino Din 9. Kdor želi to knjigo prejeti, naj piše na Jugoslovansko knjigarno v Ljubljani, ki mu bo knjigo takoj odposlala za mal denar Din 9.—. Vezava knjige sama je več vredna!

Oče Nač, ilustriral arb. O. Gaspari samozaložba J. Dolžan v Ljubljani. Cena knjige, vezane v celo platno, Din 24.—. Z Očenašem je dobila naša mladina, ko začne obiskovati šolo, prvo originalno slovensko mladinsko knjigo, te vrste, ki jo je doslej občutno pogrešala. Vseh deset prošenj te prelepe molitve je v knjigi na krasnem papirju nazorno podanih v desetih slikah v narodnem slogu, ki jih pojasnjuje za otroško dušo prirejen tekst v vezani besedi. Oprema knjige je odlična. Jugoslovanska tiskarna je z izvršitvijo trobarvnih književ dokazala, da je dosegla v tej stroki najvišjo popolnost in se more kosati s najboljšimi inozemskimi izdelki. Tudi vezava knjige, ki jo je izdelala knjigovoznica Janežič v Ljubljani, je res lepa in okusna. Platnice krasno mogočna slika Boga Očeta kot Stvarnika nebes in zemlje. Natis knjige je odobril tudi škofski ordinarijat ljubljanski, ker je po svoji vsebini in znanosti velike važnosti za verouk v šoli. Nežna otroška duša bo z njo v roki boljše in hitreje doumela in sprejela besedilo in pomen prošenj očenasa — naše najlepše molitve. Knjiga se dobi v vseh knjigarnah, naroča pa pri Janežu Dolžanu v Ljubljani, Poljaški nasip 52.

k Nevesta iz Amerike. Predpustna igra v treh slikah; igra se pa lahko tudi v postu. — To je naslov in podnaslov drobne knjižice (50 strani), ki jo je pravkar izdala Prosvetna zveza v Ljubljani (Miklošičeva 7). Naši odrsi so že precej preigrali vse dosedaj izdane igre; od mnogih strani smo silili zahtevati: Dajte nam novih iger, tudi kaj veselih, šaljivih, n. pr. za predpust! No, sedaj nam je Prosvetna zveza dala nekaj takega. O stricu iz Amerike smo že marsikaj brali; zdaj v tej igri pa gledamo »nevesto« iz Amerike. V igri nastopajo samo ženske vloge (tudi »nadenopolnega«, skrajno smešnega ženina Zdenka naj po avtorjevemu mnenju igra dekle!), ki jih je deset. Dialog je živahen, prizori gredo iz komike v komiko, a v ozadju je pa le skrita zelo zdrava misel. Gledavci bodo brez dvoma zelo hvaležni za prijetno razvedrilo. Spisal pa je igrico naš znan humorist prof. Janko Mlakar, ki se je v zadnjem času (škoda, da ne že davno prej!) zelo srečno lotil tudi dramatike. (V Mentorju izhaja pravkar igra: Povest o izgubljeni Marti.) Cena 5 Din; dobi se pri Prosvetni zvezi v Ljubljani.

Luč z gora — iz življenja mladega fanta. Po Fr. Weiserju poslovenik Joža Jagodic. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani, 1932, str. 131. Cena broš. knjigi je 15 Din, vezani 22

Din. — Zlata knjiga, ki bi morala priti v roke res prav slahernemu mlademu fantu — po najbi bi jo gimnazijec ali akademik. Samo, kdor jo sam prečel dijaška leta, bo vedel, kolikim nevarnostim in pastem se izpostavlja mlada, neizkušena, nepokvarjena srca in kako ravno v teh letih potrebujejo poštenega prijatelja in trdne opore. In prav takale knjiga je dozorevajočemu dijaku najboljši prijatelj in najtrdnjša opora. Preprosta in preproščala je ta zgodba: Hinka, ki je doslej študiral v Inomesta, so poslali starši v šolo šelo na Dunaj, kjer je stanoval pri svojem, versko brezbržnem stricu, skupaj s bratrancom Mirkom. Ta je že zašel med slabo tovarišijo, ki je skušala za vsako ceno pridobiti zase tudi zdravega, vedečega, nadarjenega in poštenega Tiroca in se je posluževala v to svrhu vseh sredstev, ki pa so ostala sprito odločnega nastopa našega Hinka brez uspeha. Ugled, katerega si je pridobil med svojimi tovariši, mu je omogočil, da je ustanovil na gimnaziji Marijino kongregacijo in priegnil s svojim zgledom tudi svojega bratranca Mirla. Vsa zgodba se razvija naravno in živahno, brez dolgovernih moraliziranj in veljivega pobožnjastva — zato bo mladina to knjigo prebrala v duhu in z največjim zanimanjem. Naj bi ne bilo očeta ali matere, ki ima sina ali hčerko v šolah, da bi mu ne dala v roke te zlato knjige.

Jerneja Andrejke mladostni spomini. Naši bralci se gotovo še spominjajo člankov, ki smo jih pod gornjim naslovom v daljši vrsti podlistkov pričeli od novembra 1933 do Velike noči 1934. V njih je znani pisatelj »Slovenskih fantov« v Bosni in Hercegovini žive in mikavno in s posebno ljubeznijo do rodne kmetijske domačije popisal pot svoje mladosti, ki ga je vodila iz rojstne Hudmanove hiše v Dolenjaki v rovske fari v glavno šolo v Kamaiku, odtod v ljubljansko gimnazijo in naprej, zoper njegovo voljo v kadetnico v Innsbrucku, iz katere je prišel l. 1873 kot kadet k domačemu polkolniku št. 17 v Trst. — Andrejkovi spomini so zelo važen prispevek za spoznavanje dobe našega narodnega prebujanja. Ker so ti spomini pisani tako mikavno in v klenem, domačem jeziku, se je pojavila med bralci omenjenih »Domoljubovih« podlistkov želja, da bi se objavili v knjigi. Ta knjiga je sedaj izšla v lečni opremi Jugoslovanske knjigarnar in se dobiva za 20 Din pri izdajatelju dr. R. Andrejki, Ljubljana, Breg 20, naroči se pa lahko tudi v našem uredništvu ali v ljubljanskih knjigarnah (Jugoslovanski knjigarnar, Novi založbi itd.). Knjigo priporočamo kot dobro in domače berilo zlasti našim prosvetnim društvom.

— Misljenska pisarna, Ljubljana, Semenikova ulica 2/II, ima v svoji zalogi naslednje knjige: *Misljenski govori in predavanja* po 7 Din. *Misljensko doma in drugod*, po 7 Din. *Baraga in Knoblehar*, po 5 Din. *Naše polti in naši davci*, po 5 Din. *Baragovi nasledniki*, po 5 Din. *Puščavnik v oazi Sahare* (knjiga ti pokaže junaka volje — bivšega francoskega častnika, ki se je umaknil v Saharo, da bi pokazal mohamedancem novi lik kristjana), po 5 Din. *Zadnji Indijci* (ko bo prebral življenjepis mučenca, ki so žrtvovali življenje za Kristusa v Zadnji Indiji, bo zažutnil v sebi pobudo in novo moč za sedelovanje pri misljonem problemu), po 7 Din. *Naši misljonarji* (v tej knjižici so znamenito popisana dela in življenje treh naših misljonarjev), po 6 Din. *»Ctame«* (nudi vpogled v vse misljonske probleme), po 20 Din. *Tabu* (doslej 9 zvezkov, ki opisujejo odkritje Amerike, oceanških otokov, Kitajske itd.), po 2 Din. *Navodilo Družba za širjenje vere*, po 2 Din. *»Red in pravilo maše — z vlogami«* za vse maše ob nedeljah in praznikih leta, po 20 Din. *»Red in pravilo maše«* brez vlog, po 2 Din. *Posamezne vloge »Red in pravilo maše«* po 25 par. Navedeno čtivo je zelo primerno za božični ali novoletni dar, ki ga lahko poklonik svojemu ali prijatelju. Z naročanjem misljonškega tiska podpirate istočasno misljonarje pri njihovem delu in zvišeni nalogi v borbi za zmago Kristusa Kralja. Kdor naroči katerokoli od navedenih knjig do 6. januarja 1935, jo dobi za polovotno ceno. Po tem roku pa dobi le pri naročilu najmanj pet izvodov en izvod zastoj.

Vesele božične praznike in srečno novo leto

žele vsem sorodnikom, mancom in prijateljem slo-
doči po svetu zasmešeni Slovenci in Slovenke:

Vojaki II. divizijona 2. topn. polka v Sinju: Mejač Jakob (Dol pri Ljubljani), Jerneje Anton (Grajaska vas), Stepec Matija, Bregar Josip (Catež), Žitnik Franc (Sv. Križ pri Litiji), Mirko Velkavrh (Siška), Bizjak Rajko (Trbovlje), Gorjup Franc (Trbovlje), Rovtar Miha (Ružna dolina), Berič Viktor (Maribor), Semenč Alojz (Vel. nedelja), Pecigos Franc (Rogatec), Hojnik Rafael (Fram pri Mariboru), Kolar Matija (Radmirje), Vidovica Stefan (Murska Sobota), Jaklič Juli (St. Rupert), Stermule Josip (St. Jernej), Lešnik Alojz (Sv. Ana), Zivko Josip (Maribor), Merčnik Peter (Gor. Radgona), Kuder Franc (Gotovlje), Novak Vinko in Matjaž Alojz (Ljubljana).

Mornar Leopold Petrič s sedmimi tovariši in Tivata v Boki Kotorski.

Košir Rudolf, Znidaršič Janez, Ovsec Janez, Kolnik Anton, Zagar Stanko, Bombač Josip, Logar Alojzij, Zakrajšek Alojzij, Blažič Ivan, Rbovnik Ivan, Pirant Andrej, Zomla Rudolf, Bivošičar Rudolf, Pele Vinko, Jarc Jernej, Drob Anton, Medica Viktor, Drob Pavle, Osočnik Stanko, Rokovec Janez, Starin Ferdinand, Kokalj Peter, Cosar Stanko, Gregore Albin, Bogataj Franc, Stare Alojz, Paplar Mirko, Ropelj Matija, Brtoncelj Stelco, Brzen Franc, Oblak Miro, Horžen Vinko, Zibari Leopold, Jurčič Stanko, Vehovar Alojzij, Ovsenčnik Josip, Kežar Anton, Grošelj Vinko, Cosar Franc, Pečnik Vladimir, Jamnik Alojz, Marolt Alojz, Mertelj Josip, Lovrenc Josip, Lesnikar Miha, Švelja Franc, Tišler Janez, Godec Franc in Ostanek Franc, vsi fantje-vojaki, služoči pri pešpolku kraljeve garde v Beogradu.

Ropac Ludovik, Godec Ludovik, Jomenik Martin, Završnik Ludovik, Oveš Ludovik, Vidic Franc, Strubelj Avgust, Tomažič Janez, Hočevar Franc, Skušek Franc, Kane Ignez, Glina Janos, Selan Franc, Krmelj Franc, Rehar Vinko, Jeromej Fr., Keeman Alojzij, Škrbinšek Ignac, Razboršek Karol in Kos Josip, vsi slovenski fantje pri 6. artiljerijski diviziji v Tuzli.

Luškar Ludovik, Lubšina Ivan, Probil Ivan, Stik Jože, Dimce Alojz, Princ Ciril, Perme Martin, Zupančič Franc, Novak Franc in Mikec Alojz, vsi pri 10. artiljerijski v Skopju.

Komočar Karolina, Oštobenec Anica, Volk Marija, Volk Mici, Rubin Vika, Ajster Anica, Ganter Angela, Zemljičeva Marija in še vsa druga dečela Društva sv. Marte, sloboča v Skopju.

Dobškoržek Pepca, moravsko-slovenska Lojka, Ilbergška Minka, dobernska Minka, moravska Elka, novogorska Angela in podpeška Tontka, Sloveske, ki si slušijo vsakdanji kruh v Veliki Kikini.

Škoda Karel, Pajak Alojzij, Volk Ludovik, Kalkal Janez, Hovar Alojzij, Košak Pavel, Krasek Konrad, Medvedek Jožef, Površ Franc, Smrkol Jožef, Resnik Franc, Paušič Evald, Bročko Anton, Deronovšek Martin, Markovič Mihael, Kastelic Fr. slovenski vojaki v Pristini.

Ruparčič Alojzij, Košir Alojzij, Lavrič Franc, Lavrič Alojz, Debeljak Jože, Slavec Franc, Turak Ivan, Boga Franc, Siga Jakob, Rus Dominik, Debeljak Ivan, vsi slovenski fantje, zaposleni pri (vrh) ki Našička d. d. v okolici Čolma.

Tratar Leopold, Krmelj Franc, Urbančič Fr., Simur Ludovik, Mrvar Franc, Blažič Alojz, Semo Alojz, Oveš Ludovik, Završek Ludovik, Ambrož Pavel, Planinšek Anton, Tavčar Matevž, Stor Fr., Zagonšnjak Franc, slovenski fantje 6. artiljerijske divizije v bosanski Tuzli.

Vrtin Neža iz Dragatuša pri Črnomlju pošilja voščilo iz Premenoisa.

Kvesternik Stanko, Hron Franc, Toman Gašper, Pavšek Karel, Kipic Franc, Kolarič Peter, Moriel Andrej, Pilberšek Viljem, Bačman Franc, slovenski fantje pijeiriji kraljeve garde v Beogradu.

Kotar Anton, Gradnik Ivan, Matija Urek, Varlec Miha, Zajc Josip, Bančič Jože, slovenski vojaki pri sedelovanju za vozac pri 47. pešpolka v Kruševu.

»Domoljub« je barometer našega verskega in narodnega gibanja. Katoliški Slovenci, ali se zavedate tega?

Naročajte »Domoljuba«!

Gustav Strniša:

Sveti večer divjega lovca

Tomaž je počasi stopal vkreber. Žena in hči sta mu branili, mali Tomažek se mu je oklenil nog, vsi so ga prosili, naj na sveti večer ne hodi na divji lov, pa jih je zavrnil:

»Nihče ne bo nocoj za menoj oprezal! Brez skrbi sem, streljal bom lahko po mili volji, jutri bomo pa vendarle jedli dobro srno, saj si skoraj nikoli ne moremo privoščiti slastnega mesa, ker smo samo siromašni bajtarji!«

Ze ga je vzela noč. Na visoki skali nad gočo pa je oprezal lovski čuvaj mladi Lipe ter se pogovarjal sam s seboj: »Nocoj ga ujamem, nocoj za sveti večer! In nad njo se maščujem, nad njegovo beraško Milko, ki me ne mara, čeprav bi jo rad poročil, pa se me ogiblje, kakor bi bil gobav! Čakaj, stavec, nocoj te presenečim, da boš piskal in stiskal pesti, a jaz se bom smejal, kajti osramotili ste me, ker me je troja hči ošabno zavrnila!«

V samotni hišici pod goro pa je Tomaževa žena pobožno molila. Pri jaslicah pa je klečala njena hči, a poleg nje mali Tomažek in dvigal roke ter molil, da bi se njegov oče srečno vrnil. Tomaževa je premišljevala Božice, ki jih je preživela s svojim možem ter mislila na usodo, ki jih je vedno preganjala, da se niso mogli nikoli toliko opomoči, da bi se preselili nižje v dolino in si kupili več zemlje. Molila je, in prosila Boga, naj odpusti njenemu trmastemu možu, ker skruni z divjim lovom skrivnostni večer Njegovoga svetlega rojstva.

Hčerka Milka pa je molila za očeta in tudi — zanj, za lovskega čuvaja Lipeta, ki ga je skrivno ljubila, a ga je zavoljo očeta zavrnila, ker ga je smatrala za njegovega najhujšega sovražnika. Prosila je Boga, naj se usmili obeh in ju varuje, da si ne stopita nasproti in si ne naredita zlega. Dobro je poznala svoje glavo in naglo jezo očeta, a tudi vztrajnost in odločnost lovca Lipeta. Zdaj je trepetala za oba, kar slutila je, da se bo tudi Lipe, kakor se je njen oče poslužil tega večera, toda ne, da bi streljal gamsa, temveč da ujame očeta.

Tiho je bilo v koči, komaj slšno sopenje se je čulo. Lučka pri jaslicah je prijazno mežikala. Tri srca so pa drhtela in trepetala ter Božjemu otroku tožila in ga prosila, naj se usmili očeta in izvoljenca ter ju varuje, da ne zakrivita zločina ali celo umora.

Božje dete pa je v jaslicah mirno spalo in se v sanjah smehljalo. In ko so se moleči ozirali v njegovo vedro obličje, se jim je zdelo, da se jim smehlja in jim hoče vliči mir in tolažbo v nemirna razburjena srca.

Ko so se zaprla vrata in je stopil Tomaž s puško na plan, se je Lipe takoj dvignil: »Torej nocoj! Kako lepo si sam prišel iz koče, prav kakor bi te bil poklical. Vedel sem, da prideš! Da, da sveti večer je in jutri je velik praznik! Pečenka bi bila dobra, saj ste berači! Pa se je nenaglo prestrašil svojih misli, saj je bil v bistvu dober človek. Ne, naj bodo berači, saj morajo biti tudi reveži na svetu! Toda ti ljudje so ošabni, kako ga je lista Milka zavrnila in ga pogledala kakor divja mačka! Ampak lepa je! si je spet priznala njegova misel in puška v roki mu je vztrepetala.

Ze se je dvignil in odšel po kozji stezi za Tomažem, ki je zginitil v grmovju.

Kako skrivnostno lep in čudovit je sveti večer v gorah! Vsa priroda je oživljena. V snegu gore biseri in dijamanti, smaragdi in safiri. Vsa skrivnost narave se odkriva in kaže svoje čare! Grmičje šepeta, drevje se oglaš v vetru, vmes pa piska veter na svojo piščalko! In človeku je, da vstajajo neznani tajinstveni duhovi gora, da se ozirajo velikani s preteklosti, da lezejo iz razpok in kotanj neznatni prtilikavci, da se vsa priroda drami in čuje, da se vse zbira in šepeta o rojstvu neznanega malega Otroka, ki je sam božji Rešenik.

★

Tomaž stoji na skalnati škribini z napeto puško. Kako ponosno mu prihaja gamsa nasproti. Lep in visok je kralj planin! Mesečina mu curlja po svetlikajočem se vratu in priš od snega, da je žival kakor bi rasla iz bleščave vsa svetla in čudežno lepa sredi božje noči.

Tomaž dvigne puško, počasi jo dvigne, saj mu je kar žal za tega krasnega planinskega vladarja, ki mora pasti pod njegovim strelom.

Njegova roka dobro meri, mirno je naslonjena na kolena, a oči pazijo na gamsa v dolini, kako breskrbno se bliža, ker ne štiti smrti.

»Še bliže, še bliže!« šepeta divji lovec, ki se veseli, da bo tako lahko dobil lep plen.

In že se začuje pok v jasno sveto noč, gams pada in obleži mrtev.

Isti trenutek pa stoji Lipe pred Tomažem in ga stresa za ramo: »Ha, zdaj sva pa skupaj! Vedel sem, da ste divji lovec, a tajili ste! Nocoj, na sveti večer sem vas vendar ufell Hajdi z menoj po gamsa in potem k sodniji!«

Tomažu se nekaj posveti, že skoči korak nazaj in dvigne puško. Toda takoj se premisli, ne, streljati ne sme človeka, morilec ne sme postati, posebno še nocoj ne, na sveti večer.

Lovcu se vidi, da je uganil njegovo misel. Trenutno mu je mučno, a hitro se otrese te misli in zakriči: »Pojdiva!«

Tomaž ga pogleda. Kako mlad je še ta človek in kako pogumen, nič zlobnega in zahrbtnega ni na njem. Le zavest in vztrajnost sta začrtani na njegovem jasnem obrazu.

Nocoj je sveti večer, rad bi se vrnil domov, pa naj čepi v mrzli ječi? Ne, morda bo beseda pomagala?

»Gospod Filip! Sveti večer je nocoj! Pa mi za enkrat odpustite, ne bo vam žal!«

»Ne! Osramotili ste me, vaša hči me je

zavrnila kakor kakega ničvrednega. In zdaj moram vršiti svojo dolžnost!«

»Milka vas je zavrnila samo zavoljo mene, poznam jo!« je mrko odvrnil divji lovec, ki se je že pokesal, da se je tako ponižal.

V Filipu pa so takoj vstala plemenita čustva. Poznal je te ljudi, te hribovce s ponosnim srcem. Takoj je slutil, da se je moral Tomaž mnogo premagati, da ga je prosil, naj ga izpusti.

In spomnil se je na svoja starša. Zdaj sedita doma v predmestni hišici, mislita na svojega Filipa, gledata jaslice ter molita zanj. Njegova drobna sestra, ki ji je tudi Milica ime, pobožno dviga roke in misli nanj, saj ima tako rada svojega bratca in vedno se ga vsi spominjajo. Da, da, gotovo so tudi nocoj z njim v teh planinah, njihove misli begajo povsod, kjer je on, saj ga tako zelo ljubijo.

A kako bo tu doli pri Tomaževih? Mati in hči bosta jokali, otrok bo glasno plakal, ko prideta mimo in bo moral divji lovec z njim v dolino, v ječo. Kako žalosten bo njihov sveti večer!

In potem je mislil na svojega gospodarja, ki mu je sam dejal, naj za sveti dan ustrelji gamsa in ga pošlje svojim dragim, saj je vedel, kako je mladenič visel na svojih starših.

In že je videl svoje drage, kako sede okoli mize in se vesele okusnega mesa, kako očetu plamte oči samega ponosa in hvali njega, svojega junaka.

Nato mu je spomin spet prešel v Tomažovo hišo. Kako bo vendar žalostna ona, Milka Morda ga ima res rada, morda se je res zatajila samo zavoljo očeta, ki je divji lovec.

Dospela sta do gamsa. Tomaž si ga je vzdihujoč naložil na pleča. Ze sta šla dalje.

Hipoma je Tomaž obstal, kakor bi slutil kaj se godi v mladeničevem srcu:

»Teško mi je, vendar vas še enkrat prosim, pustite me! Nikoli več me ne boste našli med divjimi lovci. To je moj zadnji plen!«

»Naprej!« je rezko ukazal Lipe.

Ko sta prispela do Tomaževe hiše, je Lipe starcu mirno dejal, naj nese gamsa domov in naj želi vsej družini srečne božične praznike.

Preden se je Tomaž dobro zavedel, je Filip že zginitil v dolino.

★

Na sveti dan dopoldne je Tomaž srečal Filipa, ga prijazno pozdravil in ga povabil:

»Gospod Filip, žena in hči vas lepo pozdravljata in prosita, da bi se kmalu oglasili pri nas!«

Lipe je še tisto popoldne prišel k Tomaževim. Vsi so ga veselo sprejeli. Milka se je popolnoma spremenila, niti trohice ošabnosti ni bilo več na njenem lepem zarjavelem obrazu.

In ko jo je ves srečen vprašal, če hoče postati njegova žena, mu je solzna odgovorila, da si je to že zdavnaj želela, da pa se je bala, ker ga je smatrala za največjega sovražnika svojega očeta.

Ko je nato prišel v sobo Tomaž s puško na rami, so ga vsi začudeno gledali.

Starec pa je bled in resen poljubil svojo staro puško, jo vpičilo Filipa prelomi in vrgel na ogenj.

»Vidite, gospod Filip, vse to sem vam dolžan, ker me nist osramotili in ste meni in moji družini privoščili sinoči veseli sveti večer!«

PO DOMOVINI

Mir ljudem na zemlji

»In na zemlji mir ljudem« so peli angeli, ko je stopil v svojo lastnino Kralj miru.

Kdor je videl grozote razdejanj, ki jih je povzročilo sovraštvo med narodi, mora biti za mir, za mir med ljudmi, med narodi, med državami. Mladina, ki ne pozna let trpljenja in bridkosti njihovih očetov in mater, starejših bratov in sestra, se mora navajati na mir.

Saj je mir največja dobrota! Le v miru se morejo bistrirati duševne vrline, le v miru je moč procvit naroda in države, le v miru more napredovati človeštvo! V času, ko vedno bolj pozabljamo strašno krvavo žaloigro, ki je štiri dolga leta narekovala človeštvu le medsebojno uničevanje, je treba navajati vse brez izjeme na pota mira, ker le tako bodo mogli biti narodi srečni in zadovoljni. Zato ne smemo opustiti nobene prilike, da delamo za mir. V strahu in trepetu čakamo prihodnosti. Čakamo kakor na sodbo. Smrt sama se je zgrozila ob pogledu na sprazneno svetovno vojno. Sedaj je 16 let od konca svetovne vojne. Težak je spomin nanjo; z vso težo nas tlačijo posledice vojne. Mir! mir! kričimo do obupa!

Sovražno si stojita dva tabora nasproti. Po vsem svetu, zlasti pa v Evropi, čutimo, da z vso silo bijeta boj dve načeli, dva svetova: fašizem in komunizem. Oba sta v svojem bistvu skrajno nevarna. Prvi s svojim pretiranim nacionalizmom, drugi s svojo razredno borbenostjo. Skoro se zdi, da se bo ljudstvo nekam odločilo, ali na skrajno desnico ali na skrajno levo. Pri tem pa ljudstvo pozablja, da oba hčeta bojov: prvi boj naroda proti narodu, drugi boj enega stanu proti drugemu. Vse to naj se vrši pod videzom domovinske ljubezni, reševanja gospodarske krize, osvobodjenja sorodnikov in podobnih vprašanj, ki so marsikdaj umetno narejena in preračunana na to, da gotovi ljudje pridejo do oblasti. Pri tem se gazi svoboda in najtemeljnejše človeške pravice, za katere so se borili narodi dolga stoletja in za katere je bilo prelito mnogo človeške krvi.

Nerazumljivo je, da se v 20. stoletju, ko je človeštvo strašno trpelo v svetovni vojni in prineslo na oltar svobode in miru neopredeljive žrtve, gazi po vsem svetu osnovna načela državljanjskih svoboščin, pod pretezo raznih nevarnosti, ki baje prete državam. Zato pa ni v naših časih nikjer miru. Po vsem svetu stiskajo zatirani pesti, po vsem svetu iščejo državni izhod iz tega zla, ki ga čutijo nad seboj. Pozabljajo pa, da je pri tem mogoče samo en izhod, to je medsebojna ljubezen in da samo z njo pride mir.

Božič je praznik miru. Kralj miru v jaslicah je naše upanje. On edini nam more pomagati.

Pravega miru ne bo, ako ga bodo delali brez Boga, brez njegove ljubezni. Ljubezen bo odrešila svet, prava krščanska ljubezen, ne pa »razorožitvene konference«, črtanje vojnih dogov, ne internacionalce, tudi ne brezobzorni boljšeženci ali pa zagrizeni nacionalizem. Zastopniki narodov, ki vodijo politiko brez Boga, kaj

radi govore o miru, istočasno pa doma zahtevajo nove ladje, letala, pline, vojaške ceste, topove, vojne načrte itd., ki uničujejo ogromne milijarde ljudskega premoženja.

Obup lega na človeštvo. Kje je rešitev? Ali je sploh mogoča, ali sploh se moremo upati? Upajmo! Betlehem je naše upanje. Dokler ne bo zavladal Kralj miru v sreih vseh, ne bo miru. Pij XI. nam naroča: Delajmo za mir, molimo za mir, pokorimo se za mir, predvsem pa ljubimo mir, ljubimo ga brez konca!

Bratje, to Vam voščim za letošnji Božič! — T. A. Polica pri Višnji gori.

moljubac, Mohorjevi knjig in drugih krščanskih časopisov in knjig! To povejmo ta teden sosedu, sorodnikom in vsem vaščanom! Kdor nikakor ne zmore naročnine sam, naj se dogovori s sosedu, da skupaj zlože ali vsak nekaj naroči, pa si posojajo! Človek ne živi samo od kruha! Zlasi ne maldina! Če ji ne daste dobrega branja, dobre družbe, bo dobila gotovo prej ali slej slabo. Nobena koristna in dobra reč se ne širi sama; vsi moramo pomagati! Udje katoliške akcije in verskih družb, vai na noge za obranitev in razširjenje katoliškega tiska med nami! Zdaj je ura za to in to je danes naša najvažnejša naloga.

Ob grobu.

(St. Gotard.)

Kakor je že zadnji Domoljubec na kratko poročal, je 4. decembra umrla po dolgem in hudem trpljenju v 66. letu starosti gospa Tom Julijana. Pokojnica je živela kot prava zgledna krščanska mati. Ko je bila pri zdravju, je redno vsak dan htila v cerkev k sv. maši in je skoraj vsak dan pristopila k mizi Gospodovi, kjer je prejela dušno hrano, kot pripravo za pol v večnost. V dolgi mukepolni bolezni je bila mnogokrat previdna s sv. zakramenti; zato je vse bolečine voljno prenašala in je vedno proti številnim obiskovalcem v njeni bolezni tolažilno izjavljala, da naj bo njena huda bolezen Bogu v čast in v njeno zveličanje. Da je bila pokojna žena res prava krščanska mati, sprčuje to, da je v svoji skromnosti in pomankanju vzgojila sina duhovnika. Naj v miru počiva njeno truplo v hladnem grobu, saj njena duša se raduje tam, kamor si je vse življenje želela in hropela.

V slogi je moč.

(Rakitnica.)

Nekaj posebnega bi radi danes potočali, kar naj tudi drugje posnemajo. Naša vas Rakitnica je velika, šteje 79 hiš. Držimo pa tako skupaj, da se nas kar boje, kjer nastopimo. Pa vendar je bilo prišlo vsled neke poti do nespoznanja med nekaj posestniki. Udarili smo se na pravdo. Seveda je vsaka stranka dobila svojega odvetnika in že pri prvi razpravi se je pokazalo, da bo dolga pravda. Držali smo se zares, nikdo ni hotel odnehati. Dohtarji so rekli, da bomo vsi dobili in je bil že napovedan ogled na licu mesta. Prič je bilo 26 in vse so bile pripravljene prisesti. Skrbelo nas je, kdo bo dobil, še bolj, kdo bo plačal. Računalo se je vsaj 10.000 Din stroškov in dolga pravda. Pa je prišel k nam razsoden prijatelj, ki nam je pokazal v kaki nevarnosti smo za velike izdatke. Začeli smo misliti in zares! Spregledali smo, da bo edini uspeh veliki izdatki! Denarja pa nikdo nima nič! Prijatelj nam je stavil pamten posredovalni predlog in pristali smo obe strani. Brez dinarja stroškov je bila pravda doma končana pri peči. Takoj drugi dan smo ogled in pravdo odpovedali; kar nas je spravilo v dobro voljo in nam vrnilo mir, katerega se nam bile že vzele skrbi radi začete pravde. Vsa vas pritrjuje, da je tako edino pametno in najboljši poci. Od same zadovoljnosti smo sklenili za božične praznike likof, kjer hosta obe stranki zaužili v novi zastopnosti kak priizek, mesto da bi ga drugi za naš denar.

Razne vesti.

(Kopanj.)

Za praznik Brezmadežne smo imeli moške in fantje duhovne vaje, ki jih je vodil g. p. Stefan, cistercijan iz Stične. 8. decembra je obhajala fantovska kongregacija svoj glavni praznik s slovesnim shodom in sprejemom novih članov. Iz sreca smo hvaležni g. patru za njegov požrtvovalni trud. Naj bi bili sadovi duhovnih vaj trajni v naših dušah in našem življenju! — Čuden »Miklavž« je obiskal prav na Liktiavžev večer trgovino Franceta Novaka v Veliki Račni. Domači so ravno dobro zaspali, ko se je ta »Miklavž« priplazil k oknu trgovine, utrl šipo in z dolgim železnim kavljem potegnil k sebi precej raznega blaga ter ga odnesel. — Naše prosvetno društvo nudi svojim članom v bogato založeni knjižnici za zimski čas mnogo raznovrstnega beriva. Zadnji čas je dobila knjižnica zopet precej novih knjig. — Za januar pripravljajo prosvetno društvo lepo Vomerjarjevo igr »Vrnitev«. — Spet je naša dolina izpremenjena v jezero. Za ta čas pač ne

Razno.

(Stari trg pri Ložu.)

Zaradi deževja močno narašče vode so zalile precejšen del ozemlja. Vendar kaj hitro odteka. Zdaj se lahko vidi, kako velikega pomena je kopanje pred Golobino. Kdor ne verjame, naj gre pogledat, kako ta požira in naj vpraša vaščane ob vodah, kdaj so preje upadli in kdaj zdaj upadajo! — Cesto do Vrha do Babne police prelaga in na novo grade, deloma s podporo iz banovinskega fonda za brezposelne, deloma s tlako. Tako je prav! Ne morejo ljudje vega sami s tlako; kaj pa naj jedo? Pa tudi ne gre, da bi jim vse drugi naredili, kar sami zase rabijo! Seveda, če bi vsak posestnik glede par metrov zemlje sitnari, cesto drugim odiral in visoko odkupnino zahteval, bi ceste ne mogli delati. — Tudi v Babnem polju so letos pola dobro popravili in še požiralenke očistili. Niso pozabili na vaščane in njihove potrebe moške, ki so jih Babnopoljci pomagali na občinske stole posediti! — Mestni župan v Ložu, g. Škrbec Franjo, je dosegel 61. leto starosti. Ob tej priliki

so ga občani zelo počastili, ker je postrežljiv, prijazen in delaven župan. — V Podobu št. 11 pri Primoževih je umrla krščanska mati 84letna Frančiška Lutihar 10. decembra. Dolgo je ležala, vdano trpela in rada prejela sv. zakramente. Njen sin Janez, ki je velik dobrotnik cerkva, je prišel iz Amerike in ji dve leti stregel z zgledno ljubeznijo in redko požrtvovalnostjo, leta živa in dejanska vera, ki ga je vodila v skrb za mater, ga vodi pri delu in žrtvah za potrebe cerkva, ki so pri nas revne, ker jih je veliko in ljudje nimajo dosti dohodkov. Vrniki in duhovniki so mu hvaležni in ga spoštujejo. Materi je proskrbel tudi lep krščanski pogreb, zlasti pa za sv. maše in molitve. Upamo, da nas ne bo zapustil, ampak med nami naprej apostolek deloval, ker smo dandanes bolj potrebni apostolov kakor puščavnikov. Sv. oče in škofje ne nehajo klicati na delo za krščansko obnovo lajke-apostole. — Naš III. red sv. Frančiška bo za Božič obdaroval tarne reveže; pomagajo z darovi kmečke gospodinj, zlasti pa naše zadruge. — Nobena kriza nam ne sme iz hiše odpraviti »Do-

navadno! — Bliža se čas, ko bomo obnavljali naročnino na naše kršćanske časopise. Prepričani smo, da ostanemo vse dosedanj »Domoljubci« naročniki v naši župniji tudi v bodoče zvesti temu svojemu dobremu prijatelju in svetovalcu v teh težkih časih.

Zasluzka ni.

(Kočevje.)

Včasih so v Kočevju dobro živeli. Od vseh strani so prihajali mladi ljudje in našli kruha. Saj je bilo samo v rudniku zaposlenih do 1500 moči. Danes pa jih je komaj 90, ki pa delajo le tri šhte tedensko. Največ jih je v zadnjem času našlo za služek v obeh tekstilnih tovarnah. Pa tudi tukaj gre zadnje tedne slabo. V stari tekstilni so skričeli delovni čas in je praznikov prav obilo, v tekstilni Triglav pa so ta mesec odelovali kar 112 dolavcev in delavk, ki so doslej zaslužili tedensko 100 do 150 Din, sedaj pa se teh bornih dinarjev ne bo več. Kam naj gredo na zimo? — Hitler je dovolil 150 Kočevjarjem, da smejo krošnjariiti po vsej Nemčiji. Z velikimi stroški so šli moške v daljne kraje, pa le nekateri se pohvalijo s kupčijo, mnogi so se pa že vrnili in se kesajo nad svojo preveliko korajžo.

Razno.

(Blagovica.)

Dne 21. novembra je umrla Rozalija Pustotnik iz Zg. Lok, žena splošno znanega trgovca v našem Črnem grabnu. Skoraj 20 let je bolela, zadnjih pet mesecev je bila kar privezana na posteljo. Umrla je z imenom Jezus na jeziku in popolnoma vdana v voljo božjo tako lepo, da bi jo človek kar zavidal za njeno smrt. Da je bila radi svojega kršćanskega življenja splošno spoštovana, je pokazal njen pogreb. Pogrebevec se je nabralo toliko, kot jih malokdaj vidi naša župnija. Ker je bila pokojna svoj čas več let pevka na cerkvenem koru na Brdu in ker njen sin že dolgo poje na tukajšnjem cerkvenem koru, ji je blagovistiški moški cerkveni zbor na pokopališču zapel žalostinke v slovo. Naj počiva v miru! — Dne 26. novembra se je poročila Lavrič Marija, po domače Glasova Miska iz Vel. Jelnika, in je odšla v moravsko župnijo. Bila je ena najboljših članic tukajšnje Marijine družbe. Skrbela ni samo zase, ampak v zmislu katoliške akcije tudi za druge. Zato jo bomo težko pogrešali. Na dan poroke se je Marijina družba od nje poslovila pred cerkvijo in ji pela med poročno sv. mašo. Za čast božjo goreči in požrtvovalni Miki želimo v zakonskem stanu obilo blagoslova božjega pri vseh njenih delih.

Novice.

(Prežganje pri Litiji.)

Pred časom smo poročali, kako vse hiti in dela pri razširjavi cerkvenega »Ljudskega doma« na Prežganju. Danes pa lahko z veseljem pogledamo na delo naših rok, kajti vsa dela so končana. Vsi notranji prostori so krasni, svetli in visoki. Težave in trudi so pozabljeni. Vsek je po svojih močeh žrtvoval v ta namen. Največ je pa pri tej stvari žrtvoval naš g. župnik, ki mu bodimo vsi farani in občani iz srca hvaležni. Mnogi še ne vedo, koliko se je trudil pri graditvi. Daj Bog, da bi kmalu služili novi prostori v občinski namesti, kar vsi občani želimo. — Dne 1. decembra je bil v šoli ustanovni občni zbor »Rdečega križa«. Novo društvo bo na sv. večer nastopilo na odru »Ljudskega doma« s prelepo igro »Zlatorog«, h kateri ste vsi vljudno vabljeni. Po polnočnici vsi v dvorano, to je naša želja. Iste igro ponovi društvo na praznik Sv. Treh kraljev. Povabimo tudi naše sosede. Včasih ste se zgovarjali, češ, da morate lačni in žejni z našega lepega hrička. Sedaj je to odpravljen! Nova gostilna de Cecco vam bo z vsem postregom! — Atentatorja, ki je streljal na župana g. Jos. Galeta, še niso sledili. G. Gale se zdravi v ljubljanski bolnišnici. Čudimo se »Jutru«, da je moglo sprejeti v svojo objavo tako neresničen dopis o atentatu na Galeta. Saj g. Galeta — razen par — vsi občani cenimo... — Prišel je čas, da obnovimo naročnino za »Domoljuba«. Vsi mu ostanimo zvesti, kot je on zvest nam! Še tiste, ki doslej niso bili naročeni nanj, bomo nagovorili, da se naroče.

Praznik mladine in drugo.

(Bučka na Dolenjskem.)

Lepo kot še nikdar je obhajala letos naša odraščajoča mladina praznik Brezmadežne. Praznik je trajal skoraj cel teden... Lepo zahvaljujemo g. svetnika Jak. Zveša za spodbudne govore ob du-

hovnih vajah za dekleta, najlepše zahvaljujemo g. dekana Jos. Anžiča za tehtne besede, govornice ob sprejemu 15 mladeničev in 22 deklet v kongregacijo. Pohvalno se je udeležilo naše slovenosti sprejema v Marijino družbo tudi številno zastopstvo fantov kongregacijev iz Rake. Novo leto je pred durmi in treba bo zopet obnoviti naročnino na naše katoliško časopise, zlasti na »Domoljuba«. Ljudje tarnajo, ker je bila slaba letina — in ni denarja... No, pa prvi emiel in ljubezen do lista premaga vse ovire in težkobe, ki jih stavi naročnikom — naročnina!

Jubilej

* Dole pri Litiji.

V naši fari smo imeli lepo slovesnost. A ni bila prava slovesnost. V ponedeljek dne 10. decembra smo skoraj bolj kot ob nedeljah, napolnili cerkev. — Tih smo se zbrali ob tihih besedah, a ne kot zarotniki, ampak kot dobri otroci k svojemu duhovnemu očetu. Ze pet in trideset let nas sadi, obrezuje in obdeluje. — Koliko jih je že bilo prenešenih v tem času na božjo njivo poleg cerkve, a naš gospod je ostal 24 let sam brez duhovnega pomočnika kot neustrašen vojak v fronti. Pred 35 leti je zasadil v našo faro same žlahtne mladice Marijine kongregacije za fante in dekleta, priljubljeno rožnensko bratovščino in procesije na prve nedelje v mesecu in Tretji red sv. Frančiška, ki ga še vedno sam goji. Delal je pri občini, bil v školskem odboru do zadnjih dveh let. Povsod je skrbel s svojo očetovsko skrbjo. Zato smo se skupno zbrali takoj v ponedeljek, ker je preteklo ravno začetkom decembra 35 let, odkar vodi našo, čez štiri ure dolgo faro. Med sv. mašo nas je več kot ob prejšnjih praznikih pristopilo k angeliki mizi. Kar zagrnili smo jo ter vse darovali zanj, ki toliko let trpi in dela med nami. Iz dna srca se pa tudi vsi veselimo, da je naš prevzvišeni gospod škof imenoval našega g. župnika Vavčava Fillerja za duhovnega svetnika. Prvič na Dolih imamo gospoda svetnika — in skoraj gotovo Vas tudi ne bo nihče več dosegel na Dolih po letih vztrajanja. Pet in trideset let ste že med nami! Bog Vas ohrani še mnogo let!

Prosveta in drugo.

(Dev. Marija v Polju)

Prosvetno društvo je ob nabito polni dvorani priredilo Miklavžev večer in ob tej priliki obdarilo okrog 300 otrok Marijinega vrta in drugih, nekateri z obleko in obutvijo. Do zadnjega kotička se je napolnila dvorana tudi na praznik, 8. decembra, ko je priredila Marijina kongregacija proslavo. Času prav primerna duhovna igra »Teofil« je bila brezhibna. Tudi mladi pevski zbor daje upanje, da bo kmalu vse zadovoljil. Kongregant-akademik je imel krasen govor. Z veliko udeležbo je občinstvo pokazalo, da zna ceniti njih trud, vliko jim je novega poguma na krepko začrtani poti. Glas iz občinstva pa je: Še in več duhovnih iger! — Umrla je vdova Černe Marija, Mačkova mati, stara 85 let. Nekdanja perica, pevka, čitateljica naših listov, verna tretjerednica. — Pret. petek smo pokopali daleč znanega pos. in mlinarja iz Zaloga, g. Ivana Primarija. Zapuščal 4 otroke in soprogo. Naj počivata v miru, preostali naše iskreno sožalje. — Člani KA bodo hodili po hišah nabirali za naše liste. Vsaka družina imej vsaj en verski list! Vsi naročniki »Domoljuba« list tudi naprej obdržite!

Prireditve.

(Begunje pri Cerknici.)

Prav živahno je pri nas v Meniški. V novembru smo slovesno obhajali 20 letnico, odkar je prestopil mejo našo župnijo g. Jožek Matej. V spomin smo mu izročili lepo mašno knjigo, kjer je na prvi strani zapisano: »Ob dvajsetletnici 1914—1934 svojem župniku hvaležni župljani.« Lepo in gniljivo je bilo zjutraj v cerkvi pri slavnočnem govoru in popoldne v Domu, kjer so se mu poklanjali in ga pozdravljali zastopniki posameznih organizacij. Dvorana je bila polna do zadnjega kotička. Naj ostane

med nami naš ljubljani gospod župnik še 20 let in še več — vedno! — Naslednji nedeljo smo gledali igro »Čarški selc«, ki je bila zelo zanimiva. Če pomislimo, da so imeli igralci le malo časa za pripravo, moramo priznati, da so dobro rešili svoje vloge. Posebno zanimiva je bila peta slika, kjer so padale bombe in so divji Tataři vdrli v poštni urad. Zelo je ugajal v igri in živahnem nastopu kot častniški poročevalec Snelov Slavko, ki kaže talent posebno v komičnih in temperamentnih vlogah. — Za eveti večer pripravljajo naši igralci božični misterij: »Henrik, govavi vitez«, ki ga bodo ponovili v nedeljo pred novim letom. Igra je zelo primerna za božični čas. — Sv. Miklavž se je letos zopet oglasil pri nas. Obdaroval je v Domu 50 revnih otrok. — Na praznik Brezmadežne smo imeli slavnostno akademijo. Na sporedu so bile deklamacije, pozdravi in petje. Slavnostni govor na čast Brezmadežne je imel naš priljubljeni govornik Zalar Lojze, ki ga vsi tako radi poslušamo. Njegova mehka, prišurna beseda, prijeten nastop in iskrenost v prednašanju si takoj osvoji srca poslušalcev. Koliko talentov in inteligence je skrite v naših fantih, brez tistega naučenega priklanjanja in praznih fraz! — Naši fantje, le tako naprej! Naj ostane naša draga Meniška tudi v prihodnje trdna, zvesta Bogu in Cerkvi, kakor doslej!

Pomisleki — prošnje

(Dev. Marija v Polju)

Našo šolo opominja ljubljanska mesna elektrarna in grozi, da ji ustavi električni tok zaradi 3000 Din, ki jih šola dolguje za tok. Upamo, da do tega ne pride, ker ima krajni šolski odbor itak v svojem proračunu potrebno vsoto za razsvetljavo, le denarja ni dobiti. Starši prosimo, da se zadeva uredi, da ne bodo naši obrtni vajenci zaradi tega prikrajšani na pouku. V kolikor pa se rabi razsvetljava za izvenšolske namene, naj se pa omeji do skrajnosti. Pred kratkim je krajni šolski svet razpisal nabavo drv za šolo. Nabave ni dobil najcenejši ponudnik. Davkoplačevalci vprašujemo, zakaj ne. — Od naše šole proti postajališču je bila pred leti prav kupa pešpot. Zadnje čase pa je v mizernem stanju. To pešpot rabi dnevno več sto ljudi. Cel bajer je pod cerkvijo med Marnovo in Gorjupovo hišo. Tu je vode ob vsakem dežju skoraj do kolen. Dobri ljudje pomagajo z deskami ali kamni, da s težavo prideš na drugo stran. Cesto uporabljajo štiri vasi. Ob tej poti kakor tudi do postaje cestna razsvetljava točno ob sedmih preneha, tako da ljudstvo k prvi sv. maši ali k prvemu ljubji vlatu hodi v temi. Smo mnenja, naj se luči raje ponoči od 2—4 ugasnejo, pa zjutraj gore do dne. Stedi naj se tam, kjer treba. Naj se zganejo poklicani!

Vrag se je jokal

(Semič)

Zadnjič smo se pa postavili. Predolgo je pokrival mrak našo župnijo. Le nečastne vesti so prihajale iz naše srede: uboji, požigi, tatvine. Težak je bil voz, ki so ga vlekli naši dušni pastirji. Lansko leto pa se je našlo nekaj fantov, ki so ustanovili fantovsko Marijino kongregacijo. Komaj leto dni je poteklo in že šteje okoli 80 članov. Nova doba prihaja tudi k nam. Preteklo soboto je bil naš praznik. Težko smo ga pričakovali. Ko smo videli pri jutranjih mašah dolge vrste naših fantov in deklet, kako so prihajali k obhajilni mizi, smo bili res veseli. Dopoldne je bila tudi blagoslovitev novega krasnega prapora dekliške Marijine družbe. Popoldne je bil sprejem novih članov v nabito polni cerkvi. 50 novih mladev je vstopilo v Marijino armado, 50 borcev je obljubilo zvestobo svojemu Kralju. Po sprejemu smo napravili v dvorani akademijo, ki je prav dobro uspela. Zares, ni se zlagal oni, ki je videl ta dan gori na Semeniču med skalami vrage sedeti. Debele solze so mu kapale po licu. In drugi fantje! Vse vabimo v svojo sredo. V skupnem, plemenitem delu je srečna bodočnost! — Bl. Potoški.

Novi grobovi.

(Trška gora.)

Smrt nas letos kar noče napustiti. Za Baškovčovo Misko, ki je odšla sredi poletja kot zvešta Marijina hčerka po plačilo k Bogu, je kmalu nato nastopil isto pot dober kršćanski mož Mavšarjev oče, ki je bil dalj časa cerkveni ključar. Posebno pa nas je iznenadila pretekli teden nepričakovana smrt preč. g. župnika v pokroju in posestnika Ivana Renlerja. Bolj kot Krčan, je bil pokojni gospod Trškogorec, saj se je mudil domačega celih 30 let med nami. Tam, kjer je bila svojčas groblja in

grimovja, je a svojo prevdarnostjo in previdnostjo postavil lep dom in zaščitil krasne nasade. Pokojni gospod je bil poln odločnosti do vseh delomirnih ljudi, pa zelo dobrega arca do pridnih in varčnih delavcev. Nobene se tako majhne usluge ni pozabil. Marsikomu je dal lep zaslubek, tudi sicer je skazal temu in onemu marsikatero uslugo. Predvsem pa nas je vzgajal kot vzorni gospodar k varšnostim, skromnosti in pridnosti. Vsi bomo čutili daj fasa praznoto, ko njega ne bo več oem gori. Bodi mu dobri Bog milostljiv sodnik! — Pa ne samo g. župnika smo izgubili, ampak tudi akribnega cerkvenika Sotlar Alojzija, ki je tako brižno odganjal pogubocene oblake s svojim zvonjenjem, pa je odšel z g. župnikom v večnost. — Za njima pa ee je napotil te dni mladi 22letni Koprivnik Herman. Iz daljane Tuzle je prišlo obvestilo, da je umrl po kratki bolezni v vojaški bolnišnici. Bil je dober, bistroumen fant, rad je nastopil na odru Prosvetnega društva in Krškem, pridno je zahajal k pelju cerkvenega poveljke zbora, tudi ga je bilo videti večkrat pri obhajilni misli. Spomin nanj nam bo ostal drag, sam pa naj se veselil obenem a pokojnim g. župnikom in cerkvenikom v večni slavi. Da ne pozabimo skromne, pa dobre Tomčeve tete, ki jo je tudi smrt ugrabila to leto, je samo po sebi jasno.

Novice.

(Podzemelj.)

Na misijonsko nedeljo smo za misijone nabrali 170 Din. Nekaj več ko lani. — Molitve za svetotelne odpustke smo imeli v početju po stanovih, v jeseni pa skupne svetotelne procesije. Moških pa je bilo malo. Od fantov smo kongregacijo. Moški svet je za molitev mzel. — Na Marijin praznik, 8. decembra, so Marijine kongregacije imele slovesnost v cerkvi, nato pa v dvorani Marijanske akademije. Nastopili so deklaratorji, govorniki. Ljubko je bilo petje in rajanje deklet, nato so pa lepo podali mlajši kongregacisti igro v treh dejanjih »Spoštuj očeta«. V nedeljo, 9. decembra pa je pri obodu Marijinega vrta nastopil sv. Miklavž in obdaroval nad 200 otrok. — Od 10. do 13. decembra smo v Gribljah praznovali slovesno tridnevno v čast sv. Rešnjemu Telesu, ki je bilo pri sv. maši in uri molitve izpostavljeno (kot duhovna priprava na evharistični kongres). Obenem je pa bil tudi mali misijon z dvema govoroma na dan in so vsi verniki soseske razen treh prejeli sv. zakramente. Obhajili je bilo do 700. — Marijina kongregacija ponovi na praznik sv. Stefana ob treh popoldne igro iz turških časov »Miklova Zalac. Vabljeni! — Pokopali smo prejšnji mesec iz Prihojca Jurjevečič Ano, iz Kraslaca Pezdiric Ano, iz Prilomst-

ka Tomc Katarino iz št. 14 in 15, iz Dobravice Pluh Jožefa, vsi so bili stari okrog 70 let. Prejšnji teden pa smo položili k večnemu počitku 9 let starega Papč Pavla iz Gribolj. Marijin vrtec se je pogreba udeležil a svojo zastavo. Naj vsi v miru počivajo!

Iz dolenskih Benetk.

(Kostanjevica.)

V nedeljo je bila Kostanjevica polna mož. Iz vseh sosednjih fara so prišli vojni obvezniki na priese. Kakih 3000 mož vega. Seveda je bilo to za Kostanjevico velika svečanost in so mnogi izobešili tudi zastave. — Brahi smo te dni o poplavih in velikih vodah gori po Sloveniji. Mi tu imamo dolejš bolj malo dežja, vode so nam pa le veliko poslali, vendar pa je zaenkrat še dostojna in se lepo pametno drži svoje stare poti. — Pa imamo tudi krvavih novic, tako krvavih, da grede lasje kvišku. Nek siromak je padel v mlako. Bilo je zvečer in je potikal pri dobrih ljudeh za pomoč, da bi se posušil. Niso ga sprejeli. Potikal je drugje; tu je bilo pa vse huje. Vrgli so ga ven. Pa je še enkrat potikal in za bojlo voljo prosil pomoči, tedaj je pa nekdo navahil nanj s sekuro in ga na mestu razsekal. Zdravnik je izjavil, da še ni videl tako grozno raznesenega trupla. Kakšnega usmiljenja so taki ljudje vredni, bo povedalo sodišče. — Pri spravljaju drv iz Opatove gore je hodi stri nogo kobili, ki seveda sedaj ne bo tudi po treh več hodila. Nesreča ne a pi.

Božičnica.

(Ig.)

Prosvetno društvo priredi tudi letos na sveti večer božičnico. Na sporedu je čisto nova igra: »Henrik, gobavi vilest, božični misterij v 4 dejanjih. Dejanje se vrši za časa križarskih vojn, tu zalo bodo vsi igralci in igralki v oblikah iz tistih časov. Predstava je po vsebini prav za sveti večer. Da si bo to prekrasno božično igro lahko vsakdo pogledal, jo bo priredilo društvo trikrat, in sicer: na sveti večer v ponedeljek ob pol 9 (konec ob polnoči), na Silvestrov večer, 31. decembra ob isti uri in še na praznik sv. Treh kraljev, 6. januarja ob pol 8 zvečer. Na Silvestrov večer bo po igri ob 12 še prizor: Slovo starega in prihod novega leta. Ker se obeta zlasti za sveti večer velika udeležba, so bodo vstopnice za sedeže prodajale že v nedeljo 23. decembra pri krojaču g. Mavec na Igu. Sedež za sv. večer naj si vsakdo kupi že v predprodaji in vstopnice dobro shrani. — Knjige iz knjižnice naj si tudi vsakdo preskrbi v nedeljo 23. decembra, ker ob praznikih bo knjižnica zaprta. Bo tudi nekaj novih knjig na razpolago in vseh 15 knjig pisatelja Maya.

Moč svete noči

Rotarjevi so odšli k polnočnici. Le stara, bolelna teta Jera je ostala doma za varuhinjo enotelnemu Tončku, gospodarjevemu prvorojencu. Otroček je kobacal po topi peči, teta Jera pa je sklonela na zapečku in prebrala v goode na molku. Tako lepo ji je bilo, ko je uživala blaženi mir svetega večera... Zadržala je. Naenkrat jo prebudi močan ropot. Tonček je omahnil s peči in se giben obležal. Klicala ga je, tresla, jokala se je, a vse zastonj. V otroku ni opaziti niti iskric življenja več. »Mrtev! Kaj bosta rekla oče in mati, ko se vrneta od polnočnice? In njegove smrti je kriva moja malomarnost. O, gorje, gorje!« Pojdi na Zalostno goro, »je pravi neki notranji glas. »Pri Mariji Zalostni se gode na sveti večer čudeži. Zakaj bi Ona tudi ubogemu otroku ne izposila življenja?»

Topila je k oknu in se zazrla v polnočno temo. Suezilo je. Mrz je pretrgal do kosti. Gora je bila v zametih, cerkev zaprta in žive duše ni bilo videti nikjer. »Pojdi in ne odlašaj,« jo je bodril notranji glas. Jero je prešinila neka posebna moč. Zavila se je v veliko ruto, vzela nesrečnega Tončka in naračje in odšla v temno noč, proti Mariji Zalostni. Hitela je na svo moč. Ni čutila ne mraza, ne utrujenosti.

Krenila je po strmini navzgor. Široka gaz je peljala do vrha. In ko pride na vrh, ni bilo okrog cerkve ne snega, ne zamezov. Zelena tratca je vabila k počitku. Cerkev je bila odprta in razsvetljena, kakor ob velikih romarskih shodih. Toda, nikjer ni bilo žive duše. Z oltarja jo je presunljivo gledala žalostna Mati božja. Sedmero mečev je bilo zaslepljen v njeno srce...

»O, Mati žalostna, Ti veš, kaj se je zgodilo. Tebe prosim pomoči, kajti Ti lahko pomagaš! Nedožnega otročka sem Ti prinesla, vrni mu življenje! Ze tolikim si pomagala, pomagaj še meni! Nocoj je sveti večer; spomni se, kako si Ti svojega Sinčka ljubila, ko si ga v jaselec položila!«

In glej, dete, ki ga je držala teta Jera v naročju, se je zganilo in odprlo svoje nedožne oči. »Mama, mama,« zakliče otroček. »Živi, živi,« je vzkliknila vsa presenečena Jera in solze hvaležnosti so padale na stopnice pred oltarjem.

Ko sta se Rotar in njegova žena vrnila od polnočnice, nista našla nikogar v hiši. Vsa sta v strahu povpraševala in iskala, kje bi bila Jera s Tončkom, a brez uspeha. Proti jutru se je Jera vrnila s sladkim bremenom. Ko se je po dolgem času okrepčala od smrtne utrujenosti, je pričela pripovedovati čudežno zgodbo svojega svetega večera...

Ant. Skodlar, član Kat. akcije mož.

„Sreča“ v slovenskih pregovorih

I. Šabelj.

Bogastvo ne osreči človeka.
Daj mi srečo, a vrzi me v vrečo!
Deset umnih otrok — enajst sreč.
Dobro živeti, srečno umreti, to je: huditu račun podreti.
Dokler bo sreča šla s teboj, boš imel prijateljev roj.
Ima več sreče, kakor pameti.
Kadar pamet pride, sreča odide.
Kamor se sreča odloči, vse zapreke priskoči.
Kdor čaka brez neha in v upih živi, prerada nazadnje mu sreča zaspi.
Kdor dobroto izkaže, na svojo srečo kole mže.
Kdor ima boljši jezik, boljša sreča njegova.
Kdor najde 4, 5 ali več peresno deteljico, ima srečne oči, pa ne srečne roke (če jo utrga).
Kdor nima sreče, naj ne gre na ribo.
Kdor se nad svojimi starši jezi, temu se sreča na vrat obesi.
Kdor svojim staršem življenje greni, sam srečo pohodi, v nadlogo drvi.
Kdor vaga, temu sreča pomaga.
Kjer bodo ponižnosti, ljubezen in mir bivali, tam bodo gosposka in podložniki srečo uživali.
Kjer je sreča, tam je tudi nesreča.
Kjer se dela vse nedelje, tam se sreča mimo pelje.
Ko bi sreča kramo razgrnila, bi se prva blaga iznebila.
Komur Bog ni sreče dal, tudi kovač mu je ne bo skoval.
Komur ni sreča prirojena, ta si zastonj za njo pete brusi.
Komur se sreča jahati pusti, ga nose, kamor jo krene.
Komur se sreča spunta, jo težko v ojnico spravi.
Komur sreča ubeži, ta si zastonj za njo pete brusi.
Marsikateri hudobneč v svoji sreči visoko prileze, zato, da globlje pade.
Moder in srečen, kdor drugih nesrečo nam obrne.
Najsrečnejše ljudi poštenje rodi.
Ne prevzemi se v dobri sreči niti ne ponižaj v nesreči.
Ni nesreče brez sreče.
Nova sreča — nova sreča.
Očeta in matero ne žali, sicer ti sreča projde.
Otrokom da Bog srečo v spanju, odrasli pa se morajo truditi za njo.
Pamet dojde, sreča projde.
Prva sreča — prazen meh.
Prava sreča — prazna vreča.
Prva sreča gre za peč sest.
Redka sreča brez nesreče.
Sreča človeka sreča.
Sreča človeka le sreča, ujeti se ne da.
Sreča dela prijatelje.
Sreča ima spredaj laze, zadaj je gola.
Sreča je okrogla.
Sreča je opoteča (ali: opotečna).
Sreča je priprostim prava mati.
Sreča na razpotju sedi.
Sreča se ne pusti za nos voditi.
Sreča ti povajla na vse štiri strani.
Sreča velika — pameti malo.
Srečen je, kdor ima — pamet doma.
Srečen je, kdor svoj poklic doseže.
Srečen si, ako ne želiš, česar imeti ne moreš.
Srečna smrt je lepega življenja dozorek.
Srečnejši ta, ki daje, nego oni, ki jemlje.
Srečnemu tuji prihajajo, nesrečnemu svoji odhajajo.
Skodoželjni nevoščljivci je svoje sreče moriverci.
Takatrat so mi plitki peli (sem bil srečen).
Tik sreče nesreča preli.
To je posreči, ne po umeš (pameti).
V nevolji smo mrmravci, v sreči gizdavci.
Velika brača — mala sreča.
Vsak je svoje sreče kovač.
Vsaka nesreča vodi k sreči.
Vse veselje hitro mine, vsaka sreča hitro zgine.
Zadovoljnost je največja sreča na svetu.
Zdrava pamet — sreča velika.

B—ski:

Ob dvajsetletnici svetovne morije

(Nadaljevanje)

Večernice napravijo včasih dolgoletnosti na drugovernika trajen vtis. Pač pa ni dijakom ni bil nič kaj všeč. Pel je sicer prav lepo, vendar po mojem mnenju brez vsakega čuta pobožnosti, kar tako iz navade in potrebe. Pri venki pavzi si je popravil svojo lepo brado, gledal na desno in levo in okrog sebe in po cerkvi tja do zadnjih vrat, kakor da bi koga po cerkvi lahal. Vse to je bilo vsaj zame zelo mučno, za pravoslavne vernike pa gotovo ne glede na opravljanje bogoslužja.

Drugi dan, 11. oktobra 1914, je došla nova karavana 80 voz, ki je pripeljala jabolka iz več sto kilometrov oddaljenih južnih sadijarskih krajev. Nedelja. Mnogo zastav. Dopolodne v cerkvah zahvalno bogoslužje, pred cerkvijo pa shod. Praznovali so nedavno dobljeno zmago nad Germani. — Ta dan sem zvedel, da je umrl romunski kralj Karel.

Dne 12. oktobra 1914 je padel okrog 2 jutraj prvi sneg. Ta dan je potekel v znamenju pobiranja za Rdeči križ. Gospe, gospodične in dijaki so hodili po mestu s spuščanicami. Ne veni, če sem aretal koga na cesti brez znaka. Celo mnogi ujetniki so živno iz svojih suhih blagajn za to človekoljubno ustanovo, kar je napravilo na barnaulsko meščanstvo zelo ugoden vtis.

Drugi dan, 13. oktobra 1914, je voda zunaj poslopja že zmrznila. Kmalu jutraj je 140 avstrijskih oficirjev zapustilo Barnaul in se odpeljalo nazaj proti Kamnu. Ali so tam ostali ali ne, ne vem.

V Barnaulu je bilo zaenkrat še 40 naših častnikov, ki so svede stanovali ločeno od nas. Dobivali so po 50 rubljev mesečno. To je bila vsota, a katero si tedaj v Rusiji lahko zelo lepo živeli. Pri tej priliki naj izrazim svojo neizpremenljivo miselnost, da bi morali biti po mednarodnih dogovorih tudi nižji vojniki nekoliko bolj zavarovani pred mučenjem in izkoriščanjem v ujetništvu, kakor so bili doslej. Nižji vojak je prav tako človek, kot oficir in je bil prav tako pripravljen žrtvovati svoje življenje za domovino. Zato je tudi nižji

vojak v ujetništvu ponosen brambovec in ne suženj, a žigar življenjem bi se zavojevalci lahko igrali po mili volji. Naj Društvo narodov tudi v tej zadevi že enkrat izgovori svojo odločilno besedo!

Danec, 14. oktobra 1914, kaže toplomer 10 stopinj Celzija pod ničlo. — Časopisje priobčuje izjavo angleškega lorda Kitchenerja, da lahko traja svetovna vojna še dve leti, kar seveda nismo sprejeli z veseljem v vednost. — Dalje sem čital, da je nemška podmornica potopila v Baltičkem morju neko rusko križarko in da je Avstrija poklicala pod orožje vse moške od 18. do 52. leta.

V trgovini sem popoldne spoznal židinjko Entus. Povabila me je v goste. Kmalu po kosilu sem posikal v Pavlovski ulici hišno številko 197 in še sem na cilju. Hitro je bil na mizi čaj, hladilna, dober kruh in še domače bavarsko pivo. Soproj je že šest mesecev od doma in je zaposlen pri telegrafu. V postelji leži desetletna hčerka. Ni pri čisti pameti. Entus je slušila pred moštvi pri neki židovski družini v Tomsku, kjer se je seznanila z nemščino, tako, da sva se primeroma dobro razgovarjala. Pismonoša je povedal Entusovi, da čaka na barnaulski pošti že več dni nekaj pisma za vojne ujetnike. Pred slovesom je Entus skuhalo večji lonec krompirja, da ga razdelim med tovariše, kar sem tudi storil.

Ne da bi doživel kaj posebnega, so minuli nadaljnji trije dnevi. V izdanem telegramu sem čital, da so Rusi zavzeli Munkaš. Tudi je poročalo časopisje, da so bili za uspehe v bitkah dne 28., 29. in 30. avgusta 1914 odlikovani razni ruski oficirji, med njimi general pehote Radko Dimitrijevič, po rodu Bolgar. — Zelo vesel sem bil vesti, ki mi jo je prinesel neki strežnik barnaulske bolnišnice, da se je namreč mojemu prijatelju Antonu Menejgerju iz Lepenja zdravje obrnilo na bolje. — Te dni je obiskal ujetnike v Barnaulu knez Mirk iz Moskve. Radi njega smo obedovali zopet šele ob petih popoldne.

Zvečer smo opazovali na zepadu lepo zvezdo repatic. Pri tem mi je prišlo na misel, da smo gledali pred odhodom iz Ljubljane, dne 22. avgusta 1914 solnčni mrk. — Ko smo šli k počitku, je imel zopet besedo Hrvat Petko. Pripovedoval nam je, kako so nekateri tržaški in furjanski vojaki na fronti žalili Boga in Marijo z zmanjimi kletvinami. Pokosila jih je strojna puška. Eden je še pred smrtjo zavpil »P... D...« in ni ga bilo več.

Dne 18. oktobra 1914 je bila zopet nedelja. Lepo rusko suknjo sem zamenjal za slabšo, ker mi ni šlo v račun, da bi imel preveč lep ruski činec. — Rusi so praznovali ta dan god prstoloselednika in razobesili po mestu zastave. — Zvedeli smo, da zapuste Barnaul vse narodnosti, razen Slovanov.

Zvečer sem si v svojem dnevniku na vprašanje »Kaj mora znati vojni ujetnik, odgovoril sledeče: 1. Nekoliko živati, prati, kuhati in plesti iz slame spalni modroci. 2. Govoriti čimveč jezikov. 3. Štetiti z denarjem in ga o pravem času prav porabiti. 4. Znati vsaj nekoliko to ali ono obrt. 5. Mnogo potrpeti, vse odpustiti ter iskreno in zapuho moliti.

13. Po Obu naprej.

Štiri dni manj ko en mesec smo bivali v Barnaulu. Lahko se pohvalim, da smo bili v tem mestu zelo svobodni, saj smo se čez dan lahko po mili volji sprehajali po ulicah in v bližnji okolici. Vsak večer so nas prečeli. To pa je bilo v glavnem vse nadzorstvo nad nami. V mestu so veljale, kakor za druge, tudi za nas policijske odredbe.

Mnogi ujetniki so se v Barnaulu seznanili z različni meščanskimi družinami in zahajali na njih domove, kjer jim ni bilo zla. Med nami so bili tudi mladi, zali fantje, zato ni čudno, da se je tej ali oni ruski barišnji za tega ali onega avstrijskega ujetnika začelo že precej živo vnuhati srce in je zrla mamskatera ruska mladenka v mamskateri, čeprav zaenkrat še razcapani ubogi ujetniški pari, že svojega zaročenca. Pa tudi drugam, elasti mlajšim avstrijskim zakoncem, je pretila venomer huda izkušnja, kaj naj odgovore tej ali oni ruski mami ali njeni hčerki ali zapuščenim soldatki na običajno vprašanje: »Čto vi ženati? (Kaj ste oženjeni)?« In zatajiti so, kakor nekdanji svetopisemski Peter svojega Gospoda — tudi nekateri ujetniški Petri in Peterčki svoje predrage, a tako oddaljene zakonske družice.

Dne 20. oktobra 1914 smo se zopet napravili na pot. Rekli so nam, da zapustimo Barnaul in odidemo v Bijsk, kjer bomo nastanjeni v velikem ujetniškem taborišču.

Zbrali smo se pred vojašnico. Ne razumem, zakaj smo skoraj štiri ure čakali v mrazu na

Zgode in nezgode slikarja Verbana

Priredila Lea Fatur

Didje ni poslušal do konca. Bled in ogorčen plane pokonci: »Dovolj, gospod! Ne bom vam za rablja in če mi odereite kožo.«

Komisar se nasmehe: »Ali, dragi gospod, gre za roparje, ki uidejo tako višicam.«

»Zastrupljani naj! Nikdar!«
»Zastrupljati, gospod? Zdravila so včasih premočna. Zakaj se ne bi včasih zmotili, ko zapiseš razbojniku zdravilo? Je plemenito delo, podaljšati roparju življenje!«

Mladi zdravnik se vzravna in reče dostojanstveno: »Učil sem se, da zdravim ljudi, ne pa morim. Zdravniku je bolnik človek, pa naj bo razbojnik ali svetnik. Ne bom moril. Tudi za vas ne!«

Komisar je pozorno motril Didjera in skomizgnil: »Se mi je zdelo! Francoz je človek časti in vesti. Na Angleškem bi se navdušil vsak pripravnik za tako praktičen načrt. Pa če ne gre, ne gre! Ostanimo pri starem: vlažne in temne ječe, rasprave in sodbe brez konca, usmrtilitev počasnica in tako dalje. Saj veste. Vzemite, gospod Didje, ta listek, prosim vas!«

Didje, ki je bil v studu in jezi obrnil komisarju hrbet, vzame listek in čita: »Bartol, lekarnar, ulica Rdečih, nasproti vodnjaka.«

Didje vpraša začuden: »Kaj pomeni ta naslov, gospod komisar!«

»Kaj naj pomeni?« vrste komisar. »Mladi, mladi gospod, da sem od včeraj! Odelej boste pošiljali svoje bolnike po zdravila na ta naslov.«

»Kaj se zgodi z bolniki, ki pridejo po zdravila na ta naslov?« vpraša prepadeni Didje in lasje se mu naježijo pod napudrano navlako. Premotri ga komisar s prezirnim nasmehom: »Kaj se zgodi?«

Preskrbni ste za svoje bolnike... Gotovo vam bo hudo, ko slišate, da se ne vrnejo več iz one lekarni...«

»Da se ne vrnejo več?« ponavlja zbegano Didje. »Ne! Ne vrnejo se. Barstom kupi lekarno samo v ta namen.« Vrže Didje listek na tla in ga potepta:

»Ne bom pošiljal bolnikov k Bartonu! To je prav tako podlo kakor, če jih zastrupljam.« »Res?« se smejlja strupeno komisar. »Se branite tudi, če vam da gospod Sartines po deset zlatov za moža?« Didje si pokriva z rokami obraz in stoka: »Strašno! Strašno!«

Porogljivo ponavlja komisar: »Strašno! Kaj pa je tako strašnega, ljubi gospod! Saj primem lahko gospode kakor so Mališ, Robert in drugi glavarji kar doma. Ali take pretacije ne zbude nikake pozornosti, boljša je dobro nastavljena past.«

»Ne, ne!« se vije Didje, »ne bom Judež; zaupajo mi. Rajši se vsemu odrečem. Ne bom jih več zdravil.«

»O!« se roga komisar. »Nočete več zdraviti teh nedolžnih Emušetov? Pa jih je treba zdraviti, dragi gospod! Hahaha! Zdravi tatove in se štiti med pošteno ljudi.«

»Didje zardi do las in kriči: »Nehajte, gospod! Pustite me, da zapustim Pariz!«

Komisar seže molče v žep in razgane pred Didjerom list. Didje prebledi in pade v naslonjač... Kam so zdaj načrti o masčevanju, o počenem življenju, o lepi knežinj? Na sramotni oder, v še bolj sramotno smrt, mu kaže list z njegovim imenom. Smejala se bo stara Kata, zgronila Metka in Verban bo mislil s studom na nekdanjega prijatelja.

Zecvan pada Rado — Verban pa bo življal čast in ljubezen. In mati! Kaj bo rekla, ko zve, da je sin tako umrl! Umreti tako mlad! Tako nadarjen! In na potu do časti, umreti zaradi roparjev in tatov! Pa saj mu noče policija ničesar, le roparske družbe se hoče ta zvebiti z Mališem in postati poštenjaka. V nekaj mesecih stvar s knežinj dozoril, Verban osramočen, in roparjev, ki bi vedeli, da je bil on imenitni gospod nekdanji član njihove družbe ne bo več.

Didje vstane. Ostanem na svobodni, še vam ustrezem!« vpraša odločno.

»Tako ste mi všeč!« ga udari komisar po ram. »Steer je moja prvotna zamisel dosti boljša, pa ker imajo francozi tako tenko vest, naj bo Ničesar se vam ne zgodi! Gospod Sartines vam prav kraljevsko poplača vsako uslugo, ki nam jo napravite. Dobrotnik Pariza postaneta. Izročite svojim gostom moj poklon in na svidenje!«

Komisar zgrine skozi kamn. Didje obsedi, zmuden in zmeden. Pride mu nova skrb. Mališa potrebuje, ki ga mora vendar izročiti... Pa kaj, saj ni določeno, kdaj naj odpošlji bolnike. Mališ je zdrav. Pošlje ga v lekarno. Kadar bo vse urejeno. Tako se reši zaupnika in spravi sam ves plen. Pa oče! Strah mu stisne srce: Kaj če je Mališ povabil tačas že očeta k sebi? Tuko je k njemu! Brez pomena naj oče toži ali ne, na policiji ga pomire, saj je Didje v njeni službi. Toda kako naj pojasni Mališu, ki ima liščijo nos in pamet, da oče ni več nevaren! Ta je zopet past, v katero ne smeš... Naj pomiri Mališ očeta, koder in kakor hoče, on, Didje, mora igrati najprej na te kvarte in dobiti. Dovolj je ačnosti, zabave se mi hoče.

Didje se vrne h gostom, ki kvartajo za denar. Bili so tako samišljani v igro, da so pozabili na švedskega grofa in na svojega

odhod. Orel je trepetal v raztrganih čevljih, zakaj druge, skoraj nove, mu je odnesel neki Germanec. Orel je zavlal noge v cunje. Pa glej, neznan šolarček mu prinese pred vojašnico tople nogavice in še 20 kopejk v denarju. Sicer pa Orel, kakor tudi Rijavce, nista bila brez cvenka. Prejšnje dni sta žagala v mestu dva in dobila vsak dan dobro hrano in še po 50 kopejk v denarju. Tudi Petek in Vrčon sta nekje nekaj prislužila, drugi celo izvrstne, tople čevlje. Petek pa si je bil že več dni prej izposodil toplo suknjo in je odšel z njo dalje po Sibiriji. Vrniti je najbrže ni mogel, ker ni imel — denarja za pošto.

Mojo denarno zalogo je že tudi vzel sibirski mraz. Kaj naj storim? Cvenka nič, hrane nič. Na prošnji svet stoji. Skočim k trgovcu in mu potožim svoje težave. In dobri mož mi je zaupal lep kos salame, tobak, sladkor in še dveplenke zraven. Obljubil sem mu, da pošteno plačam ob prvi mogoči priliki. Nisem držal besede. To je črna pika med pikami. Zato povsem vsem in vsakomur: Ako Bog da, predno bodo ti spomini končani, dobi dragi mi barnaulski trgovec to, kar mu gre, seveda, če ga niso boljševiski že poslali za zmirom na drugi svet ali pa na Solovjevske otoke na smrtno čelo za drugo »prijatelje«. Naj bo tako ali tako, dva rublja dolga pojde čimprej in na vsak način in z obrestmi vred na naslov: Mal'kov Aleksander, trgovec, Barnaul, Bijska ulica 106, Tomska gubernia, Sibirija.

V mraku smo se v barnaulskem pristanišču vkricali na ladjo »Smjelije«. Tam je bilo več lepših in večjih parnikov, a nam so dodelili kajpada najmanjši parobrod. In še ta je bil od vrha do tal — tudi znotraj namreč — ves premočen. Nisi vedel, kam naj položiš svojega rojstva težke kosti, da jih obvaruješ za sedanjost in bodočnost pred revmatizmom in dragimi toplicami. Zopet mi je nudila svojo pomoč pekova vreča iz Brodija. Bila je sicer že nekoliko skrajšana, ker sem en del porabil za »šufence«, vendar še zelo uporabljiva. V vrečo sem nabasal nekoliko slame, v katero sem stisnil tudi neopirano strajco, spodnje hlače in še drugi večalimanj dragoceni ujetniški inventar, zlasti svoje dnevne zapiske. Vsi smo bili izredno mirni, skorajda potrti, zakaj nič

radi nismo šli iz naklonjenega nam Barnaula v še bolj negotovo negotovost.

Parnik ni imel pričen. Sedeli in ležali smo kar po tleh, po stopnicah, na vrečah, na kovčkah, sploh si je vsak pomagal, kakor je vedel in znal. Markelj sedi na nekem zaboji in željno čaka kopejk za tobak. Že več srajc je doslej žrtvoval za »dišečo travico«. Naprej ne gre več, zakaj samo eno srajco še ima, tisto na svoji koži. Kadi pa rad, ah, kako rad. Srbi igrajo marjaš, Slovenci »durak«; prvi za denar, drugi za zabavo, ker so brez cvenka. Takrat med nami ni bilo izpeljano načelo enakopravnosti v vseh potenostih in nas ta razlika ni razburjala. Na pol dremajočim zagotavlja Grden, da ne bo spal, ampak da bo »vahal«, kakor je že večkrat pri — mrličih...

Drugi dan 21. oktobra 1914 srečam na krovu stanovskega tovariša Jeretino, prijatelja Slano, narednika Sedeja in še druge od »marš-bataljona«. Okrog 7 zjutraj obstane naš »Smjelije« v pesku. Odsli smo na drugo leseno ladjo, ki je bila k naši privezana, nakar se je »Smjelije« toliko dvignil, da smo šli brez nesreče gladko naprej. Ta dan smo dobili zopet po 50 kopejk na osebo za dva dni.

Popoldne okrog 2 je začelo pošteno snežiti. Zvečer smo se ustavili v pristanišču Legostajeva. Tu so naložili drv za stroj. Ruski častnik je šel z našimi šarži v mesto. Kaj so tam delali, ne vem.

gostitelja. Samo Golobica skoči k Didjru, ga objema in izprašuje. Zadalj bi bil rad žensko, ki ga je izdala za zlato zaponko. Pa se je vrazil v igro in igral strastno... Kar se mu zazdi, da kliče očetov glas: »Didje! Grozen je glas in kakor črna senca gre po steni za Didjerom. Zbode ga v sreu. Čuti, da se je zgodilo nekaj, kar se ne da več popraviti...

Kaj je zamudil Didje? Ločila sta se bila z Mališem na mostu Naše Gospe. Mališ se je hotel rešiti svoje nagubane kože in sivih las, da gre k Zalki v vas. Didje je hitel domov k svojim gostom. Kar se spomni Mališ, da bi bila njegova častljiva podoba še dobra, za posel, ki mu je delal mnogo skrbi. Kdo ve, če bo držal poštenjakovi. Didjerov oče, dano besedo, in bo tekkel po prečuti noči na policijo? Parižani so imeli navado, da so šli iz gledališča ali s sprehoda še malo v kavarno, predno so šli večerjati. Bilo je ob pol devetih in kavarne so bile polne. Mališ pričeta v kavarno blizu mosta in zahteva papirja in črnila. Napiše dva listka. Prvega naslovi na Didjerovega očeta, drugega na Roberta. Pokliče dva dečka, ki postajata pred kavarno, in jima da nekaj drobiža, da odneseta listke. Nato gre stari gospod domov in čaka. Kmalu trka po vežnih vratih. Mališ gre odpirat in zagleda Roberta, ki se zadere nanj: »Kaka vražja zadeva pa je, da me kličeš na dom, ko imam toliko dela!«

»Ni ga bolj važnega dela kakor ta, ki te čaka,« mu razlaga Mališ, ko prideta v sobo. »Čakal boš. Ko potrka Didjerov oče, ga uljudno pripelješ v sobo in ko odhaja, mu posvetiš; seveda je odvisno od trmastega starca, kako pride iz naše hiše. Jaz sem star gospod, ki se zavzema za Didjra, ti si pa moj sluga Lovre.« Robert odpaše sabljo, si poravnava kito in obleče platneno suknjo.

Dne 22. oktobra 1914 smo v zgodnji jutranji uri zapustili Legostajeva in pripili okrog polodne v Pristan. Nekateri so odšli na bazar (na trg) in tam zadovoljili po denarnih sredstvih svojim željam. Na bazar sem krevljal tudi jaz po mastnem blatu. Videli sem cerkev in šolo. Funt sladkorja v kockah je veljal 18 kopejk. Za šest funtov lepega belega kruha sem dal 30 kopejk. Ljudje na trgu so bili zelo prijazni, so nas pozdravljali in nam vznak prijateljstva celo roko podajali.

Popoldne okrog 4 smo zapustili Pristan in sicer na novi ladji »Kormilec«. Prejšnji parobrod se je sicer imenoval »Smjelije«, torej »Kormilec«, pa ni bil. »Kormilec« pa se je pokazal res za našega krmilca. Bil je večji, udobnejši in — denar smo dobili in z njim najnujnejše za preumazano in seštrdano telo.

Ko zavzivam skromno malco, sede poleg mene Vasilij Dimitrijevič Kuzmanov, doma iz vasi Ust Černoske, županstvo Pristan, okraj Bijsk v Tomski guberni. Zelo zgovornemu fantu je bilo dvajset let in je znal zelo dobro zemljepis. Sedaj služi pri parobrodni družbi in dobiva 20 rubljev mesečne plače. Meri globino vode. Vasilij Dimitrijevič mi na dolgo in široko pripoveduje razne zanimivosti s svojega potovanja po ruskih veletokih Volgi, Obu in Leni.

Našega Marklja je spravil kos kruha s toplim čajem in z neizogibno cigareto povrhu v veselejšje razpoloženje. In zapel je:

Jaz pojdem pa v Rovte,
tja gor', kjer je mraz,
tam gor' je en »gartelec«
lepo ograjen,
tam gor' je moj »šocel«
pokopan.
Jaz dolj poklekem
eu mal' po'vebrah,
da ne bodeš ti mislil,
da si sam.

Nedaleč od Marklja je 40 letni Ukrajinec. Ne meni se za naše petje in norčije. Kleči in moli.

Dne 23. oktobra 1914, okrog 9 zjutraj, smo že bili v pristanišču v Bistrem Istoku. Nismo namreč mogli po Obu dalje. Mnogoštevilne ledenice plošče so plavale po reki in ovirale ladjo v njenem plavanju.

Kmalu ga kliče trkanje v vežo in takoj nato pripelje Robert starega gospoda Studenskoga, ki gleda nezaupno s praga Mališa in sobo. Mališ prosi s hripavim glasom: »Kar naprej, gospod, kar naprej brez strahu! Lovre, odidite in čakajte, da vas pokličem.« Mališ ponudi prišlecn stol in se zahvaljuje: »Lepo od vas, gospod Studenčni, da ste se odzvali mojemu vabilu. Vi, stari vojaki, se seveda ničesar ne bojite in ste se upali v čudakov brlig.« »Bog je povsod!« se nasmeje stari mož. »Kaj bi se bal? Pa se ozre po brligu in oči se mu širijo od začudenja. Mališ ga pusti, da premotriva nakopičene dragocenosti, potem se odkašlja in začne: »Iz teh malenkosti v sobi ste lahko posneli, gospod Studenčni, da sem bogat, silno bogat. Stanujem pa sam v tej koči, s tem edlinim slugo, ker sem pač, kakor pravijo, čudak. Imam tudi staro slavno ime. Vendar sem sam. Nikomur bi ne bilo žal po smrti, da ni Didjra Studenčnega, izvrstnega mladega zdravnika.« Stari Studenčni napeto posluša, kaj naj bi imel opraviti Didje s smrtjo tega starega gospoda. Kar se mu posveti in hlastno prosi: »Govorite, gospod! Obljubili ste mi, da mi pojasnite, odkod ima Didje toliko bogastva. Rešite me mučnih skrbi, prosim vas!«

Mališ govori kakor kak dober ded s sočutnim glasom: »Žal vam bo, da ste grdili ubogo dete, ki zavoljo mene ne sme govoriti. A to me nič ne briga... Delam, kar hočem in zapustim svoje bogastvo, komur hočem. Ne, pomislite! Je nekaj tednov tega, kar sem se vrazil s sprehoda. Kar planejo štirje možje name. Priporočim svojo dušo Bogu, pa še udari sablja kakor blisk med roparje; dva sta prebodena, dva bežita... Zavem se v rokah ljubeznivega moža. Vidite, da sem zdrav. Hvala za to gre mojemu sinu Didjeru. Ni čudno, da sem mu hvaležen!«

Burno plane Studenčni in stiska oprastno roko starcu: »Bodite blagoslovljeni, gospod!« Mališ si otere solzo in povzdigne glas: Da, gospod! Po meni se je odprla Didjerju pot do uglednega mesta. Divji in ljdomrži stariček je našel mlado dušo, ki je vredna njegove ljubezni. Didje ni vprašal, ko sem bil v nevarnosti, kdo sem, tudi jaz ne vprašam kam spravlja Didje zlato, ki mu ga siplam. Sicer me bodo preklinjali razočarani sorodniki, vendar nad vse mi je Didjerova hvaležnost. Studenčni si otere solzo. Nič ne podvomi, vesel je, da ni madeža na njegovem imenu. Kakor lisjak opazuje Mališ obraz starega moža. Čuti, da je zmagal, in vpraša uljudno: »Ste zadovoljni, gospod Studenčni? Pošteni mož vstane in se prikloni: »Oprostite mi, gospod, in sprejmite zahvalo starega moža, ki se trese za poštenje svojega sina. Lahko bi mi bil prihranil Didje to bridkost.«

»Dovolite,« hiti Mališ, skrivnost je moja. Po moji smrti zve lahko vsak, zdaj veste samo vi, ki ne boste hodili pripovedovat nekakom baronu Ferjela, da sem zapustil svoje premoženje tujcu.«

Mališ se je zdelo potrebno, da navede še kako staro plemiško ime v potrdilo svoje povesti. Ime Ferjel je videl dan poprej v starem koledarju. Studenčni postane pozoren in vpraša s čudno spremenjenim obrazom: »Torej ste vi baron Ferjel?«

»Seveda sem,« mu odgovori Mališ ponosno. »Torej ste sin markija Ferjela, ki je padel v sedemletni vojni?«

Mališ se zmede kaj za vraga me sprauje, mar sem naredil kako neumnost? »Da, da, sem oni sin...« sam potrjuje Mališ kar tja v en dan.

Studenčni se vzravna in vpraša z ostrim glasom: »Imeli ste sestro, gospod baron?« »Moja sestra?« mrmta Mališ v zadregi. »Kaj

Gustav Strniša:

Božič na Žalostni gori

Vsa priroda je bela, s kristalnim snegom pokrita. Nad Žalostno goro leži tiha otožnost, vsa trudna je in žalostna.

Vsako leto na sveti večer pa je vesela tista gora in vsa žalost izgine. V blesketanju zlatih zvezd vsajta njena cerkva v nebo in sije kakor skrivnostni oltar ter se dviga visoko, kakor bi hotel maševati v njej sam Bog.

Iz zvonika zabrne zvonovi. Sproščeni in radostni so tisti glasovi, polno zveneče miline in ubranosti je v njih. Tako nežno done, da bi jih človek poslušal in bi se jih nikoli ne navečal, saj je tedaj v njih ljubezen in milost božja.

V daljavi se iskre plamenice kmetov, kakor skrivnostne goreče vešče tavajo čez polje in njive, skozi hote in grmovje, dalje, k cerkvi hite, kjer se godi čudo svete noči.

*

Kolednikov Jože je zakesnel. Njegova plamenica je gorela čez polje. Od daleč je prišel in težka je bila njegova pot. Ko se je bližal gori, je začutil utrujenost in noge so mu zaklecale. Vrag nas vedno premoti ko smo tik pred smotom in zato se grešniku pred nescim zapro vrata in paradiž, kajti najhujša kazen je izgubiti tisto, kar gledamo pred seboj, po čemer smo že iztegnili roko, a smo tisti hip izgubili za vedno.

Jože je pod goro zavlil v krmo, kajti bližje je bilo do tje. V krmi so točili vino in veselje, a v cerkvi le skromno božjo besedo. Jože je bil žejen in sam ni vedel, kdaj je podlegel skušnjavi, in jo mahnil proti gostilni. Ugasil je

plamenico in jo postavil v mračni kot. Privoščil si je dve merici žganjice in se tolažil:

»Jerica bo molila za mene. Moja nevesta je in kmalu bomo ženitovali. Naj ona moli in prosí za srečo, saj je nocoj sveti večer, in uslišana bo njena čista duša!«

Sedel je in premišljeval. Pogledal je skozi okno. V daljavi je pobleškvala zadnja plamenica, kakor bi zgrešila v mraku pot in jo iskala.

Jože se je pokesal:

»Kako, da sem se nocoj tako izgubil? Čemu sem zavlil okoli hriba popivat, namesto, da bi šel v cerkev božjo? Truden sem bil in žejen, a zdaj sem še bolj žejen. Vem, sam vrag me je premotil to noč! Vsi drugi so v cerkvi in molijo, še krmar je nejevoljen, ker ga motim, da ne more čepeti pri svojih lesenih jaselech. Vem, da sem se zameril Bogu, ker nisem premagal te izkušnje. Pa pojdem zdaj na goro!«

Vstal je, gnala ga je tajna sila. Že je prižgal svojo plamenico in se napolnil. Nič ni pazil na pot, zamišljen je gledal pred se in počasi taval po snegu.

Naenkrat je obstal kakor prikovan, njegova plamenica je sijala kakor nezmatna leščerba v svetlem solncu. Ozrl se je proti gori in zastmel:

V višavi je zagledal cerkev na Žalostni gori vso obžarjeno. Plamenice kmetov so se blesketale, njih sij je plamtel v zlato klasjo in Jože je zagledal v gorečih viticah in kiticah sijoče jasele, na katerih je počivalo božje Dete, ki je bilo tako čudovito lepo, da je njegov čar jemal pogled.

me vprašujete? Ali dvomite, da sem baron Ferjeli?

Porogljivo reče Studenčni: »Dvomim.« O, kaj se, gospod moj! Tudi jaz sem bil v sedemletni vojni. Moj kapetan je bil marki Ferjel, ki je bil ubit pri napadu na Fort Mahon. Zvečer je dobil pismo, da se mu je zastupila edina hči in da je padel v dvoboju edini sin. Adela in Erno sta bila edina otroka Ferjelova. In to siten slučaj, da poznam tako dobro vašo rodbino, gospod baron!«

Sitna, res! Mališ ni mogel skriti svoje zadrge. Kar vstane in zakriči: »In kaj dokazuje vse to? Mi očitata, da si prisvajam po krivili to ime!«

Studenčni skomizgne: »Rodbina Ferjel je izumrla. Marki in njegov sin sta bila zadnja tega rodu. Bili so iz Cosden; moj ded, moj oče in jaz smo služili markiju. Torej...« dene si klobuk na glavoemimxdstvzeeridd »Torej!!« kliče Mališ.

»Menim, da imate kak vzrok, da ste me nalagali. Vprašam tam, kjer preganjajo laži...« si dene Studenčni klobuk na glavo in hoče k vratom. Mališ skoči pred njega, skloni glavo in prosí: »Poslušajte me resno, predno odhajate.«

Studenčni: »Resno? Jaz sem resen, a vi hočete z menoj siepomisiti. Prilascate si ime, ki vam ne gre.«

»V vašo korist sem govoril tako.« Sili Mališ vanj.

»Recite rajši: v Didjerovo korist.« se obrne Studenčni.

»Kaj ni sreča vašega sina tudi naša sreča?« prigovarja Mališ.

»Ne!« ugovarja Studenčni, »sreča, ki jo uživa Didje, oblati lahko moje ime.«

»Oh!« se mota Mališ, »kako sramoto? Naj bo! Nisem baron pa sem vendar bogat in dober vašemu sinu.«

Kaj mi mar bogastvo in naklonjenost na laži?« udari ogorčeni Studenčni s palico ob tla.

»Niste baron, kdo in kaj pa ste, ko stanujete v koči in delite palače?« kaj vas to briga?« se okosoli Mališ.

»Rekel sem vam, da mi je rešil Didje življenje.«

Ničesar vam ne verujem,« izbruhne Studenčni, »kdo ve, kaj imata z Didjerom. Ze celo uro se hlinite pred menoj. Niste starec, le vzravnajte se! Stopi k Mališu, mu strga lasuljo in mu jo vrže pred noge. Mališ zakriči. Bilo je nekaj tako žalostnega v tem kriku, da Studenčni osupne. Ko se prikaže na vratih sluga, pogleda nehote njegove široke rame in surove poteze. Spomni se, kako ga je svarila in prosila žena. V grozne misli zakriči: »Torej sem vendar zašel v past. Mališ pomigne Robertu: »Molči!« in prosí Studenčnega: Gospod, še je čas. Zahtevam in prosim samo, da o vsem tem molčite. Zaprisežem se vam na življenje ženske, ki mi je ljuba. Odšli boste zdravi od nas.«

»A takole potegne stari vojak sabljo, ubiti me hočete?«

Mališ stoji mirno in prosí: »Gospod, obljubite, da ne greste k gospodu Sartesnu. Pustite, naj uživa Didje bogastvo, bodite uverjeni, da ne dela nikomur krivice.« »Didje ima moje ime in jaz sem varuh njegovega poštenja.« Trmast je Studenčni trmast. »In če ga ubijete na tej poti?« »Spolnujem dolžnost poštenega državljana, ubijte me, če hočete.« Ona dva sta ostala mirna: Mališ žalosten, sluga z krutim nasmehom na ustih. Še enkrat zaprosí Mališ Studenčnega, naj mu obljubi, da ne pojde na policijo; še enkrat je zatrdil Didjerov oče, da pojde takoj na policijo, ker hoče vedeti, kaj prikriva Didje.

Potem je nad cerkvico zablisnilo, plamenice so ugasnile, streha se je razprla in božil Otrok se je pogreznil v cerkev, kjer so zabudale orgle.

Mladenč je pospešil korake, a pot je bila vedno daljša in daljša.

RADIO

PROGRAM RADIO LJUBLJANE

od 21. do 27. decembra 1934

Vsak delavnik: 12.15 Plošče. 12.50 Poročila. 13. ura. 18. Mladina in šola. 18.20 Radij. orkester. 18.40 ura: Mladina in šola. 18.20 Radijski orkester. 18.40 Literarna ura. 19. Radijski orkester. 19.25 Cas, jedilni list, program za soboto. 19.30 Nac. ura. 20. Prenos iz Zagreba. 22. Cas, poročila. 22.15 Radijski orkester. — Sobota, 22. decembra: 18. Harmonika na ploščah. 18.15 Aktualnosti. 18.30 Citre na ploščah. 18.50 Francoščina. 19.20 Plošče. 19.30 Nac. ura. 20.20 Cas, jedilni list, program za nedeljo. 20.30 Zima v glasbi. 21.30 Cas, poročila. 21.50 Radijski orkester. — Nedelja 23. decembra: 7.30 O govodoreji. 8. Plošče. 8.30 Poročila. 8.40 Religiozni spevi. 9. Versko predavanje. 9.15 Prenos iz franc. cerkve. 9.45 plošče. 10. Usoda proletarskega otroka. 10.20 Plošče. 10.40 Slovenske narodne. 11.40 Otroška ura. 12. Cas, radijski orkester. 15. Prenos božičnice. 16.30 Tamburaški zbor. 17.15 Slov. narodne. 19.30 Nac. ura. 20. Opera. 21.30 Cas, poročila. 21.50 Odmevi iz vsega sveta. — Ponedeljek, 24. decembra: 18. Otroški božič. 18.50 Božične pesmi. 19.50 Cas, jedilni list, program za torek. 20. Božični govor. 20.30 Božične pesmi. 21. Božični govor. 21.15 Koncert harfe. 21.30 Gobavi vitez — božična igra. 22.30 Božične pesmi raznih narodov. 24.00 Prenos polnočnice iz cerkve sv. Petra v Ljubljani. — Torek, 25. decembra: 9. Orgelski koncert. 9.30 Plošče. 10. Prenos iz stolnice. 11. Radijski orkester. 11.40—12. Prenos petja kanarčkov. 16. Kvartet. 18.40 Božični običaji in pesmi. 19.10 Prenos iz Zagreba. 19.50 Cas, jedilni list, program za sredo. 20. Prenos Hoffmannovih pripovedk iz Zagreba. — Sreda, 26. dec.: 8.30 Mandoline. 9. Versko predavanje. 9.10 Prenos iz trnovske cerkve. 9.45 Plošče. 10.20 Slov. narodne. 16. Šrnel kvartet. 19.30 Nac. ura. 20. Prenos opere iz Ljubljane.

»Z Bogom, gospod!« vzdihne Mališ in se vrže v naslonjač ter si zakrije obraz z rokami.

»Z Bogom, gospod!« ponovi sluga in odpre vrata.

»Kaj mi hočete?« se začudi Studenčni.

»Nič,« pokaže sluga zobe.

Studenčni strmi v moža, pa ga stisne nekaj v grlu: smrt čaka pred vrati. Sluga se obesi na ograjo pri stopnicah, da bo več prostora. Studenčni se zažene na stopnice pa skoči nazaj, ko zagleda črno temo pred seboj.

»Malo temno je, pa pridete prav gotovo čoli!« se posmehuje sluga.

Studenčni ga premeri zaničljivo, nastavi nogo: prva, druga, tretja stopnica... Potem se zalovi noga v praznino... »Didje!« odmeva v tmino, voda zagrgra v globini.

10.

Kata, stara Verbanova gospodinja, nosi večerjo na mizo in godrnja: »Vedno ista lajna. Samo gleda, govori, pripoveduje kakor litanije. Pozabi na jed, ne čuti lakote... Dobro nam gre, kar je bil oni dobri mož s svojim ljubim fantkom pri nas. Verban ima naročila in hodi dan za dnem za nekaj ur v palačo kneginje Kriške, kjer slika mlado kneginjo. Verban, ubogo dete, pripoveduje vsak dan po desetkrat, kako ga pogleda !!! !!!, kaj pravi, kaj ga vpraša kneginja-mati in kaj meni dojlja Suzana. Ubogi Verban! Tako je srečen, tako v skrbah in tako v upih... Bogata kneginja!... Ali bo kaj kruha iz te moke? Boljše je za Radota, ki popelje čez leto dni Metko na Burgundsko, in Kata ne ve, ali naj ostane pri Verbanu ali naj gre z Metko. Zdaj si Metka že bala šiva... Verban je skoraj izpraznil Belecovo trgovino. Nič ne gleda na denar, odkar je dobil

Od blizu in daleč

V Londonu imajo »samo« 74 bolnišnice.

Zbiralec poštinih znamk so imeli zadnje mesece dosti opravka, kajti v 12 mesecih je bilo na novo izdanih nič manj kot 1700 vrst raznih znamk, od teh 542 vrst v Evropi.

V enem letu plačajo Angleži na vstopnini v kino ogromno vsoto 40.200.000 funtov, kar je približno 10 milijard dinarjev. Od tega gre za davke in takse nad poldrugo milijardo dinarjev.

Zračnali so, da je danes na vsem svetu okoli 22 milijonov brezposelnih ljudi; pred dvema letoma jih je bilo 29 milijonov.

250.000 ženskih frizerk je danes zaposlenih na Angleškem. Marsikatera od teh zasluži na leto 1000 funtov, t. j. 240.000 dinarjev.

Se pred dobrimi sto leti, leta 1830 je vsak dan odpeljal iz Londona 1400 poštinih voz, ki so vozili povprečno 15 kilometrov na uro. Iz Londona v Edinburgh na severnem Škotskem se je bilo treba voziti 18 dni.

Se pred par leti je bila najdragocenejša rudnina na svetu radij, danes pa ga je že izpodrinil tako zvani acitinium, ki ima mnogo večje moč in vzdrži 20 krat tako dolgo kot radij. Stane pa eno unčo okoli 200.000 funtov, t. j. 48 milijonov dinarjev. (Mi se ne bomo zdravili z acitiniom.)

Število bogatinov se manjša. V Franciji je danes samo še 391 oseb, ki imajo na leto več dohodkov kot tri milijone dinarjev, med tem ko jih pred tremi leti 400 več.

Dijamant je zopet postal moda in »moderne« dame že nosijo dijamante v — laseh.

Lani so zopet v enajst jezikov prevedli sv. pisno. Angleži, ki se zelo trudijo z razširjanjem teh knjig (tudi pri nas jih razpečavajo, pa jih ni dovoljeno kupovati), so natisnili lani 10.993.000 izvodov v 678 jezikih.

V velikih angleških slaščičarnah inčajo stroje, ki v eni minuti zavijejo 500 sladkorčkov.

Na Japonskem varijo pivo iz riža. Ima pa le štiri stopinje alkohola.

Nedavno je v Londonu igralo skupaj 190 vojaških godb. — Angleži imajo najbrž radi velik biser.

Angleži popijejo vsako leto tri milijone galonov avstralskega vina. (Angleži »ga« na galone in sicer ima galon nekaj nad štiri litre.)

Na vsem svetu pridelajo na leto okoli 40.000 ton popra.

V Londonu je 5454 hotelov in gostilen s pravo za prenočišča.

Na svetu se vsako leto porabi lesa petdeset odstotkov več, kot pa ga doraste.

Nekoč je bila slaba obutev vzrok, da so ljudje imeli nenaravno hojo, dandanes pa — kurja očesa.

Racionalizacija je uvedena tudi že na prometnih avtobusih, kajti iznašli so mehanizem, ki omogoča šoferju, da s svojega sedeža odpira potnikom vrata in pobira denar, tako da sprevoznik odpade.

V Londonu imajo 204 policijske stražnice v katerih ima službo 21.650 stražnikov.

Do konca meseca marca prihodnjega leta ne smejo v Nemčiji odpreti nobenega novega kinopodjetja.

Novoporočencem v Nemčiji priporočajo, da si nabavijo za poroko prstane iz niklja, ker primanjkuje zlata.

V Ameriki ima vsaka peta oseba avtomobil, v Angliji vsaka petintrideseta.

Vse do leta 1929 se je iz Anglije izselilo v kolonije nad 300.000 prebivalcev, ani pa samo še 88.000.

Telefonski drogovi bodo izginili; v Ameriki imajo samo še dva milijona milj žice na drogovi, med tem, ko je telefonskih linij v podzemeljskem kablju že nad 10 milijonov milj.

Povprečna doba za navaden avtobus je 8 let. V državi Čile je socialno skrhstvo zelo visoko razvito.

Porodnice imajo zdravnika brezplačno, vpeljano je zavarovanje proti smrti in smrti, brezplačno zdravljenje po bolnišnicah in brezplačno, vpeljano je zavarovanje proti neugodi in smrti.

Angleži izdajo vsako leto nad en milijon funtov (240 milijonov dinarjev) raznim čarovnicam in napovedovalkam »sreče«.

Sladkosnedni so Angleži zelo. Promet v čokoladni industriji znaša na leto približno 50.000.000 funtov, okoli 12 milijard dinarjev. Zaposlenih pa je pri tem do 75.000 ljudi.

Ogromna naročila orožja. Zbrane Skodove tovarne na Češkem so dobile naročila orožja za sto milijonov češkoslovaških kron. Naročilo prihaja iz Azije in južne Amerike. Naročilo je tako veliko, da je moralo vodstvo vzpostaviti svojo podružno tovarno v Brnu ter najeti še nadaljnjih 1000 delavcev.

Koledar, sličen današnjemu, so izumili in začeli rabiti stari Egipčani leta 4241 pred Kristusovim rojstvom.

Ena oseba izmed vsakih šestih pripada v Združenih državah ameriških katoliški Cerkvi.

Če zemeljsko glisto prerežeš na dvoje, vsak kos zopet oživi in tvori svojo glisto.

Dva in pol milijona dolarjev za vzdrževanje ljudskih šol izda vsako leto vlada Združenih držav ameriških.

Najstarejša republika na svetu je Andorra v Pirenejskem gorovju med Francijo in Španijo. Ustanovljena je bila l. 1278.

Lep, ki se nahaja na poštinih znamkah, je narejen iz glukoze, ki jo pridobivajo iz koruznega trsa.

150 ton teže dosežejo nekateri kiti.

Predpotopna žival dinosaur-brontosaur je povžil od 500 do 1000 funtov rastlinske hrane na dan.

Plavajoči ledeniki nastanejo iz slane vode, a vendar ne vsebujejo soli, ker se ta pri zmrzavanju loči.

Dober čuvaj. »Moj pes ni samo lep, temveč tudi izvrsten čuvaj. Če kdo ponoči pride, ga samo zbudi in takoj zalaja.«

Ona: »Čas razdružiti tudi najboljše prijatelje.«

On: »Kako imaš prav. Pred 14 leti sva bila oba stara 18 let. Sedaj imaš ti 23, jaz pa 32 let.«

NAZNANILA

n Zadobrova-Sneherje. Prost. gas. četa v pripori v nedeljo, dne 23. dec. ob 4 pop. in 24. dec. ob 8 zvečer v gas. domu v Zadobrovi igra »Skrivnostna sveta noč«. Vstopnice se dobijo že dan poprej pri t. Piberniku. Vabijo gasilce!

n Odrom pripravljamo znano narodno igranje pod Golicec. Pošilja: Kušar Tone, Reteče, p. Skofja Loka.

n Vse kmečke ljudi, posebno pa kmečko mladino opozarjamo na »Brazdce, kmečki stanovski list, ki izhaja mesečno in stane letno 20 Din. List izdajajo in pišejo izključno kmečki ljudje sami ter obravnavajo le kmečke stanovske vprašanja. Prva številka za leto 1935 je že izšla in jo doli vsak brezplačno na ogled! Pišite ponjo na naslov: Uprava lista »Brazdca, Ljubljana, Tyrševa c. 294.

nazaj zgubljeni denar, ki ga je bil vzel Gageš rajnemu očetu in mu ga je povrnil njegov sin. Bilo bi vse lepo, da jim ne dela skrbi zlobni Didje, ki jim je prisegel maščevanje. Pa tudi Rado ima neko skrb in dolžnost. Brata mora iskati in morilec njegovega očeta. Ne pojde iz Pariza, dokler ne izvrši, kar mu je bil naročil njegov oče. Verban in Metko skrbita ta pot... Zato imajo zdaj Obešena tu. Hvala Bogu! Če ni za drugo korist, vsaj poje, kar ostane zaljubljenec. Ne moreš napasti tega kostnjaka. Metko varuje, kadar ni fantov doma in spremljal bo Rada. Tako mrmra Kata in nosi polne skleda na mizo in bi jih tudi odnesla polne, da ni Obešena. Jesenski večer je, zaljubljenec sedi za mizo bolj resni kakor sicer. Kata se krega, pa Verban, Metka, ne spraviča grizljaja v usta. Verban gleda Rada in se čudi: »Skoraj bi rekel, da vam je mladi Furtin podoben. Ne morem ga sovražiti, najsi mi je v napatje pri gospe kneginji. Vsak teden dvakrat prihaja z materjo, dasi mu Jadviga kaže, da ga mrzi. Pred tremi dnevi sem ga videl v gledališču v kneginjini loži. Jadviga kima meni v parter. Grof to vidi. Včeraj ga srečam pred križko palače, pa me pogleda — hu, kakor gad!«

»Varuj se, Verban! se vznemiri Metka. Ako bi se zdelo grofu Pavlu kaj!«

»Česa naj se varujem? se nasmehne sanjavo umetnik. Jadviga me je tudi prosila, naj bom oprezen in naj se izogibim, če bi iskal mladi grof z menoj spora. Suzana mi je obljubila, da pove v osmih dneh kneginji, kako sva z Jadvigo.«

Kata si obriše oči: »Ubogo dete! Glejte lise na čelu! Dobro, da sem spravila vse orožje v kraj...«

Veseli mladi glasovi kličejo na stopnišah: »Je tu gospod Kirgener?« Rado hiti ven. »Moja bratranca!« je ves vesel. Kmalu

bi zmanjkalo Obešenu večerje. Mlada dva sta pospravila korenito po skledah.

Po večerji pelje Rado trudna fanta v spalnico in pove, ko se vrne: »Ker moram stikati po Parizu, kakor mi je naročil oče, sem poklical ta dva hrusta, da stražita naš dragi biser. Ne smemo pozabiti Didjerovih groženj. Ta gospod je obogaten nenadoma. Ali je v službi vlade ali banditov, ki so potaknjeni po vseh slojih tega mesta, ne vemo. Vemo pa, da je v Parizu vse mogoče.«

Metka zajoka. Verban jo tolaži: »Glej, saj ti je preskrbel Rado telesno stražo.«

»Jaz ga bom pa z molitvijo spremljala,« je hvaležna Metka. »Stopita tudi vidva z Obešenom v cerkev Naše Gospe, preden gresta na pot. Rado, položite na oltar Naše Gospe verižico, ki jo nosim že od otroških let za vratom; in vi, Obešen, dajte za tri maše!«

Drugo jutro izvršita Rado in Obešen točno povelje Metkino. Rado se zahvaljuje Ljubi Gospe, da je že poravnal krivico, ki jo je naredil oče in prosi, da bi srečno dovršil, kar mu je bil naročil pred smrtjo: da bi našel očetovega morilec in zvedel, kam je odvedel brata. Potem hiti k Obešenu, ki že čaka, in ga prime za roko: »Zdaj se začne vaša služba. Veste, kje je ulica Volovska?«

»Poznam vse ulice in uličice v Parizu. Volovska ni na najboljšem glasu. Kdor gre v ta kot Pariza, ne ve, če prinese celo glavo ven,« se strese Obešen. »Vem!« pravi Rado. »Ne morem izbrati. Prosim vas samo: če bi se meni kaj zgodilo, rešite se vsaj vi in povejte mojim dragim...«

Kmalu se prepriča Rado, da je Volovska ulica res strašna. V njej se zbira ves izvržek Pariza. Tu je mrka »Velika ječa«, pod njenimi oboki teče smrdljivi potok iz klavnice. Blizu je nizka hiša, kjer razstavljajo trupla, ki jih najdejo na obrežju. Ob tej hiši je mesnica in nji nasproti konjedec. In še nekaj

je tam, kar brani, da bi stopil pošten mladenc v to ulico. Celo se je znojilo mlademu Burgunden, ko je stopil v ulico blata in greha. Tod je hodil njegov oče, na smrt ranjen, in iskal otroka... Rado se ustavi in se zagleda v nizko hišo. Maščoba in prah se držita majhnih šip, nad vrati visi velika brada iz prediva, za šipami vabi napis: »Tu pomladimo stare in olepšujemo mlade.« Rado migne Obešenu in stopita v hišo. V mrnem prostoru in na klizkih tleh se morata najprej privaditi temi, predno razločita, da sedita na desni in na levi dva moža, zavita v plašč iz povosčenega platna. Vajenca držita v levi pušico z moko v desni mešček za prašenje. Sredi sobe brije pomočnik. V kotu brskajo umazane pletilke po kupu zmedenih las. Nasproti vratom čese razkoračen mojster Kavelj. Oveta koža glave nekega žensčeta ne kaže mladosti, oko pa zaiskri, ko zagleda mladega Burgundca. Po stari navadi brivcev, da pustijo petnajst čakajočih, če pride šestnajsti, pozdravijo mojster in pomočniki prišleca. Rado se obrne do mojstra: »Nisva prišla radi brivce. Oprostite, gospod! Rada bi nekaj pojasnila. Ko dokončate delo pri gospe, vas bova prosila posluha.«

Na te besede obrne mojster Radotu hrbet, zažene krohota in reče ženski na stolu: »Slišiš, Spela...« Gospa, ti pravi. Postala si meščanka, pa kakšne sorte!

Ženska si grize ustnice. Najbrže ni izgubila čuta sramežljivosti, ker odvrne suho: »Ne zbujajte tako neumnih šal in ustrezite gospodom.« Sune brivca tako krepko, da se je kar naenkrat obrnil v Radeta, ki mu moli zlat: »Gospod, nimam namena, da bi vas oškodoval za dragoceni čas.«

Pošijite naročnino!

Današnja sovjetska Rusija

(Nadaljevanje.)

Gol, surov in nad vse krvoločni strankarski teror je bil prva leta boljševiškega gospodarstva tudi skoro edina oblika sovjetskega »pravac«, kajti za časa vojnega komunizma je bila večina panog javnega in zasebnega življenja še sploh brez vsakih pravnih predpisov in njih urejevanje prepuščeno neomejeni samovolji malih in velikih strankinih oblastnikov, a o kaki pravni znanosti seveda tudi ni moglo biti niti govora. Izšlo je res več naredb pravnega značaja, toda te so imele, kakor sploh vsa boljševiška politika tistih let predvsem značaj razdiranja vsega dotlej obstoječega (n. pr. uredba o ljudskem sodišču, o rodbinskem pravu, že omenjene »Vodilne osnove kazenskega pravca«, ki obsegajo vso marksistično pravno teorijo itd.). Na bolje se je obrnilo šele za časa Nepa, kajti obnova razdeljanega gospodarstva je nujno zahtevala tudi primernih pravnih določb. V to svrhu je od 1. 1921 do 1923 izšla cela povodenj pravnih predpisov (kazensko pravo, civilno pravo, kmetijsko pravo, delavno pravo itd.), v katerih se zrcali vsa politika boljševizma, saj je bilo treba trdnjeje urediti prav vse panoge javnega, zlasti pa še gospodarskega življenja (industrijo, bankarstvo, promet, zavarovalništvo, zunanjo in notranjo trgovino, socializacijo veleposredevstev, obdelovanje zemlje itd.). Živahno gospodarsko življenje Nepa je porajalo vedno nova pravna vprašanja, zato je vrvela tudi na pravnem polju največja živahnost. Stučka in Pašukanec sta sicer ustvarila nekaj marksistični pravni sistem, vendar so vladala med boljševiški juristi huda nasprotstva in velika miselna zmeda. Desničarjem so očitali, da podpirajo kulake, da streme za demokracijo in enakopravnostjo ter da zapuščajo ideje strogega razrednega boja, a levičarje so dolžili, da hočejo odpraviti sploh vsako zakonitost in onemogočiti Nep s svojim radikalizmom. S XV. sovjetskimi kongresom 1. 1927 se je začela potem odprava Nepa, kateremu je sledilo načrtno gospodarstvo v smeri doslednega komunizma. To je vodilo do novega preobrata v pravnih predpisih, ki jih je bilo treba seveda prilagoditi novi politični in gospodarski smeri. Zopet je sledila povodenj dekretov, odlokov, naredb boljševiških oblasti, ki so nadomeščali redne zakone in ki so pogosto nasprotovali drug drugemu ali pa vsaj drug drugemu hitro menjavali. Zmeda je bila tem večja, ker so izdajali te predpise navadno ljudje brez vsake pravne izobrazbe. Zadnja leta se kaže z utrditvijo sedanje gospodarske smeri tudi neka večja stalnost pravnih predpisov, toda o kakem jasnem pravu v smislu, kakor ga najdemo po drugih kulturnih državah, pa še vedno ne more biti govora.

Zakonodajna telesa so sovjetski kongres CIK, njegovo predsedstvo in svet ljudskih komisarjev, razen tega pa tudi ni nobene prave razlike med rednimi zakoni ter naredbami, dekreti, odloki itd., kar vse nujno še povečuje zmedo. Končno imajo vse zvezne republike še svoje lastno pravo, čeprav seveda le strogo v mejah in v duhu skupnih pravnih načel vse SSSR.

Kljub temu, skoro bi lahko rekli burnemu razvoju prava v SSSR, pa vendarle lahko zaslodujemo že od prvega početka do danes enotno in dosledno gledanje boljševikov na vprašanje prava. To se izraža, kakor smo že omenili, zlasti v tem, da gledajo v pravcu edinole sredstvo razrednega boja in svoje strankarske diktature. Glede na to tudi zamejujejo vsako pravno pravnost in iz pravne enakosti, ki je za ves ostali svet samo po sebi uमेven temelj vsega prava sploh, se naravnost norčujejo. V naravnost okrušnih »Osnovah kazenskega pravca« z dne 31. oktobra 1. 1924 je med oteževalnimi okoliščinami za obtožbenca pod točko b) izrečno rečeno: »Če prestopki izvrši oseba, ki je

poprej ali sedaj stala v kakršnihkoli zvezah z osebami, ki uporabljajo tujo delavno moč. In med olajševalnimi okoliščinami je pod isto točko rečeno: »Če je prestopki izvrši delavec...«. Ako hlapec posili gospodarjevo hčerko je oproščen, ako posili kmet dekle, ga ustrele in § 28. kazenskega prava izrečno pravi, da za sodnika ni obvezna v zakonu predvidena kazen. Pri delavcu se lahko zmanjša, pri neproletareu zveča. V razsodbah v civilnih pravnih navadno ne odločuje pravica kot taka, ampak socialno pokoljenje prepirajočih.

Pri branju razprav boljševiških pravnikov zastaja človeku sapa, take gorostasne trditve oznanjajo. Že omenjeni Krilenko pravi n. pr., da le uničenje razredne zgraditve družbe bo popolnoma odpravilo vsako zločinstvo na zemlji. Zanikujejo tudi vsako vzgojno dolžnost kazni, kvečjemu pri delavcu, toda »buržoa (meščan) je prašič že sam posebej, kar se tolikokrat bere v boljševiškem tisku. Dalje zahteva Krilenko, da bi se morale glasiti kazni na nedoločeno dobo, oziroma odmerjati le najmanjša kazen. Ko odesi obsojenec to, bi ga pa obdržale kaznilnice lahko še nadalje v zaporu, če bi bilo to v prid političnim okoliščinam, ali bi pa kaznjene ne nudil dovolj jamstva, da se bo poboljšal in ga smatrata sodišče ali kaznilnica za »socialno škodljivca«. Določba o »socialni škodljivosti« odpira seveda na stekaj vrata največji samovolji. Dekret CIK-a z dne 28. januarja 1. 1929 izrečno odreja, da morejo sodišča kaznjencu že po obsodbi kazen še podaljšati, ako obsojenec ni izpremenil svoje »socialno nevarne narave«.

Kakršno je pravo, tako je tudi sodstvo. Višje sodnike imenujejo boljševiške oblasti, nižje pa volijo za 1 leto izvršilni odbori gubernijskih sovetov na predlog gubernijskih sodišč. Zadnja leta so ustanovili za manjše prestopke po tovarnah še tako zvana »tovarniška sodišča«, po kmetih pa »občinska sodišča«, kjer gre vse že mnogo preprosteje. Pravna izobrazba zanje ni potrebna, temveč zadostuje že parletna praksa v kakem javnem uradu ali strankini organizaciji. Seveda sodniki tudi niso neodvisni, temveč jih lahko oblast ali stranka vsak trenutek odstavita, ako ne sodijo po njih željah, kajti sodstvo mora imeti izrazito razredni značaj. Dolžnost sodnikov je, da služijo boljševiški diktaturi, ne pa pravici. V kazenskem zakoniku je izrečno poudarjeno, da je najvišja zapoved za sodnika oziroma na proletarsko državo. Oni so le orodje razrednega boja in stranke in vsak prestopki neproletarskega obtožbenca obrnejo lahko na politično polje, kjer se kaznuje z smrtjo. Uboj ali umor se n. pr. ne moreta kaznovati s smrtjo, pač pa politični prestopki.

Strankarski značaj sodišč še posebno poudarja dejstvo, da se izvrševalni odbori sovetov poljubno lahko vtikajo v pravosodstvo, a glede državnih pravnikov se vedno in povsod poudarja, da so oni predvsem orodje politike. Naloga sodišč je delati propagando za stranko. V to svrhu ne služijo le nekake javne gledališke sodne obravnave, v katerih sodijo in obsojajo škodljivost pijanstva, birokratizma, neizpolnjevanja strankinih predpisov, vere itd., temveč tudi premočne krvavo resne resnične obravnave, ki vzbujajo zgražanje vsega kulturnega sveta. Ker veljata marksistični komunizem in pa stranka seveda za nezmotljiva, je tudi nemogoče, da bi povzročale razne gospodarske neuspehe neumne odredbe oblasti, temveč poiščejo v takih primerih navadno razne vodilne osebe, zaposlene v dotičnih podjetjih, zvale nanje krivdo in jih kruto obsodijo, da slepe s tem svoje mase. V tem pogledu so znani zlasti škandalozni procesi proti dr. Kindermannu, Šabtičev proces (1. 1928), proces proti prof. Ramzinu in tovarišem (decembra 1. 1930) itd. V njih je plačala z življenjem cela vrsta strokovnjakov in učencjakov evropskega slovesa brezvestno boljševiško nesposobnost.

RAZNO

Vso nemško mladino hoče spraviti v obvezno ročno delo, Hitler namreč, ki je te dni izjavil tudi tole: »Grdi napuh, ki je povzročil, da so izobraženi krogi s zasmehovanjem in pomilovanjem gledali dol na ročnega delavca, je napravil neizmerno škodo in treba ga je brez usmiljenja iztrebiti. S prisilnim delom nečemo samo zaposliti brezposelne nemške roke, ampak hočemo dobiti, da bo vsaka nemška roka znala delati, ker bo le na ta način vsak nemški um znal tudi spoštovati delo rok in težave znoj. Splošna vojaška obveznost je našemu ljudstvu prinesla visoko spoznanje vsedomovinskih čustev in potrebe potrjivosti in za obstoj domovine. Tako bo tudi obveznost ročnega dela izbrinila iz naše kulture zastarovanje roč. dela in bo žuljavim rokam v nemški državi vrnila čast, ki jim gre bolj kot komurkoli v državi izčiščenega nemškega naroda. Vse razlike med socialnimi plastmi bodo padle in morajo pasti.« Nemški državni kancler je zavrnil prerokovanja, da bo narodnosocialistični režim propadel, ker nima denarja. »Denar nas ne bo rešil, rešile nas bodo naše roke, ki nam bodo dale kruha, črnega in trdega, to je res, a zadostnega, da prebremo sedanje težave. Naš kruh se ni podražil, to je glavno za nas.«

1400 kg zlata je poslala sovjetska vlada v Evropo, da plača s tem zlatom svoje dolgeve za razne dobave v evropskih državah.

Mrtvo morje vsebuje 23,7 odstotkov soli, torej trikrat toliko, kakor Sredozemsko morje. V Mrtvem morju zaradi te gostote vode ne more utoniti niti neplavalec.

Kašji strup in čebelni pik. Neke francoske znanstvenice je raziskovala razmerje med čebelnim pikom in kašjim strupom. Pri tem je ugotovila zanimivost, da se kašji in čebelni strup med seboj pobijata. Zato se lahko cepi kašji pik s strupom iz čebelnega čela, čebelni pik pa s strupom iz kašjih zob. Poizkusi so še pokazali, da je oseba, ki so jo čebela na dvanaestih mestih pihala, dejansko neoporejmljiva za gadji ugriz in se nima po presceni boleznih nikoli več bati posledic čebelnega pika.

V Indiji imajo domačini posušene in zmlete mrvilce kot posebno zdravilo pri jedlih, n. pr. kakor pri nas poper.

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašajo v „Domoljubu“!

DROBTINE

Prastari grobovi. Tik pod gorjanskim Sv. Mladencem leži vas Cerovi log. Nad vasio gmajna, ki ji pravijo »Gomilac. Tam so kopali pešek, pa so v globini enega metra našli na človeška okostja. Grobovi so drug pri drugem in vsak okostnjak po človeku. Obeseno od sosedov po obdelani kameniti pregraji. Kameniti oklep je narejen povsem svojevrstno. Povzema oblike mrtvečevega trupla. Okoli glave zaokrožen, se pri vratu zoži, ob ramah močno razširi ter se proti nogam zopet zbižuje. Okostje je v primeri z današnjim človekom precej večje in močnejše. V eni lobanji so našli še izvrstno ohranjeno zobovje. Trije moški so ležali vstrel, njim ob nogah počez ženska. Okoli vratu ji je visela zlata ovratnica, ki se je pri kopanju raztrgala. Na rokah srebrn prstan, poleg lobanje glavnik. Tudi lončeno posodo so dobili, se jim je pa v naglici razbita. Ker ni bilo zaklada, na katerega so menili, da so slučajno našli, so grobove apert zasuhi, izkopane kosti in ostalo pa je shranil mlinar Janez Zagore. Tam okrog so kopali že Dežman, Pečnik in Kušljan, precej stvari hrani ljubljanski muzej, še več jih je romalo žal v tujino. Kmetje pravijo, da je tam naokoli posejano z grobovi, kar kaže tudi ime gmajne.

Kaznovano prijateljstvo. Mlad brezposelni mož je pred časom srečal bivšega šolskega tovariša, ki mu je potožil, da mora zaradi neke pretepatke zgodbe presedeti šest mesecev. Ugibala sta sem in tja, končno se je brezposelni mladenič kmalu, da bi šel pod prijateljev imenon namesto njega presedeti teh šest mesecev. Godi se mu itak slabo, v ječi pa bo imel vsaj hrano in stan za noč. Tako se je tudi zgodilo in nihče bi ne bil opazil zamenjave, da ni pravi krivec po kakšnih treh mesecih napravil greha, radi katerega bi moral ponovno v ječo. Tedaj so na policiji ugotovili da bi moral biti prav za prav v ječi in tako je prišlo vse na dan. Seveda so postavili mladega brezposelnega moža takoj pred sodnike zaradi goljufanja oblasti z dobičkarским namenom in ponareditve listin. Državni pravdnik je zahteval zanj tri mesece ječe, kar so mu sodniki tudi naprtili. Na vprašanje, da-li hoče biti pogojno obsojen, je odgovoril, da se vrne prav rad v ječo, kjer ga ne tarejo vsakdanje skrbi.

Večina znamenitih mož umre v bedi. Wallace, pisatelj neštetih naklad neštetih romanov, mož z neverjetnimi gledališkimi nagradami, ni zapustil svojim dedičem nič pare, pač pa ogromne dolgove — če jih bodo hoteli plačati! — Charles Dickens je zapustil kakšnih 80 tisoč funtov. Jožef Conrad komaj četrtno tega. Viktor Hugo, slavni francoski romanopisec, je bil bogatejši, kajti njegova zapuščina je znašala skoraj deset milijonov frankov. Beethoven je zapustil sedem bančnih akcij v skupni vrednosti 7441 goldinarjev, njegove obleke, perilo, dragocenosti so cenili na 351 goldinarjev, govine so našli 1215 goldinarjev. Po odbitku 650 za pogreb in druge stroške je še ostala precej okroma vsota 6885 goldinarjev — a še toliko ni mogel Franc Schubert, kralj pesmi, spraviti vse svoje življenje skupaj. Vse njegov inventar je znašal revnih 63 goldinarjev, za bolezni in pogrebne stroške so izdali 209 goldinarjev, tako, da se je njegovo življenje zaključilo z primanjkljajem 156 goldinarjev. Vdova Johanna Sebastiana Bacha je s težko muko

dosegla, da ji je lipski kantorski urad izplačal 21 tolarjev 21 grošev, ki jih je ta urad dolgoval pokojniku na plači. Vse njegov inventar ni znašal doleti čez 600 tolarjev. — Johannes Brahms je na sprotno zapustil 400.000 mark, za katere se je potegovalo 22 pravih in namišljenih sorodnikov. — Carnusova zapuščina je znašala nekaj nad en milijon dolarjev, Paganini, ki je bil baje malo ekopuški, je zapustil svojemu sinu dva milijona frankov. — Med izumitelji jih je le malo, ki so kakor Edison zapustili milione (izkoriščevalci njegovih izumov pa so zaslužili seveda neprimerno več). Parson, izumitelj parne turbine, je zapustil nad 800.000 funtov šterlingov, večina izumiteljev pa je umrla v bedi in pozabi brez denarja.

Kako je nastal šah. Domovina te priljubljene igre je Indija, kjer so začeli igrati šah že v 5. stoletju po Kristusu. Francoski časopis pripoveduje po sporočilu arabskega pisatelja Al Sejadija, kako je ta priljubljena igra nastala. Neki indijski samodržec je vladal svoje narode tako elabo, da so že čez malo let začeli mrmrati in zdihovali vsi njegovi podložniki in da je po vsem kraljestvu nastalo nevdružno stanje. Brnani in raje, svečeniki, učenci, plemiči in politiki, ki so vsemogočnega svojega vladarja nalahko akusali opozoriti na razmere, so si nakopali njegovo nemilost in bili pregnani. Član brnanske kaste, Sesas, sin Dabharjev, pa si je izmislil imenitno sredstvo, kako bo vse to dal kralju pod nos, ne da bi ga s tem razžalil. Povabil je vladarja na novo igro, ki jo je sam iznašel, na šah. Vindar je bil iz igre silno vesel, modri Sesas pa mu je med igro počasi dopovedoval, da je ta igra nekak znak življenja kraljev: Kakor v resničnem življenju ne more kralj, četudi je najvažnejši od vseh, napraviti niti koraka brez pomoči in varstva svojih podložnikov, to je kmetov in delavcev, tako tudi pri šahu kralj sam zase ne pomeni nič, ampak le, če ga podpirajo kmetje, tekači itd. — Ta nauk je indijski vladar pred 1500 leti končno razumel in obljubil, da bo spremenil način svojega vladanja in da bo poslej bolj mislil na podložnike, ki jih tako potrebuje, kakor pa nase.

Muzej mumij. Londonskemu kirurškiemu muzeju so priključili te dni poseben muzej, ki bo obsegal več tisoč znanstveno zanimivih lobanj in celo množino mumij, med njimi najstarejšo, namreč mumijo staro egiptskega plemenitaša Ra Nofera, ki je živel okoli l. 3000. Ta stari gospod je tudi v toliko zanimiv, ker je menda najstarejši znani človek, ki si je barval obrvi, kar je videti tudi na mumiji. In sicer si jih je barval zeleno, kar je bilo med Egipčani tistega časa zelo v rabi. Druga zanimiva mumija je mumija prve žene znamenitega zdravnika Buchnella, ki jo je imel stalno v neki sobi svojega stanovanja, dokler ga ni druga žena pregovorila, da jo je dal stran.

Otroci in ločitev. Zdravnik Alfred Cahen, profesor na ameriški univerzi, je skušal ugotoviti, koliko bi vplivali otroci na ločitev zakona. In prišel je do sledečih zaključkov: 63% vseh ločitev pade na zakone, ki nimajo nobenega otroka, 20% na zakone z enim otrokom, 9% na zakone z dvema otrokoma, 3% na zakone s tremi otroci. To poročilo jasno kaže, da so otroci ne le sladka vez med zakonci, marveč da pomenijo največje srečo za starše. Nadalje je ugotovil imenovani zdravnik, da pade največ ločitev v tretje leto zakona. Gre tu predvsem za mlade poročenice, ki so sklenili zakon pod petindvajsetim letom in so se poročili tako rekoč za poskus.

Riba s štirimi nogami. Danski polarni raziskovalec dr. Lauge-Koch se je pred kratkim vrnil s svojima dvema ladjama »Gustav Holm« in »Godthaab« v Kopenhagen, kjer so ga slavnostno sprejeli zastopniki vlade in ogromna množica ljudstva. Ne zaman. Sloviti raziskovalec je namreč prinesel s svojega potovanja dokaze o nekdanjem bivanju štirinoge ribe, ki predstavlja prehodno obliko med ribami in krkoni (žabe). To odkritje danskega učenjaka je učinkovalo v znanstvenem svetu kakor bomba. Že na svojem prejšnjem potovanju je odkril dr. Lauge-Koch v bližini Nansenove zemlje izsušen morskali zaliv iz zelo starih časov. Pri natančnejšem ogledu je zadel na veliko število ribjih okamenin. Takoj se je v raziskalčevi glavi porodila misel, da predstavlja njegovo odkritje najbrž prehodno obliko dveh živalskih vrst, obliko ribe, ki je stala na štirih nogah in se je lahko plazila po suhem. Raziskovalec pa je svojo najdbo zamolčal, ker ni hotel vzbujati pozornosti. Pridno je delal dalje v smeri odkritja in se je nadejal, da bo sčasoma lahko izpopolnil najdbo. Da se mu

je posrečilo nad lastno pričakovanje. Njegova odprava je izkopala nad tri tisoč okamenin. Najdba štirinoge ribe se mu vidi vsaj tako važna kakor svojačasno odkritje ptičjega kluna z zobmi, ki se je našel na Bavarskem.

Neznan jezik. Budimpeštanski jezikoslovec Havesy, ki je po pravem poklicu inženjer, je napisal delo, v katerem razpravlja o poslednjih nekdanjega znanstvenega odposlaništva v Indiji. To odposlanstvo je izsledilo v bližini Harape ostanke dotedaj neznanega jezika in kakšnih 5000 let starih napisov, ki jih niso mogli še razčleniti. Havesy dokazuje, da je ta pisava izredno podobna pisavi na lesenih desčkah, ki jih je neki francoski misijonar pred desetletji odkril na Velikonočnem otoku. Havesyjevo odkritje je zbudilo veliko pozornost, ker se je baš v zadnjih dneh razširila vest, da so se razčlenili del nekakega napisa z Velikonočnega otoka. Zanimivo bo vedeti, v kakšni zgodovinski zvezi sta obe ozemljici, ki ju ločijo tisoči in tisoči kilometrov.

Koliko jezikov govore ljudje. Po najnovejših raziskavanjih govore ljudje na zemlji tisoč jezikov. Kajpada se tu ne šteje narčaje. Četrtna ljudi govori kitajsko, okrog 435 milijonov. Toda, ker kitajski jezik ni trgovski, ni proglašen za svetovni jezik. Indijski jezik govori okrog 250 milijonov ljudi, pa tudi tega ne priznajo za svetovnega. To prednost uživa angleški jezik, katerega govori le okrog 170 milijonov ljudi. Angleški jezik je jezik trgovine in prometa. Na četrtem mestu je nemški jezik z 90 milijoni. Toda razen teh ga razume še okrog 105 milijonov drugih ljudi. Ruski kot materni jezik govori okrog 70 milijonov, a razen teh razumejo rusko še 103 milijoni. Špansko govori okrog 80 milijonov, francosko 45, italijansko 42 milijonov. Mnogo jih je, ki se uče enega od teh dveh jezikov, pa se zato lahko reče, da govori francosko 80 milijonov ljudi, a italijansko 50 milijonov. Francoski jezik je jezik diplomatov. Japonski jezik govori okrog 82 milijonov, ukrajinski 35, nizozemski okrog 12, toliko tudi turški. V vsej Evropi je okrog 110 raznih jezikov. Od teh jih je 68 z več kot 100 tisoč pripadniki, a 37 z več kot en milijon ljudi.

Crna maša na morski obali. Na štirlehih skalah auffske grofije v vzhodni Angliji je bil pred nekaj dnevi pretresljiv mrtvaški obred. Pred več sto leti je stala tu stolnica Dunwich, aredišče ene najstarejših krščanskih grofij v Angliji, ki je bila še leta 630 ustanovljena. Zmerom pa so bile skale, na katerih je stala cerkev, izpostavljene besnetim valovom Severnega morja. Ti so neko vzharno nož iztrgali skalo s cerkvi vred in jo pokopali v svojo globoko. Hkrati s cerkvijo je izginil tudi samostan, ki ni bil daleč od cerkve; tu so se v stoletjih vrstili redovi benediktincev, frančiškanov in dominikancev, a danes pričajo o tem le tihi ostanki, prizemni del okolišnega samostanskega zidu, nekaj nagrobnikov, kjer so ostali nečitljivi napisi in temelji cerkvene zgradbe. — Pred šestimi leti so na tem prostoru prvič čitali črno mašo za pokoj duš oseh, ki jih je morje žive požrlo s samostanom vred in za vse, katerih grobovi so zginiti v morju. Tudi preteklo leto se je to zgodilo. Na najvišji pečini je bilo v zasenčenju prastarih dreves pregrnjeno platno, pod katerim so duhovniki-redovniki peli črno mašo. Nato pa so se zapeljali še na morje, odkoder so blagoslovljali one, katerih kosti leže na morskem dnu. Saj je molitev edini telefon, po katerem se da občevati z dušami ranjkih.

»Kako neumno je svet ustvarjen. Vlačiš za seboj najlepšo senco, pa ne moreš sesti vanjo.«

»Ne jokaj no, saj vidiš, da je že brez tvojih solz dovolj vode.«

Pri vseh ranah, poškodbah, opeklinah, krastah, lišah, turih, starih ranah morete s sigurnostjo uporabiti **"FITONIN"**
Blekenica 20 Din v lekarnah. Po poštnem povzetju 2 stekli. 50 Din. Poučno knjižico št. 17 pošlje brezplačno »Fitonin« dr. z o. z., Zagreb 1-78. Reg. pos. št. 1381 od 28. VII. 1933.

Vesel božič in srečno novo leto 1935.

Lekarna Žabkar

nasproti hotela Triglava, Jesenice

zaloga vseh tu in inozemskih zdravil

Zelo je zaposlen. Prosim vas, gospod tajnik, ali bi lahko govoril z gospodom ravnateljem? — Zelo obžalujem, da vam ne morem ustreči. Gospod je zelo zaposlen in mi je naročil, da naj ga zbudi samo, če je kaj izrednega.

FIŽOL vseh vrst kupujemo ali zamenjamo za žito in moko
FRAN POGAČNIK družba z o. z. v Ljubljani
Javna skladišča (Balkan), Tyrševa (Dunajska) c. 33

**Srečno in veselo
novo leto**

želi

„Persil“
d. z. o. z.

Celje

Točno. Tajnik slugi: »Ali ste že vrgli pismo v nabiralnik?« — Sluga uslužno: »Tako, gospod tajnik.« — Tajnik: »Ali niste opazili, da je bilo brez naslova?« — Sluga: »Sem, a sem mislil, da ste to namenoma storili, da bi ne vedel, komu pišete.«

**irvarna Josip Kruljčič prej Podgajski
Vrhovčeva 8, Novo mesto**

Izdelujem vse vrste vratarstev izdelkov. Kupalet predvino in ga tudi zadržujem za izdelke. Vri za gasilna društva in avtomatske zaščitni omoli s motorom.

Cene konkurenčne

Razlaga. Zabukovec je šel s svojim šestim Jakcem na vlak, prvičkrat seveda. Ko je fant zagledal brzojavne droge in žice na njih, je vprašal očeta, kaj je to. »To so brzojavne žice, sinko moj.« — »Hm,« se je čudil fant, »zakaj pa so postavljene samo na levi strani proge, na desni pa ni ničesar?« — »Veš, Jakce, ta stran je pa za brezžični brzojav.«

NAZNANILO!

Vljudno naznanjam, da sem otvoril **novo trgovino**

s špecerijo in deželnimi pridelki
v Škofji Loki na Mestnem trgu 28,
kjer je bila preje pošta.

Cenjenemu občinstvu se za obisk moje trgovine na vljudneje priporočam, zagotavljam vse ceneje odjemalce solidne in točne pošte.

Z odličnim spoštovanjem **Žebre Franc**

Pred zdravnikom. »Nima prav nobenega smisla, dragi gospod, da me vedno isto sprašujete o vaši bolezni. Saj sem vam že pred štirimi tedni ponovno prepovedal piti alkoholne pijače!« — »Oprostite, gospod doktor. Veste, mislil sem si, morda pa je znanost kaj napredovala.«

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebitve ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov ozroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe.

Krojaškega vajenca

z vso oskrbo v hiši sprejem. — Naslov v upravi: Domoljuba pod št. 14.008.

Službo išče poštna 15 letna kmečka deklica, zdrava in močna. Rača bi se naučila kuhati zato gre tudi za nekaj časa zastoni. Šla bi tudi kot sobarica začelnica. — Naslov v upravi Domoljuba pod št. 14.215

Površnike, usnjate, suknjate, obleke itd. kupite najceneje pri Preskerju. Sv. Petra cesta 14.

Hlapca, pridnega, poštenega, kmečkega fanta od 18—20 let za kmečka dela sprejem po Božiču. Anton Sojar, Vič 39 (ri Ljub.

Deklo, pošteno ki je gospodinjstva iščem za župnišče. — Ponudbe s osebnimi podatki na na upravo Domoljuba pod št. 14.147.

Za božične praznike kupite najceneje pri Müllerju, Grosuplje.

Vajenca za kovaško obrt sprejem tukaj. Vsa oskrba v hiši. Ivan Meden, Begunje pri Cerknici.

Regentin pletilni stroj, malo rabljen ugodno prodam. Naslov v upravi lista št. 14.040

Proda se v St. Vidu nad Ljubljano hiša št. 67, delavnica, baraka za stroje, lopa, dve stavbeni parceli in dve njivi, dalje 1 niva v St. Vidu in dve gozdni parceli na Glinici. Več se poizve v hranilnici in posojilnici v St. Vidu nad Ljubljano.

Dekle, pridno, zdravo, vajeno kmečkih del, sprejem. — Zglasiti se osebno Zg. S. ška 7.

Hlapca in dekle

sprejem o Božiču. — Naslov v upravi: Domoljuba pod št. 14.133.

Lahek samopouk

na Lubasovo harmoniko. Pišite po brezplačno navodila. Priložite 6 Din v znamkah za poštino. I. Romšak, Kranj.

Služkinjo, zdravo in snažno, ki zna dobro kuhati in bi opravljala tudi druga hišna dela, išče boljša družina na deželi. — Na-top s 1. januarjem 1935. — Ponudbe pod »Vestna 14.263« je poslati na upravo Domoljuba.

Vajenca, kateri ima talent in veselje do čevljarstva sprejme Vavpotič Rudolf na Blečju. Pogoji: kršansko vzgojen in ki se še ni učil te stroke. Hrana in stanovanje pri mojstru.

Umetne cvetlice vseh nevestine mirtne vence in šopke, ročne šopke, razno cvetlično listje, vse cvetlično delo, mirtne popke in drugo izdeluje Rado Pregrad, cvetličarna, Podčetrtek

Šivalni stroj cilindrični, malo rabljen v Pfaff levorotni primeron tudi za sedlarje, prodaja Rihar Stefan, St. Vid-Višmarje 82.

Iščemo zaupnike,

ki poznajo peke in trgovce z moko. Persons. Ljubljana poštni predal 307

Dopisne tečaje za slovenščino, nemščino in esperanto otvori s 1. januarjem 1935. Jezikovna dopisna šola, Jesenice-Fužine, (Gorenjsko). Učnina nizka. Plačilni pogoji ugodni. Zahtevajte prospekt. — Priložite znamko za odgovor!

Svojim cenjenim gostom
pivo srečno novo leto.

Restavracija 6 „Pri šestici“
Rezi Zalaznik

Ne mara družabnika. Sodnik: »Obtoženi ste, da ste tožniku ukradli tisoč dolarjev! Ali želite zagovornika?« — Obtožene: »Ne! Denar bi rajši sam obdržal!«

Veselo božične praznike in srečno novo leto
želi vsom svojim cenjenim odjemalcem, ter se jim za nadaljno naklonjenost najtopleje priporoča
Slavko Bole, tiskarna nakna in pletenih, Zapuže p. Lesce

Navdušena plesalka. Ona: »Veste, če plešem, pozabim na vse.« — On: »O da, to vedo že moja kurja očesa!«

Javna sodna dražba

se vrši dnevno od 9 do 12 in 1/2 do 18 v trgovini »Jugoport« preje A. Rasberger v Ljubljani, Miklošičeva cesta 34. Velika zaloga: gramofoni vseh vrst, med njimi avtomatski za gostilničarje ter veliki za koncertne, društvene dvorane, kavarne, restavracije, plošče, zvočniki, radio-aparati, kombinirani z gramofonom, radio-potrebitve, fotoaparati in fotopotrebitve.

Vsem kmetovalcem se še nadalje priporoča za mletov žita proti takojšnji zamenjavi. — Postržna točna in solidna. — Se priporoča:
Kresov valjani mlin - Škofja Loka.

Profesor v hotelu. »Ste se dobro naspali pri nas, gospod profesor?« — »Saj sploh nisem spal, gospod hotelir, pač sem pa izpopolnil pri vas svojo zbirko mrčesa.«

Brinje in fige vedno v najboljši kakovosti dobite pri tvrdki

FRAN POGAČNIK d. z. o. z. - Ljubljana - sedaj Tyrševa (Dunajska) št. 33. Javna skladišča (Balkan)

Pogovor dveh mož. »Moja žena se silno navdušuje za surovo hrano.« — »Da, tudi moja žena ne zna kuhati.«

Za rejo slabotne in zahirane živine, ako hočete doseči res lepe uspehe, uporabljajte edino le žo od več tisoč živinorejcev in tudi že od učnih zavodov priznano in javno pohvaljeno

Tečakovo olje za živino

To olje se dobavlja v ročkah 5 kg po Din 90.—, v ceni je vračunana tudi poština, samo trdka

M. Težak, Zagreb, Gunduličeva 13

Olje se dobavlja tudi v konvah po 25 kg in v sodih po 100 in 200 lt. Pri odjemu v teh zahtevajte posebno ponudbo. Navodila dobite zastoj! Za to olje izdan denar Vam prinese dobro obrestovanje!

Izdajatelj: Dr. Gregorij Pečjak

Urednik: Jože Košček

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čed

HRANILNICA IN POSOJILNICA V KAMNIKU - ŠUTNA 22 - LASTNA HIŠA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje po dogovoru do 5% — Jamstvo presega večkratni znesek vseh vlog.

Gumijasta obutev - prava obutev za dež, blato in sneg

25.-

Za dečke
Din 29.-

Za gospe.

39.-

29.-

Snežke, toplo podložene.

69.-

Za dečke Din

79.-

Za vsak par gumijastih škornjev zahtevajte lufa vložek.

Za odrasle Din 99.-

Plata

DRŽAVNA HIPOTEKARNA BANKA

Ustanovljena leta 1862.

KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Ustanovljena leta 1862.

(prej UPRAVA FONDŮV)

Banko upravlja neodvisen Upravni odbor

CENTRALA V BEOGRADU

GLAVNE FILIJALE: Zagreb, Ljubljana, Skopje, Sarajevo, Niš, Novi Sad, Cetinje in Split

AGENCIJE: Kragujevac, Valjevo, Čačak, Zemun, Vel. Bečkerek, Bitolj, Prijepolje in Banja Luka

Glavni bančni posli:

Upravlja vse državne in javne fonde, pupilne, depozitne in cerkvene kapitale, občinski in samostanski denar, denar ustanov itd. — Emitira obveznice in založnice. — Sprejema hranilne vloge.

Dovoljuje posojila na premičnine, a občinam in samoupravnim telesom na davščine in dohodke.

Financira vodne zadruge. — Eskontira menice denarnih zavodov.

Lombardira državne vrednostne papirje, akcije Narodne banke in Privilegirane agrarne banke in blagajniške zapise Ministrstva financ.

Eskontira nastopne kupone s svojih založnic dolarske emisije (Seligman), ki so nostrificirane v kraljevini.

Državna hipotekarna banka sprejema hranilne vloge in plača 5% obresti na leto.

Za vse bančne obveze jamči država.

Za vsa pojasnila se je obračati na naslov:

Državna hipotekarna banka - Beograd

ali na njene filijale.